



โครงสร้าง กองบังคับคดี ทางปกครอง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562



บทสรุปผู้บริหาร

การปฏิรูประบบราชการไทยถูกระบุไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ ที่กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงพัฒนา โครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐ รวมทั้ง แผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และความท้าทายใหม่ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่ง ที่สอดคล้องกับบริบททางกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการ ประชาชน และคู่ความในคดี ตรงตามหน้าที่ ภารกิจที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ส่งผลกระทบต่อภารกิจของกรมบังคับคดีโดยตรง เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวได้ระบุและกำหนดอำนาจหน้าที่ ให้การบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐต่างๆ เป็นภารกิจใหม่ที่อยู่ในความรับผิดชอบดำเนินการของกรมบังคับคดี ที่สืบเนื่องมาจาก ในปัจจุบันการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐต่างๆ โดยเฉพาะมาตรการยึด หรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำสั่งทางปกครองซึ่งกำหนดให้ชำระเงินยังขาด ประสิทธิภาพ เนื่องด้วยกฎหมายไม่ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์และวิธีการยึด หรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้อย่างละเอียด โดยกำหนดให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามคำสั่งทางปกครองไม่มั่นใจในการดำเนินยึดหรืออายัดทรัพย์สิน รวมทั้ง ไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่มีการขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการสืบหาทรัพย์สิน ที่จะดำเนินการยึดหรืออายัด ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำสั่งทางปกครองได้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงสร้างความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการศึกษา และยกร่างกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองเป็นการเฉพาะ เพื่อแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ เสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองซึ่ง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้ลงมติ โดยมอบให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดีในที่สุด

ดังนั้น ความท้าทายทางยุทธศาสตร์และการปฏิบัติงานย่อมตกอยู่กับกรมบังคับคดี เพราะภารกิจหลักของกรมตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว เป็นภารกิจของกรมบังคับคดีในด้านการบังคับคดีแพ่ง และการบังคับคดีล้มละลาย ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดเพื่อประเมินการจัดอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ของธนาคารโลก ซึ่งในตัวชี้วัดที่ ๙ การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contracts) ที่กรมบังคับคดีรับผิดชอบร่วมกับสำนักงานศาลยุติธรรม และตัวชี้วัดที่ ๑๐ การแก้ไขปัญหาการล้มละลาย (Resolving Insolvency) ที่กรมบังคับคดีรับผิดชอบดำเนินการ ก็นับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจประเทศอยู่แล้ว เมื่อพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ประกาศใช้และกำหนดอำนาจหน้าที่การบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐต่างๆ ให้เป็นภารกิจใหม่ของกรมบังคับคดีเพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์การอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากโครงสร้างองค์การที่ไม่เอื้อกับภารกิจใหม่ที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นความท้าทายทางยุทธศาสตร์ของกรมบังคับคดี ที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงโครงสร้าง อัตรากำลังและงบประมาณให้พร้อมรองรับกับการขับเคลื่อนภารกิจการบังคับทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป ...



สารบัญ	หน้า
๑. การทบทวนบทบาท ภารกิจของกรมบังคับคดี	๓
๑.๑ แนวทางในอนาคตของกรม	
๑.๒ เป็นภารกิจที่ไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐ	
๒. เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง	๗
๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก และการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง	๑๔
๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน	๑๖
๒.๓ ปัญหาการดำเนินงาน ที่โครงสร้างเดิมไม่เหมาะสม	๒๔
๒.๔ วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และภารกิจของกรมในอนาคต	๓๐
๒.๕ มีการเปลี่ยนแปลงระบบงาน วิธีการทำงานในภาพรวมของกรม	๓๑
๒.๕.๑ การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายใน	๓๑
๒.๕.๒ การเสนอแผน Digital Technology เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดภาระงานที่มีอยู่	๓๑
๒.๕.๓ ความจำเป็นในการขอจัดตั้งในภาพรวม	๔๑
๒.๕.๔ ความสอดคล้องของภารกิจของกรมกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผน ๑๒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล แผนปฏิรูปประเทศ มติ ค.ร.ม.	๔๘
๒.๕.๕ ประโยชน์ที่ประเทศชาติ ประชาชนจะได้รับ	๕๘
๓. ภารกิจของกรมบังคับคดีที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่	๕๙
๓.๑ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการระดับกรม	๕๙
๓.๒ แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน	๖๕
๓.๓ ตารางเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุง	๖๖
๓.๔ ตารางเปรียบเทียบหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ	๖๖
๔. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่	๖๗
- สรุปกรอบอัตรากำลังในปัจจุบัน	๖๗
๕. ปริมาณงาน	๗๐
๕.๑ ปริมาณงานที่สำคัญๆในปัจจุบัน	๗๐
๕.๒ ปริมาณงานใหม่	๗๑
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้างและภารกิจของส่วนราชการ	๗๓
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลมาจากการปรับปรุงโครงสร้างใหม่	๗๔
๗. ค่าใช้จ่าย	๗๕
๘. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ	๗๖
๙. รายละเอียดอื่นๆ	๘๐

แบบคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

๑ : การทบทวนบทบาท ภารกิจของกรมบังคับคดี

๑.๑ แนวทางในอนาคต

การประเมินสถานการณ์ที่มีผลต่อการพัฒนากรมบังคับคดี

ใน ๒๐ ปี ข้างหน้า โลกจะเข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ (The 4th Industrial Revolution) และจะเป็นยุคของเทคโนโลยีที่จะมีการปฏิรูปเทคโนโลยีที่ทำให้ประชาชนที่อยู่ในทุก ๆ แห่งทั่วโลกสามารถติดต่อกันได้อย่างทันที (connectivity) โดยใช้อุปกรณ์สื่อสารทางมือถือ และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อย่างไม่จำกัด และการปฏิรูปเทคโนโลยีนี้ คาดว่าจะรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ เช่น artificial intelligence, robotic, the internet of things, ๓ D, nano/bio technology และ quantum computing รวมทั้ง จะเป็นโลกแห่งดิจิทัล (Digital World) กระแสโลกาภิวัตน์และการเชื่อมโยงของประเทศต่าง ๆ จะมีมากขึ้น อันจะทำให้พลวัตการรวมตัวเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ เกิดอย่างรวดเร็ว อันอาจส่งผลให้เกิดเขตเศรษฐกิจเดียว (One Economy) ได้นอกจากนี้ ในส่วนของเศรษฐกิจ จะเป็นสังคมของการที่ไม่ใช้เงินสด (cashless society) แต่ใช้ระบบการจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แทน และจะมีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในส่วนของบุคคล ธุรกิจ และธุรกรรมลงในระบบฐานข้อมูล ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยของระบบจึงต้องมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ประชากรของประเทศจะเป็นผู้ที่มีความรู้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการดูแลสุขภาพร่างกายที่ดี เป็นสังคมของการใช้ทักษะแรงงานระดับสูงและค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น (high skill/high pay) บุคคลจะมีความเป็นส่วนตัวที่สูงขึ้น สังคมจะเปลี่ยนเป็นสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิมนุษยชน และกระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการด้านกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยผ่านระบบเทคโนโลยี และมีส่วนร่วมมีอภิภาครัฐมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อสร้างความโปร่งใสในกระบวนการทำงาน อันจะส่งผลให้สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค เป็นธรรม มีธรรมาภิบาล และต้นทุนทางสังคมลดลง (social cost) รวมทั้งทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมลดน้อยลง

ในส่วนของภาครัฐ จำเป็นต้องทำงานบูรณาการและร่วมมือกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมมากขึ้น ขนาดขององค์กรต้องเล็กลง เนื่องจากสามารถประสานและติดต่อผ่านระบบเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ ในบทบาทของการกำกับดูแล (Regulator) ต้องมีความเข้าใจในการประกอบธุรกิจที่จะมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปดังนั้น จึงมองว่า ใน ๒๐ ปีข้างหน้า จะเป็นความท้าทายของหน่วยงานภาครัฐที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการ การกำกับดูแล และการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการกำหนดนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกรอบและบริบทของสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงไป

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ (Landscape) ประเทศใน ๒๐ ปีข้างหน้าดังกล่าวข้างต้น กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยยึดหลัก ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยผ่านระบบเทคโนโลยี และมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมมากยิ่งขึ้น และกฎหมายมีมาตรฐานสากล กระทรวงยุติธรรมและกรมบังคับคดีควรกำหนดแนวทางในการพัฒนากระทรวงยุติธรรมและกรมบังคับคดี เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปี เป็น ๔ ระยะๆ ละ ๕ ปี ดังนี้



ระยะที่ ๑ การพัฒนาด้านกฎหมายและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่งและอาญา ให้มีความทันสมัย เป็นมาตรฐานสากล การพัฒนาระบบเทคโนโลยีมาใช้ให้เต็มรูปแบบเป็นการอำนวยความสะดวกลดระยะเวลาค่าใช้จ่ายสำหรับประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ในกระบวนการของกรมบังคับคดียังคงต้องดำเนินการตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อเตรียมตัวในการเข้าสู่สังคมที่เปลี่ยนไป

ระยะที่ ๒ การเชื่อมโยงการบังคับใช้กฎหมายกับต่างประเทศ เนื่องจากสังคมจะกลายเป็นสังคมไร้พรมแดน การทำธุรกรรมต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศจะใช้เทคโนโลยีมาช่วยให้สะดวก รวดเร็ว เป็นยุค cashless ทำให้เกิดการบังคับทางแพ่งและอาญาระหว่างประเทศ ต้องมีการพัฒนาทุกด้านให้เท่าเทียมกับนานาประเทศ

ระยะที่ ๓ การพัฒนาองค์กรในกระบวนการยุติธรรม เมื่อมีระบบเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีหน้าที่ในการกำกับดูแล ขนาดขององค์กรในกระทรวงยุติธรรมจะลดขนาดลง แต่ต้องเป็นองค์กรที่มีศักยภาพสูง เพราะต้องกำกับดูแลให้เป็นกระบวนการยุติธรรมของประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ทุกแห่ง ทุกเวลา (one button one world and everything)

ระยะที่ ๔ กระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่งและอาญาเข้าสู่ยุค digital แบบครบทุกขั้นตอน และสามารถเชื่อมโยงข้อมูล การบังคับใช้กฎหมายได้กับต่างประเทศ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนเป็นเรื่องง่ายและสะดวก องค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่มีหน้าที่กำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและล้มละลาย จะมีความสัมพันธ์กับความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งมีเกี่ยวข้องโดยตรงกับ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) กรมบังคับคดีได้กำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนภารกิจในระยะ ๒๐ ปี เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

“ประเทศไทยต้องเป็นประเทศที่น่าลงทุนประเทศหนึ่งในโลก โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงและกฎหมายล้มละลายที่ได้มาตรฐานสากลและทันสมัย มีกระบวนการดำเนินงานที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัด และนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในทุกกระบวนการงาน”

ความคืบหน้าของการดำเนินงาน

ปี ๒๕๔๕ กรมบังคับคดีได้เปิดระบบค้นหาทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาดให้ประชาชนผู้ซื้อทรัพย์สินเข้าตรวจสอบรายการทรัพย์สินที่กรมบังคับคดีประกาศขายทั่วประเทศ

ปี ๒๕๕๕ กรมบังคับคดีได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่ง (e-Civil Case Management System) ระบบคลังข้อมูล (Data Warehouse) และระบบ BI (Business Intelligence) ซึ่งระบบดังกล่าวเป็นระบบที่ใช้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่ง มีระบบวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้บริหารประกอบการตัดสินใจ และมีการจัดเก็บข้อมูลด้านการบังคับคดีแพ่งทั้งหมดไว้เพื่อใช้วิเคราะห์ วางแผน การปฏิบัติงานในอนาคต

ปี ๒๕๕๗ กรมบังคับคดีได้เปิดระบบตรวจสอบสถานะคดี (e-Tracking) สำหรับให้คู่ความผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงข้อมูลกระบวนการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งของกรมบังคับคดี และนำระบบ EDC Payment มาให้บริการผู้ซื้อทรัพย์สินในการวางหลักประกันการซื้อทรัพย์สิน

ปี ๒๕๕๘ กรมบังคับคดีได้พัฒนาระบบ Application on Mobile เพื่อให้บริการประชาชนคู่ความผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางด้านคดีแพ่ง คดีล้มละลาย การประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สิน การตรวจสอบยอดหนี้สถานะการดำเนินการ



ปี ๒๕๖๐ กรมบังคับคดีได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีล้มละลาย (e-Insolvency Case Management) ในส่วนของสำนักงานไม่มีทรัพย์สิน โดยเปิดระบบ Web Services ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนกว่า ๕๐ หน่วยงานเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการตรวจสอบข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงานในเชิงป้องกัน รวมถึงพัฒนาระบบการยื่นคำร้องขอรับเงินส่วนแบ่งผ่านระบบ e-Filing และโอนจ่ายเงินผ่านระบบ e-Payment

ปี ๒๕๖๑ กรมบังคับคดีได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานระบบ Cloud Computing มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานของกรมบังคับคดีในส่วนของกาให้บริการ โดยกรมบังคับคดีได้นำระบบตรวจสอบบุคคลล้มละลายผ่าน Web Service ขึ้นติดตั้งบนระบบ Cloud Computing กระทรวงยุติธรรมเพื่อให้บริการหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ปี ๒๕๖๓ กรมบังคับคดีได้พัฒนาระบบ e-Filing และระบบ e-Payment เพื่อให้บริการประชาชน คู่ความ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการยื่นคำร้องและเอกสารประกอบผ่านระบบ Online โดยสามารถจ่ายเงินผ่านระบบ e-Payment ทั้ง Internet Banking แบบ Direct link Visa-Master หรือระบบ Counter Service โดยไม่ต้องใช้เวลาติดต่อที่กรมบังคับคดี รวมทั้งปรับระบบการปฏิบัติงานภายในให้รองรับกระบวนการยื่นคำร้องผ่านทางระบบ Online

ปี ๒๕๖๓ กรมบังคับคดีพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน Back Office เพื่อรองรับการปฏิบัติงานแบบ Paperless ได้แก่ การจัดทำระบบเอกสารหรือสำนวนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Document) และระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐาน e-CMS ๒.๐

ปี ๒๕๖๔ กรมบังคับคดีมีการพัฒนาระบบให้เป็น Services สำหรับข้อมูลหลักเพื่อรองรับการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายในกรมบังคับคดี และหน่วยงานภายนอกกรมบังคับคดีตามนโยบายรัฐบาลและ ร่าง พรบ.รัฐบาลดิจิทัล พร้อมปรับปรุงระบบภายในกรมบังคับคดีให้รองรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะเชื่อมโยง

ปี ๒๕๖๔ กรมบังคับคดีวางแผนปรับโครงสร้างพื้นฐานเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายจากการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและอุปกรณ์ เป็นการเช่าใช้ระบบ Cloud Computing ที่มีการให้บริการแบบ ๙๙.๙๙

ปี ๒๕๖๕ กรมบังคับคดีวางแผนนำระบบ AI มาใช้กับการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ซื้อทรัพย์สิน เพื่อใช้ในการวางแผนการขายทรัพย์สินให้ได้รวดเร็ว และได้ราคาดีที่สุด

ปี ๒๕๖๕ กรมบังคับคดีวางแผนนำระบบ Block chain มาใช้กับการจัดทำสัญญาซื้อขายเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานทางทะเบียน ได้แก่ กรมที่ดิน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมการขนส่งทางบก เป็นต้น

สรุปการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมบังคับคดี ตามแผนปฏิบัติการดิจิทัลกรมบังคับคดี มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและให้บริการประชาชน โดยกรมบังคับคดีมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มุ่งเน้นลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการให้บริการประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นหลัก รวมถึง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนในการรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมบังคับคดีมาใช้เมื่อสามารถลดระยะเวลาในการบังคับคดี เจ้าหน้าที่สามารถได้รับชำระหนี้ มีเงินหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจหรือดำรงชีพ ลูกหนี้ สามารถชำระหนี้ได้เร็วลดภาระในการจ่ายดอกเบี้ยที่ต้องชำระตามคำสั่งศาล เพิ่มทางเลือกและโอกาสเข้าถึงข้อมูลทรัพย์สินของกรมบังคับคดีให้ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด ขายทรัพย์สินได้เร็วราคาสูง ลูกหนี้จะชำระหนี้ได้เร็ว เศรษฐกิจมีเงินหมุนเวียนดียิ่งขึ้น ประเทศไทยมีความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจตามการจัดลำดับความยากง่ายในการ



ประกอบธุรกิจของธนาคารโลก เป็นทางเลือกให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น เป็นการสร้างงานสร้างอาชีพ สร้างรายได้เข้าประเทศมากยิ่งขึ้น

ในอนาคตกรมบังคับคดีจะนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้กับกระบวนการปฏิบัติงานทุกกระบวนการ โดยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่มีความพร้อม สามารถส่งเอกสารหรือหนังสือผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานที่มีความพร้อม กรมบังคับคดีมุ่งหวังที่จะเชื่อมโยงข้อมูลกับนายทะเบียนเพื่อแจ้งและตรวจสอบการยึดอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบข้อมูลได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง เพราะปัจจุบันใช้ระยะเวลาตรวจสอบมาก หรือบางครั้งไม่สามารถตรวจสอบได้ เพราะกระทบต่อสิทธิของประชาชน เมื่อสามารถปฏิบัติงานด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเต็มรูปแบบจะสามารถลดงบประมาณค่าใช้จ่ายของประเทศไทยในส่วนของกระดาษ หมึกพิมพ์ได้เป็นจำนวนมาก ลดภาระค่าใช้จ่าย ระยะเวลาให้บริการ ของประชาชน และสามารถนำข้อมูลการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ ปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับหนี้ชั้นบังคับคดีมาวิเคราะห์แก้ไขปัญหานั้นนอกระบบ พฤติกรรมของคนไทยที่เสี่ยงต่อการถูกบังคับคดี เป็นข้อมูล Big data ของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในอนาคตไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปีข้างหน้า กรมบังคับคดีจะสามารถปรับขนาดให้เล็กลงได้ เนื่องจากมีการวางแผนถ่ายโอนภารกิจการบังคับคดีล้มละลายให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เอกชนดำเนินการ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างร่างกฎหมาย โดยหลักการเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เอกชนจะสามารถดำเนินการบังคับคดีล้มละลายในคดีที่นิติบุคคลเป็นเจ้าของผู้เป็นโจทก์เท่านั้น ส่วนส่วนคดีอื่น ๆ นอกเหนือจากนั้นยังคงเป็นภารกิจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของกรมบังคับคดีต้องดำเนินการบังคับคดีล้มละลายเอง ในส่วนของคดีล้มละลายเดิม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของกรมบังคับคดียังคงต้องดำเนินการให้เสร็จ ซึ่งระยะเวลาในการบังคับคดีล้มละลาย กรณีสำนวนคดีมีทรัพย์สินเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินและทำบัญชีส่วนแบ่ง เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้ายหรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ต่อแต่นั้นมาภายในกำหนดเวลา ๑๐ ปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้อำนาจให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย กฎหมายล้มละลายกำหนดเวลาให้ติดตามรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย ๑๐ ปี นับแต่วันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้ายหรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่ง หากไม่มีทรัพย์สินภายในกำหนดดังกล่าวก็อาจได้รับการยกเลิกล้มละลาย อำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงสิ้นสุดลง

ประกอบกับเมื่อเปรียบเทียบกรอบอัตราค่าจ้างและภาระงานคดีล้มละลายที่มีอยู่ นิติกร ๑ คน จะมีสำนวนในความรับผิดชอบเฉลี่ยคนละ ๑๔๔ สำนวน (นิติกรจะเป็นเจ้าของสำนวน) ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์ (มาตรฐานการทำงาน) ในการบังคับคดีล้มละลายวิเคราะห์จากปริมาณงาน – จำนวนคนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน VS. มาตรฐานการทำงานจะทำได้ต่อคนต่อปีอยู่ที่ ๔๖.๕๓ สำนวนเท่านั้น



ปีงบประมาณ	สำนวน ค้างมา (เรื่อง)	สำนวน เกิดใหม่ (เรื่อง)	รวม (เรื่อง)	ผลผลิต ล้มละลาย (สำนวน เสร็จ)	จำนวนคน ในภารกิจ บังคับคดี ล้มละลาย	มาตรฐาน การทำงาน (สำนวน: คน)	หมายเหตุ
๒๕๕๘	๓๙,๙๐๙	๑๙,๒๑๗	๕๙,๑๒๖	๒๒,๕๘๒	๔๖๐	๔๙.๐๙	
๒๕๕๙	๓๖,๕๔๔	๑๙,๙๘๗	๕๖,๕๓๑	๒๑,๓๔๙	๔๖๘	๔๕.๖๒	
๒๕๖๐	๓๕,๑๘๒	๑๘,๒๐๑	๕๓,๓๘๓	๒๒,๒๖๕	๔๘๐	๔๖.๓๙	
๒๕๖๑	๓๑,๑๑๘	๒๘,๒๓๘	๕๙,๓๕๖	๑๙,๖๕๙	๔๓๗	๔๔.๙๙	
เฉลี่ย		๒๑,๔๑๐		๒๑,๔๖๔	๔๖๑	๔๖.๕๓	

จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีสำนวนที่ดำเนินการเสร็จมีจำนวนน้อยกว่าปริมาณงานที่เกิดขึ้นใหม่ จึงทำให้กรมบังคับคดีมีสำนวนที่ค้างดำเนินการสะสมเพิ่มขึ้นทุกปี กรมบังคับคดีได้พยายามแก้ไขปัญหาการขาดอัตรากำลัง โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในกระบวนการงานบังคับคดี และการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ธุรการปฏิบัติกรแทนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในส่วนกระบวนการออกประกาศคำสั่งในราชกิจจานุเบกษา แต่ยังไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้อย่างรูปธรรม ซึ่งเป็นสามเหตุให้ไม่สามารถลดขนาดขององค์กรให้เล็กลงได้ก่อนครบ ๑๐ ปี

๑.๒ เป็นภารกิจที่ไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการอื่น

การบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การวางทรัพย์ และการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานเดียวที่ดำเนินการโดยไม่มีส่วนราชการอื่นมีหน้าที่ดำเนินการด้วยภารกิจจึงไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการอื่น

๒. เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง

ปัจจุบันประเภทของหน่วยงานที่สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้ตามกฎหมาย มีจำนวน ๙,๑๙๗ แห่ง ประกอบด้วย

- ๑) ราชการส่วนกลางประกอบด้วย กรม ๑๗๑ แห่ง รัฐวิสาหกิจ ๕๖ แห่ง องค์การมหาชน ๗๐ แห่ง หน่วยงานรูปแบบพิเศษ ๒ แห่ง มหาวิทยาลัย ๘๓ แห่ง องค์การอิสระ ๗ แห่ง
- ๒) ราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย จังหวัด ๗๖ แห่ง อำเภอ ๘๗๘ แห่ง
- ๓) ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗๖ แห่ง (อบจ.) เทศบาลนคร ๓๒ แห่ง เทศบาลเมือง ๑๗๙ แห่ง เทศบาลตำบล ๒,๒๓๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๕,๓๓๔ แห่ง (อบต.) กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา

สำหรับกฎหมายที่กำหนด “ค่าปรับทางปกครอง” (โทษปรับทางปกครอง) ซึ่งสามารถบังคับชำระค่าปรับโดยใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครอง ปัจจุบันมีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ และระดับพระราชบัญญัติที่กำหนดโทษปรับทางปกครองรวมทั้งสิ้น ๑๙ ฉบับ โดยอาจแบ่งกฎหมายดังกล่าวตามวิธีการในการบังคับชำระค่าปรับได้เป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ กฎหมายที่กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลม มี ๕ ฉบับ ได้แก่

- (๑) พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖ (มาตรา ๓๓)
- (๒) พระราชบัญญัติทฤษฎี เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. ๒๕๕๐ (มาตรา ๖๘)
- (๓) พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๗๒)



(๔) พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๖๕)

(๕) พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ (มาตรา ๔๘)

กลุ่มที่ ๒ กฎหมายที่กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (ในกรณีไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่งหรือมีแต่ไม่สามารถดำเนินการบังคับได้ ซึ่งหากศาลเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับชอบด้วยกฎหมาย ก็มีอำนาจพิพากษาและบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับ) มี ๘ ฉบับ ได้แก่

(๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ (มาตรา ๓๓)

(๒) พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ (มาตรา ๕๘)

(๓) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ (มาตรา ๔๙)

(๔) พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๔๑)

(๕) พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ (มาตรา ๓๕)

(๖) พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘ (มาตรา ๕๒)

(๗) พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๘๕)

(๘) พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๓๙)

กลุ่มที่ ๓ กฎหมายที่มีได้กำหนดวิธีการบังคับชำระค่าปรับไว้ มี ๕ ฉบับ ได้แก่

(๑) พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(๓) พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖

(๔) พระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๕) พระราชบัญญัติว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

กลุ่มที่ ๔ กฎหมายที่กำหนดให้ฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา เพื่อบังคับชำระค่าปรับ มี ๑ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ (มาตรา ๖๕)

กฎหมายที่กำหนด “ค่าปรับทางปกครอง” (“ค่าปรับบังคับการ”) ซึ่งอาจบังคับชำระค่าปรับโดยใช้มาตรการบังคับทางปกครองตาม พ.ร.บ. วิ. ปฏิบัติฯ

(๑) พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๕๘)

(๒) พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ (มาตรา ๖๖)

(๓) พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ (มาตรา ๑๒๘)

(๔) พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๖๙)

(๕) พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (มาตรา ๗๗ – ในส่วนของค่าปรับรายวัน)

(๖) พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘ (มาตรา ๕๓ วรรคสอง ในส่วนของค่าปรับรายวัน)

(๗) พระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๗ วรรคสอง – ในส่วนของค่าปรับรายวัน)

(๘) พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๘๓ – ในส่วนของค่าปรับรายวัน)



หลังจากมีการใช้บังคับพระราชบัญญัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน โดยกำหนดให้นำวิธีการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งจากการรวบรวมสภาพปัญหาของหน่วยงานที่มีการออกคำสั่งให้ชำระเงินและใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ปรากฏว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการในการบังคับทางปกครอง ดังนี้

(๑) กฎหมายมิได้กำหนดรายละเอียดและวิธีปฏิบัติในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินการไม่มีมาตรฐาน ส่งผลต่อความเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองที่อาจได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(๒) ไม่มีบทบังคับให้ผู้ที่อยู่ภายใต้คำสั่งให้ชำระเงินต้องปฏิบัติตามมาตรการบังคับทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่มีความเชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการแทนได้

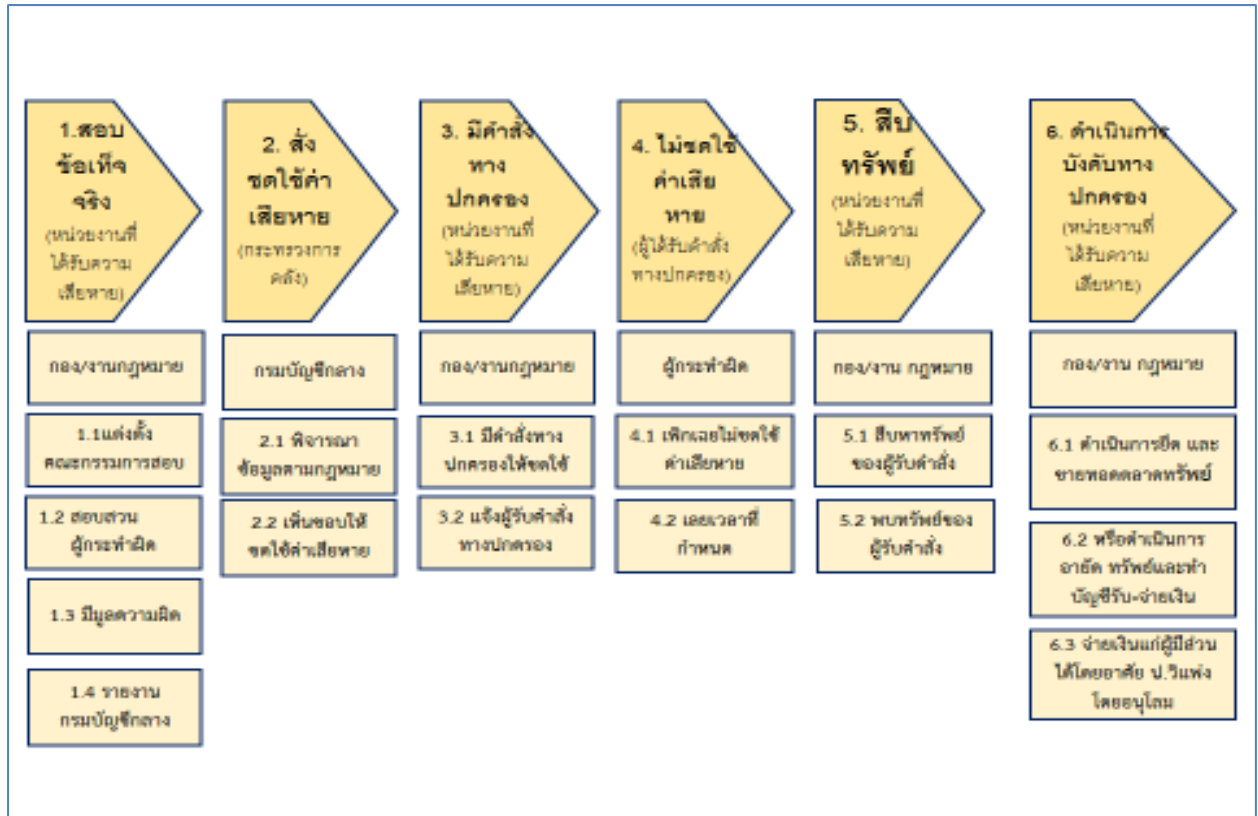
(๔) การบังคับทางปกครองไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินและการดำเนินการบังคับทางปกครอง เช่น การเข้าไปค้นหาทรัพย์สินหรือเอกสารที่จำเป็นและในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินซ้ำซ้อนกัน ไม่มีกฎหมายกำหนดว่าหน่วยงานใดจะมีสิทธิหรืออำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น

รูปแบบการบังคับทางปกครองในปัจจุบันตามกฎหมายหน่วยงานผู้ได้รับความเสียหายสามารถดำเนินการได้ ๒ แนวทาง คือ

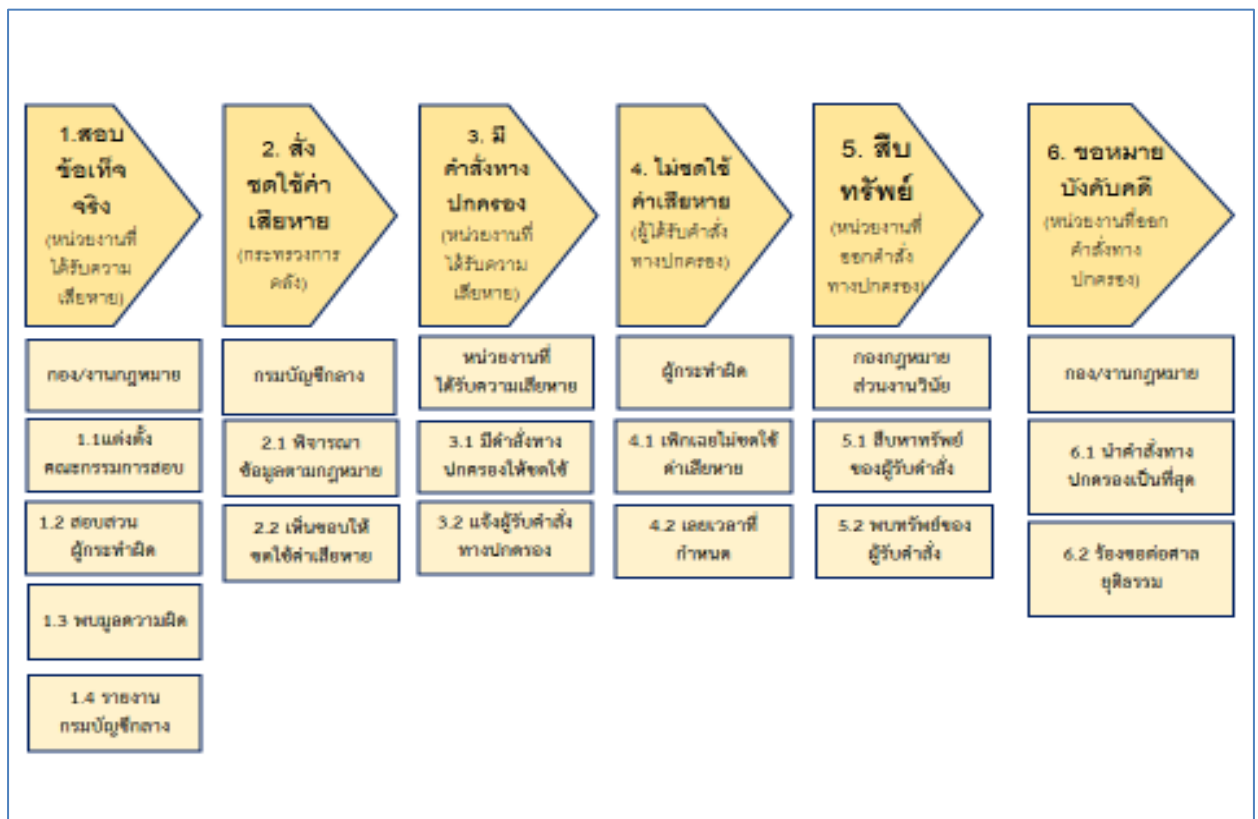
๑) หน่วยงานที่ได้รับความเสียหายและออกคำสั่งทางปกครองสามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้เองตามกฎหมาย

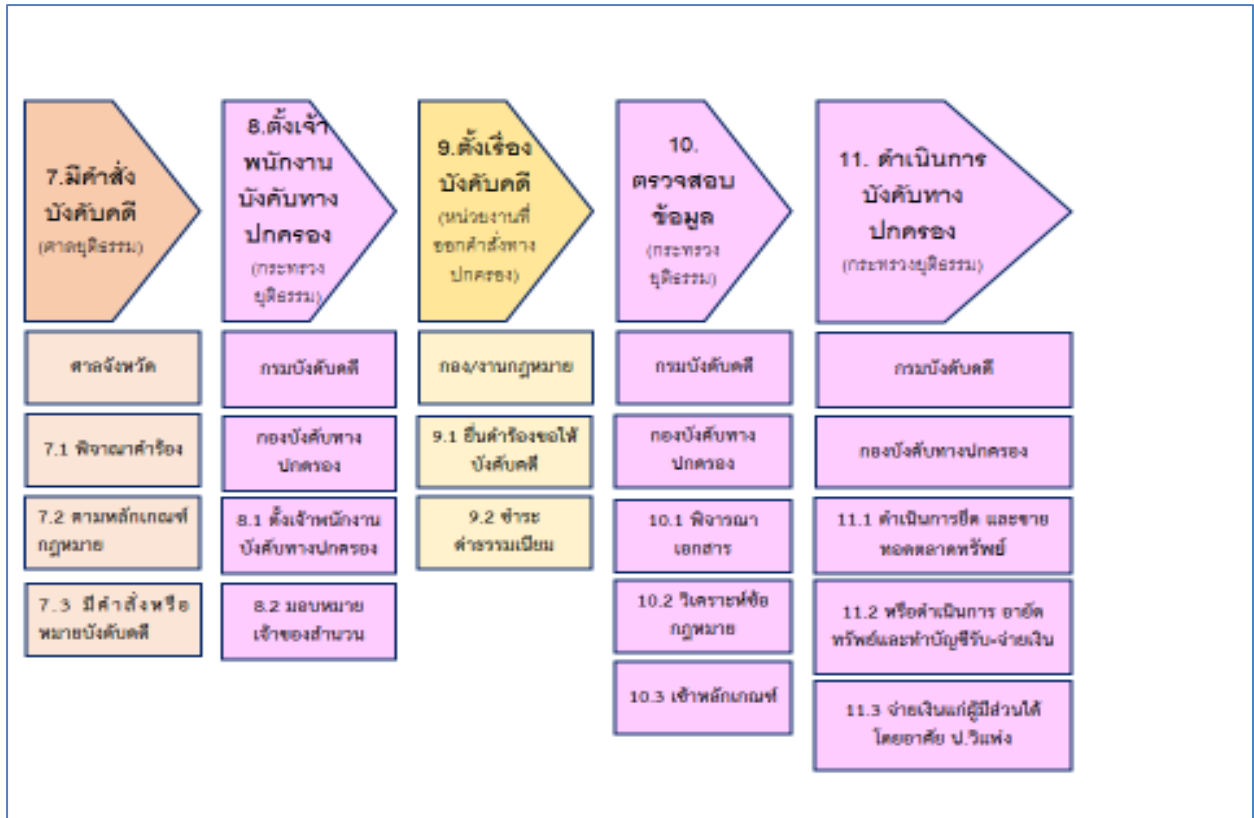
๒) หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองสามารถพิจารณาใช้ทางเลือกในการมอบให้กรมบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนหน่วยงานตนเองตามกฎหมาย

รูปภาพที่ ๑ แสดงถึงการบังคับทางปกครองโดยหน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองเอง



รูปภาพที่ ๒ แสดงถึงการบังคับทางปกครองโดยกรมบังคับคดี





หมายเหตุ กรมบังคับคดี หมายถึง กองบังคับทางปกครองและ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดที่ลูกหนี้มีภูมิลำเนาหรือมีทรัพย์สินตั้งอยู่ซึ่งจะทำการบังคับทางปกครอง

ปัจจุบัน หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองแม้ว่าจะสามารถดำเนินการเองบังคับทางปกครองได้เอง เพราะมีกฎหมายให้อำนาจไว้ แต่ผู้ปฏิบัติมีความสามารถและทักษะไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ในการดำเนินการบังคับทางปกครอง จึงเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานตลอดมา จนภาครัฐโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายด้านการบังคับปกครองขึ้นใหม่ โดยมีกรมบังคับคดีเป็นทางเลือกที่หน่วยงานซึ่งได้รับความเสียหายสามารถมอบหมายให้กรมบังคับคดีดำเนินการแทนได้

กรณี ที่หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองเลือกที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลยุติธรรมมีคำสั่งออกหมายบังคับคดี เพื่อมอบให้กรมบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง หน่วยงานฯสามารถทำได้ตามกฎหมายและไม่มีความซ้ำซ้อน เพราะเป็นกระบวนการที่ศาลยุติธรรมเป็นผู้ออกคำสั่ง และคำสั่งของศาลยุติธรรมต้องมอบให้แก่กรมบังคับคดีดำเนินเพียงหน่วยงานเดียวตามกฎหมายจึงไม่มีความซ้ำซ้อนแต่อย่างใด

อีกประการหนึ่งเหตุที่ต้องดำเนินการบังคับทางปกครองโดยกรมบังคับคดีเพราะกฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคือ เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง จึงต้องดำเนินการโดยกรมบังคับคดี **ปรากฏรายละเอียดตามมาตรา ๖๓/๑๒ ของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ส่วนที่ ๒ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน**

๑. การบังคับโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๖๓/๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่

กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือนเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้

ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป

เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๑๒ ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่กฎกระทรวงไม่ได้กำหนดเรื่องใดไว้ ให้นำบทบัญญัติในประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมโดยให้ถือว่า

- (๑) เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา หมายถึงหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงิน
- (๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง
- (๓) อำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๔) เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

มาตรา ๖๓/๑๕ ในกรณีที่มีการบังคับให้ชำระเงินและคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็น ที่สุดแล้ว หากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินประสงค์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดี ดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลภายในสิบปีนับแต่วันที่ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด เพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทาง ปกครองนั้น โดยระบุจำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองยังมีได้ชำระตามคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ไม่ว่าหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้บังคับทางปกครองหรือได้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระ เงินหรือได้รับชำระเงินไม่ครบถ้วน

เมื่อหน่วยงานของรัฐยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นว่าคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน เป็นที่สุดแล้ว ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบเพื่อ ดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและให้ถือว่าผู้ อยู่ ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐติดต่อกรมบังคับคดีพร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบว่าศาลได้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีแล้ว

เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าศาลจังหวัด ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาล แพ่งธนบุรี หรือศาลแพ่งอื่นในกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมี ภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือที่ทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองนั้นตั้งอยู่ในเขตศาล มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือทำ คำสั่งในเรื่องใดๆอันเกี่ยวข้องด้วยการบังคับคดีและเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี

กรณีคำขอซึ่งอาจยื่นต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาล ไม่ว่าจะเพราะภูมิลำเนาของผู้อยู่ในบังคับของ มาตรการบังคับทางปกครองก็ดี เพราะที่ตั้งของทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองก็ดี หรือเพราะมีผู้อยู่ในบังคับของ มาตรการบังคับทางปกครองหลายคนในมูลหนี้ที่เกี่ยวข้องกันก็ดี จะยื่นคำขอต่อศาลใดศาลหนึ่งเช่นว่านั้นก็



หน่วยงานของรัฐตามมาตรา นี้ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกอย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๑๖ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้วและต่อมาผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองขอให้พิจารณาคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุดแล้วนั้นใหม่ หรือฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิจารณาเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุดแล้วนั้นใหม่ หรือขอให้ศาลพิจารณาคดีใหม่ และหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระหนี้หรือศาลมีคำสั่ง ให้รับคำขอหรือได้รับคำฟ้องไว้พิจารณา ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจในการออกหมายบังคับคดีตามมาตรา ๖๓/๑๕ เพื่อขอให้สั่งงดการบังคับคดีไว้ก่อน หากศาลพิจารณาคำร้องแล้วมีคำสั่งให้งดการบังคับคดี ให้ศาลส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนด รวมทั้งส่งคําทูลเกล้าฯ ถวายการบังคับคดีให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องว่าอาจได้รับความเสียหายจากการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองวางเงินหรือหาประกันตามที่ศาลเห็นสมควรภายในระยะเวลาที่ศาลจะกำหนด เพื่อประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุยื่นคำร้องในการบังคับคดีอันเกิดจากการยื่นคำร้องนั้น หรือกำหนดวิธีการชั่วคราวอย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลสั่งให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป

ในกรณีตามวรรคหนึ่งหากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินหรือศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ได้มีคำสั่งให้ทบทวนคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุดนั้นใหม่ ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีตามมาตรา ๖๓/๑๕ เพื่อเพิกถอนการบังคับคดีที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ในกรณีที่ศาลเห็นว่าเป็นการพ้นวิสัยที่จะให้คู่ความกลับสู่ฐานะเดิม หรือเมื่อศาลเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะบังคับให้เป็นไปตามหมายบังคับคดีต่อไป เพื่อประโยชน์แก่คู่ความหรือบุคคลภายนอกให้ศาลมีอำนาจสั่งอย่างใด ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควร และแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ

มาตรา ๖๓/๑๗ เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีให้นำความในมาตรา ๖๓/๑๐ และมาตรา ๖๓/๑๑ มาใช้บังคับการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองด้วย

มาตรา ๖๓/๑๘ หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินต้องดำเนินการสืบทรัพย์แล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด และให้นำความในมาตรา ๖๓/๘ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มิให้นำระยะเวลาระหว่างการงดการบังคับคดีตามคำสั่งศาลมาตรา ๖๓/๑๖ วรรคหนึ่ง มานับรวมในระยะเวลาสิบปีตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๓/๑๙ เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีและแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้วการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๘ ให้กรมบังคับคดี สำนักงานงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างกรมบังคับคดี กรอบอัตรากำลังข้าราชการ และพนักงานราชการ และกำหนด



งบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดี ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙ บรรดากฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก

(๑) ปัจจัยด้านนโยบาย (Policy)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีการลงมติให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และใช้เป็นกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศและในการปฏิบัติงานของส่วนราชการในระยะ ๒๐ ปี เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยพบว่า ยุทธศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง กองบังคับทางปกครอง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ จึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย

(๒) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economy)

- **สถานการณ์ด้านการบังคับคดี** เมื่อพิจารณาสถิติด้านคดีแพ่งและคดีล้มละลาย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑ พบว่า มีปริมาณคดีเกิดใหม่ และปริมาณคดีค้างไปปีงบประมาณถัดไปเป็นจำนวนมาก รวมทั้ง เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของกรมบังคับคดี ต่อจำนวนคดีแพ่งและคดีล้มละลายทั้งหมด พบว่า เจ้าพนักงานบังคับคดี ๑ คน รับผิดชอบดูแลคดีแพ่ง ๕๑๔-๘๑๗ คดี ในขณะที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ๑ คน รับผิดชอบดูแลคดีล้มละลาย ๑๕๘-๒๑๖ คดี ซึ่งถือเป็นจำนวนที่ค่อนข้างมาก ซึ่งการจัดตั้งกองบังคับทางปกครองย่อมส่งผลกระทบต่อกระบวนการบังคับคดีแพ่งโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี และกระทบต่อกระบวนการบังคับคดีล้มละลายโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะอย่างไร ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีการถ่ายเทตัวบุคลากรในสำนักงานทั้งสองกระบวนการออกไปปรับภารกิจการบังคับทางปกครองส่วนหนึ่ง และต้องฝึกอบรมบุคลากรใหม่ด้วยส่วนหนึ่ง เพื่อให้บุคลากรใหม่มีทักษะและสามารถปฏิบัติภารกิจการบังคับทางปกครองได้ดีในลำดับถัดไป ที่ย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการบังคับคดีให้มีประสิทธิภาพที่ลดลงในระดับหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง อาจจะส่งผลให้มีปริมาณการผลักดันทรัพย์สินออกจากระบบบังคับคดีที่ลดลง ดังนั้น ความสามารถในการสนับสนุนการเงินให้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจย่อมชลดตัวลงด้วยเช่นกัน

- การจัดอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจของธนาคารโลก (Ease of Doing Business)

การจัดอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) เป็นรายงานผลการศึกษาเพื่อจัดอันดับความยาก-ง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งธนาคารโลกหรือ World Bank จัดทำขึ้น โดยศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ต้นทุนค่าใช้จ่าย และกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของรัฐว่ามีส่วนสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร โดยประเทศไทยเริ่มถูกสำรวจตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จนปัจจุบัน ซึ่งตัวชี้วัดที่ ๙ การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contracts) และตัวชี้วัดที่ ๑๐ การแก้ปัญหาการล้มละลาย (Resolving Insolvency) อยู่ในความรับผิดชอบของกรมบังคับคดี เนื่องจากเป็นภารกิจหลัก และการจัดตั้งกองบังคับทางปกครองอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์การลงทุนจากต่างประเทศเพราะเชื่อมั่นในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย

(๓) ปัจจัยด้านสังคม (Social)

- แนวโน้มสังคมที่เปลี่ยนเป็นการใช้ทักษะแรงงานระดับสูงและค่าจ้างที่สูงขึ้น (High Skill/High Pay) รวมทั้ง ประชาชนในประเทศได้เข้าสู่ยุคสังคมผู้สูงอายุ ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมในภาพรวมเพราะ การที่ตลาดแรงงานต้องการแรงงานที่มีทักษะสูงขึ้น ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาคนว่างงานระดับหนึ่ง เมื่อรวมกับสังคมผู้สูงอายุย่อมทำให้มีแรงงานแอบแฝงอีกส่วนหนึ่ง ดังนั้น จากภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อ การก่อกำเนิดภาคครัวเรือนและอาจจะต้องเข้าสู่กระบวนการบังคับคดีในอนาคตมากขึ้น

(๔) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technology)

- ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีบทบาทสำคัญในการที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และวิธีการในการดำเนินการทางธุรกิจ และการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายของรัฐต่อประชาชน ประกอบด้วย เทคโนโลยีเคลื่อนที่ (Mobile) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) การประมวลผลและเทคโนโลยีจัดการข้อมูลรูปแบบ Big Data การหลอมรวมเทคโนโลยีดังกล่าวนี้เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมจะก่อให้เกิดการยกระดับในการดำเนินงานของกรมบังคับคดีได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ สื่อทางเทคโนโลยีต่าง ๆ สามารถช่วยสนับสนุนและผลักดันการเรียนรู้ให้ คู่ความ บุคคลและประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ของกรมบังคับคดีได้อย่างหลากหลายช่องทางซึ่งถือว่าเป็นผลดีต่อกระบวนการบังคับคดี อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมโดยตรงเพราะ ความก้าวหน้าจากการนำเครื่องจักรมาผลิตสินค้าแทนการใช้แรงงาน ซึ่งย่อมจะส่งผลกระทบต่อการทำงานและเสี่ยงต่อการก่อกำเนิดและอาจจะต้องเข้าสู่กระบวนการบังคับคดีต่อไป

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ภาคธุรกิจต้องมีการพลิกโฉมปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่ เป็น Transformation สถาบันการเงินธนาคารแบบเดิมกำลังถูกท้าทายจากฟินเทค รูปแบบการทำธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ต้องปรับเปลี่ยนมุ่งสู่ความเป็น Digital Banking มากขึ้น การบริการต่างๆ ทางการเงินสามารถทำผ่านรูปแบบดิจิทัลโดยไม่ต้องผ่านเครือข่ายสาขา ระบบ Block Chain และ Mobile Banking ทำให้เครือข่ายสาขาและพนักงานบริการธุรกรรมพื้นฐานมีความจำเป็นน้อยลง ธนาคารได้ทยอยลดเครือข่ายสาขาลง พร้อมกับลดพนักงานลงเกือบครึ่งหนึ่ง นี่เป็นเพียงตัวอย่าง อย่างเป็นรูปธรรมเพียงอุตสาหกรรมเดียวเท่านั้น เครื่องจักรอัตโนมัติ หุ่นยนต์สมองกลอัจฉริยะ จะเข้ามาพลิกโฉมหลากหลายอุตสาหกรรมทั้งการผลิตและการบริการ ในระยะ ๕ - ๑๐ ปี ข้างหน้า ธุรกิจอุตสาหกรรม ตลาดแรงงานและการจ้างงาน จะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป ในบางกิจการนั้น ระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์จะเข้ามาแทนที่แรงงานคนได้มากกว่า ๗๐ % ประเทศที่มีค่าแรงสูงมากเกินไปและมีระบบคุ้มครองผู้ใช้แรงงานอ่อนแอจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด โดยเทคโนโลยีอัตโนมัติจะ ถูกนำมาใช้แทนที่แรงงานคนมากที่สุด กลุ่มคนงานที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ พนักงานขายตามร้านหรือพนักงานบริการตามเครือข่ายสาขา พนักงานบริการอาหาร ภาคเกษตรกรรม แรงงานทักษะต่ำที่ทำงานซ้ำๆ คนงานโดยเฉพาะ



อุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้าและรองเท้าอาจได้รับผลกระทบสูงถึง ๗๐ - ๘๐ % แรงงานไทยทั้งหมด ๓๙ ล้านคน ๔๕ % เป็นเพศหญิงและ ๕๕ % เป็นเพศชาย จากจำนวนทั้งหมดนี้ ๖๗ % จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จะมีความเสี่ยงในการถูกเลิกจ้างสูงและจะถูกทดแทนโดยเทคโนโลยีการผลิตมากยิ่งขึ้นในอนาคต

ประเด็นว่า สังคมที่เน้นการเป็นเจ้าของทุกสิ่งอย่าง ได้สร้างสังคมที่ผู้คนล้วนหนี้สินเกินตัว สะสมเกินพอดี อันนำมาสู่วิกฤติของระบบทุนนิยมโลก การเปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานสู่ความต้องการแรงงานที่มีความรู้ ขณะเดียวกัน การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ การลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ทำให้ขาดแคลนแรงงาน ระบบเศรษฐกิจจำเป็นต้องใช้ระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์และสมองกลอัจฉริยะในการทำงานและในระบบการผลิตมากขึ้นอยู่แล้ว ต้องทำให้ “มนุษย์” ทำงานร่วมกับ “หุ่นยนต์” และ “สมองกลอัจฉริยะ” ได้อย่างผสมกลมกลืน ซึ่งต้องอาศัยระบบมาตรฐานแรงงาน ลักษณะตลาดแรงงานและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามพลวัตเหล่านี้ (จาก "พลวัตเศรษฐกิจ ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ น.ส.พ.กรุงเทพธุรกิจ)

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากข้อมูลข้างต้นจะพบปัญหาและมีแนวโน้มว่าโอกาสที่แรงงานในประเทศไทยจะมีประชาชนผู้ว่างงานสูงมากขึ้น ทั้งที่มาจากกรตงานเพราะขาดทักษะและความรู้ พร้อมกับเหตุสูงอายุ ทั้งหมดล้วนแต่เป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะเข้าสู่กระบวนการบังคับคดีในอนาคตได้ง่ายต่อไป

(๕) ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal)

- การออกหรือแก้ไขกฎหมาย ข้อบังคับใหม่ อื่น ๆ เช่น พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับทางปกครอง) เป็นต้น

- อำนาจหน้าที่ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง (เรื่องนี้การเงิน) ของกรมบังคับคดี กรมบังคับคดีได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ให้มีอำนาจหน้าที่ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับการชดใช้เงินให้กับ หน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น โดยที่ผ่านมามีหน่วยงานภาครัฐเป็นเจ้าหนี้ และต้องดำเนินการบังคับผู้กระทำความผิดให้ชำระหนี้คืนภาครัฐ มูลค่ากว่าแสนล้านบาท ซึ่งถือว่าเป็นความท้าทายที่กรมบังคับคดีจะต้องดำเนินการขับเคลื่อนต่อไป

๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กร

โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกรมบังคับคดี มีรายละเอียดดังนี้

(๑) กลยุทธ์ (Strategy)

ในปัจจุบันกรมบังคับคดีมีภารกิจหลักที่สำคัญ คือการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ผลผลิตหลักของกรมบังคับคดีคือ จำนวน คดีแพ่งและคดีล้มละลาย รวมถึง คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่ดำเนินการเสร็จ ผลลัพธ์ของการที่มีจำนวนคดีเสร็จคือ มีปริมาณเงินในคดีที่ถูกบังคับคดีไว้และไม่สามารถไหลเวียนในระบบเศรษฐกิจได้ตามปกติ เงินดังกล่าวสามารถหมุนเวียนต่อไปได้ตามปกติ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนระบบเศรษฐกิจโดยอ้อมด้วยในระดับหนึ่ง สำหรับในกระบวนการทำงานของบุคลากรในสายงานการบังคับคดี จะใช้มุ่งทักษะส่วนตัวด้านการบังคับคดีเป็นส่วนใหญ่เพื่อการบรรลุเป้าหมายผลผลิต มีการให้ความสำคัญกับการจัดวางกลวิธี ระบบงาน หรือยุทธศาสตร์ภายในหน่วยงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายค่อนข้างน้อย กล่าวคือ บุคลากรส่วนใหญ่มีทักษะด้านการบังคับคดีมาก แต่ให้ความสำคัญกับการจัดวางและกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการบรรลุเป้าหมายค่อนข้างน้อย

(๒) โครงสร้างองค์กร (Structure)

โครงสร้างของกรมบังคับคดี ตามภารกิจหลักจะประกอบด้วย

๑) หน่วยงานด้านการบังคับคดีแพ่ง คือสำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๑-๖ และสำนักงานบังคับคดีจังหวัด ๗๖ แห่ง หากรวมหน่วยงานสาขาด้วยจะมีจำนวน ๑๑๑ แห่งทั่วประเทศ รองรับงานจากศาลยุติธรรมทั่วประเทศ

๒) หน่วยงานด้านการบังคับคดีล้มละลาย คือกองบังคับคดีล้มละลาย ๑-๖ ตั้งอยู่ในส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร รองรับคำสั่งจากศาลล้มละลายกลาง

๓) หน่วยงานด้านการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คือกองฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตั้งอยู่ในส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร รองรับคำสั่งจากศาลล้มละลายกลาง

ดังนั้น จุดเด่นคือ หน่วยงานด้านการบังคับคดีแพ่งที่จัดตั้งอยู่ทั่วประเทศ ที่มีความสามารถให้บริการด้านการบังคับคดีแพ่งได้ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

(๓) สไตล์ (Style)

รูปแบบการทำงานของข้าราชการกรมบังคับคดี มีการทำงานที่มุ่งมั่นทุ่มเท มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย อย่างไรก็ตาม รูปแบบหรือแนวทางการทำงานภายในกรมฯ ยังมีลักษณะเป็นเชิงรับ คือ เป็นลักษณะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย หรือตามที่ได้รับกรร้องขอ การให้ความสำคัญกับการวางแผนยุทธศาสตร์ มีค่อนข้างน้อย ปริมาณงานที่สำเร็จส่วนมากมาจากทักษะส่วนบุคคลเป็นส่วนใหญ่

(๔) ระบบ (System)

กรมบังคับคดีมีการจัดวางระบบงานที่มีคุณภาพ ทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย รวมถึงการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีคู่มือการปฏิบัติงานในกระบวนการที่สำคัญ และมีการสื่อสารให้บุคลากรของกรมรับทราบและนำไปปฏิบัติ เช่น คู่มือการบังคับคดีล้มละลาย การบังคับคดีแพ่ง การปฏิบัติงานคดีล้มละลาย การเงิน การคลัง และระเบียบต่างๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า การปฏิบัติงานในบางส่วนอาจจะต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาการทำงานโดยเฉพาะเรื่องการบริหารโครงการ หรือการบริหารเป้าหมายและผลงาน

(๕) บุคลากร (Staff)

บุคลากรของกรมบังคับคดี ในปัจจุบันมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนของกรมบังคับคดี ซึ่งบุคลากรในสายงานหลักมีปริมาณในความสามารถรับผิดชอบจำนวนมาก ถึงแม้ว่าจะมีทักษะด้านการบังคับคดีสูง แต่พบว่าในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ เจ้าพนักงานบังคับคดี ๑ คน รับผิดชอบดูแลสำนวนคดีแพ่ง ประมาณ ๒๐๙ คดี ในขณะที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ๑ คน รับผิดชอบดูแลคดีล้มละลาย ประมาณเกือบ ๓๐๐ คดี ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนค่อนข้างมาก นอกจากนี้ ปัจจุบันคดีแพ่งและคดีล้มละลายมีรายละเอียดซับซ้อนมากขึ้นกว่าในอดีต รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องสรรหาเจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าพนักงานพิทักษ์เพิ่มเติม รวมทั้งฝึกอบรมให้บุคลากรกลุ่มดังกล่าวมีความรู้และรอบด้านมากยิ่งขึ้น

(๖) ทักษะ (Skill)

บุคลากรของกรมบังคับคดีในสายงานหลักส่วนใหญ่ค่อนข้างมีองค์ความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามภารกิจการบังคับคดีแพ่งและการบังคับคดีล้มละลายค่อนข้างดี โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่รับผิดชอบ และเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในภาพรวมขององค์กร อย่างไรก็ตาม หากมีการเพิ่มภารกิจด้านการบังคับทางปกครองเข้ามา ถึงแม้ว่าจะเป็นกระบวนการทำงานด้านการบังคับคดีที่คล้ายคลึงกัน แต่ปัจจัยและสภาพแวดล้อม วิธีการทำงานย่อมต่างกัน ความยุ่งยากแตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้ทักษะที่มีอยู่เดิมของบุคลากรคงไม่เพียงพอและต้องมีการปรับปรุงกระบวนการเสริมสร้างทักษะเฉพาะทางเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไป

(๗) ค่านิยม (Shared Value)

กรมบังคับคดีในกำหนดค่านิยมขององค์กรไว้ ได้แก่ "I AM LED" ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

I คือ Integrity หมายถึง มีความซื่อสัตย์

A คือ Accountability หมายถึง มีความรับผิดชอบ

M คือ Management หมายถึง การบริหารจัดการ

L คือ Learning หมายถึง การเรียนรู้ตลอดเวลา

E คือ Excellence หมายถึง มีความเป็นเลิศ

D คือ Digital หมายถึง การใช้เทคโนโลยี

ค่านิยมดังกล่าว เป็นวิธีการปฏิบัติที่ผู้บริหาร และบุคลากรของกรมบังคับคดียึดถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก บุคลากรของสถาบันส่วนใหญ่เป็นพนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว จึงอาจทำให้กรมบังคับคดี ยังคงต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุตามค่านิยมขององค์กรที่กำหนดไว้

ข้อสังเกต

- กรมบังคับคดีมีสำนักงานบังคับคดี ๑๑๑ แห่ง ทุกเขตอำนาจศาล ที่สามารถให้บริการได้ในทุกพื้นที่ สำหรับผู้มีคำสั่งทางปกครองสามารถยื่นขอตั้งเรื่องเพื่อดำเนินการบังคับคดีได้อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ กรมบังคับคดีมีบุคลากรที่มีความสามารถและความชำนาญในการบังคับคดีและมีระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงานเป็นหน่วยงานนำร่ององค์กรดิจิทัล รวมถึง มีเครือข่ายพันธมิตรในการปฏิบัติงานมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ โดยทำ MOU กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งสถาบันการเงิน ที่เป็นจุดเด่นและปัจจัยของความสำเร็จในการบังคับคดี ดังนี้

๑. บันทึกความตกลงการรับ-ส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ กับหน่วยงานต่างๆรวม ๓๒ หน่วยงาน

๑.๑ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์ ดีพีเอส วิกเคอร์ส (ประเทศไทย จำกัด)

๑.๒ กรมบังคับคดี กับ กรมที่ดิน

๑.๓ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ไทย) จำกัด (มหาชน)

๑.๔ กรมบังคับคดี กับ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด

๑.๕ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทหารไทย จำกัด

๑.๖ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แมนูไลฟ์ (ประเทศไทย) จำกัด

๑.๗ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เดนาลี เพรสทีจ จำกัด

๑.๘ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน โซลาริส จำกัด

๑.๙ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เมอร์ชั่น พาร์ทเนอร์ จำกัด

๑.๑๐ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด

๑.๑๑ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงศรี จำกัด

๑.๑๒ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทิสโก้ จำกัด

๑.๑๓ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอเชีย เวลท์ จำกัด

๑.๑๔ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ยูโอบี (ประเทศไทย) จำกัด

๑.๑๕ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ฟิลลิป จำกัด

๑.๑๖ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แคปปิตอล ลิงค์ จำกัด



- ๑.๑๗ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์นายหน้าซื้อขายหน่วยลงทุน โรโบเวลธ์ จำกัด
- ๑.๑๘ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน สยาม ไนท์ ฟินด์ แมเนจเม้นท์ จำกัด
- ๑.๑๙ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทาลิส จำกัด
- ๑.๒๐ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน บางกอกแคปปิตอล จำกัด
- ๑.๒๑ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แอสเซท พลัส จำกัด
- ๑.๒๒ กรมบังคับคดีกับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน อเบอร์ดีน สแตนดาร์ด (ประเทศไทย)

จำกัด

- ๑.๒๓ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ภัทร จำกัด
- ๑.๒๔ กรมบังคับคดี กับ บริษัท เอไอเอ จำกัด
- ๑.๒๕ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ธนชาติ จำกัด
- ๑.๒๖ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน บัวหลวง จำกัด
- ๑.๒๗ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ซีไอเอ็มบี-พริ้นซิเพิล จำกัด
- ๑.๒๘ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด
- ๑.๒๙ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กลสิกรไทย จำกัด
- ๑.๓๐ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไทยพาณิชย์ จำกัด
- ๑.๓๑ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- ๑.๓๒ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)
๒. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีกับผู้กระทำความผิดรวม ๒ หน่วยงาน

- ๒.๑ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด
- ๒.๒ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๓. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนาข้อมูลกลาง เพื่อบูรณาการการส่งเสริม SME (Web Portal) หรือเว็บไซต์ SME ONE

กรมบังคับคดี กับ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๔. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลบุคคลล้มละลายรวม ๕ หน่วยงาน

๔.๑ กรมบังคับคดี. กับ บริษัทเงินดีดี จำกัด

๔.๒ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ “สำนักงาน กสทช.”

๔.๓ กรมบังคับคดี กับ บริษัทโตโยต้า ลีสซิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด

๔.๔ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารแห่งประเทศไทย

๔.๕ กรมบังคับคดี กับ บริษัทประกันสินเชื่อบุคคลขนาดย่อม (บสย.)

๕. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาต้นแบบการสร้างและพัฒนากำลังคนภาครัฐเพื่อไปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ รวม ๒ หน่วยงาน

๕.๑ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน



พิพากษา

- ๕.๒ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๖. บันทึกความร่วมมือว่าด้วยความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์เพื่อบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษา
- กรมบังคับคดี กับ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๗. บันทึกความร่วมมือในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสังหาริมทรัพย์มือสอง
- กรมบังคับคดี กับ ศูนย์ข้อมูลสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์
๘. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารสนเทศโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์
- กรมบังคับคดี กับ สำนักงานศาลยุติธรรม
๙. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ
- กรมบังคับคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๑๐. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดทำสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture)
- กรมบังคับคดี. กับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๑๑. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กรมบังคับคดี กับ กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๑๒. บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลในคดี
- กรมบังคับคดี กับ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๑๓. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ
- กรมบังคับคดี กับ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
๑๔. บันทึกความร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- ๑๔.๑ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และ องค์กรเครือข่ายภาครัฐและเอกชน
- ๑๔.๒ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
๑๕. บันทึกความร่วมมือในการจัดโครงการใกล้เคียงลูกหนี้ตามคำพิพากษาในชั้นบังคับคดี
- กรมบังคับคดี. กับ บริษัท โตโยต้า ลีสซิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด
๑๖. บันทึกความร่วมมือในการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล
- กรมบังคับคดี กับ สำนักงานศาลปกครอง
๑๗. บันทึกความร่วมมือในการบังคับโทษปรับคดีอาญาเสพติด
- กรมบังคับคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๑๘. บันทึกความร่วมมือว่าด้วยการจัดโครงการใกล้เคียงลูกหนี้ตามคำพิพากษาในชั้นบังคับคดี
- ๑๘.๑ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
- ๑๘.๒ กรมบังคับคดี กับ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)
- ๑๘.๓ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย



๑๙. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์
 - ๑๙.๑ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารแห่งประเทศไทย
 - ๑๙.๒ กรมบังคับคดี กับ ศาลแพ่งธนบุรี
 - ๑๙.๓ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)
 - ๑๙.๔ สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ฯลฯ
 - ๑๙.๕ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒๐. บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการขอใช้ประโยชน์ข้อมูลเกี่ยวกับการถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ กรมบังคับคดี กับ กรมที่ดิน
๒๑. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลบุคคลล้มละลาย และข้อมูลสมาชิก กบข.ที่มีสถานะเป็นบุคคลล้มละลาย
กรมบังคับคดี และ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)
๒๒. บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจัดเก็บอากรแสตมป์แทนกรมสรรพากรสำหรับตราสารที่ต้องเสียอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากรที่เกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สิน
กรมบังคับคดี กับ กรมสรรพากร
๒๓. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์และพิพากษาบุคคลล้มละลาย
 - ๒๓.๑ กรมบังคับคดี. กับ กรมสรรพากร
 - ๒๓.๒ กรมบังคับคดี กับ บริษัทหลักทรัพย์ เคที ซีมิโก้ จำกัด
 - ๒๓.๓ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 - ๒๓.๔ กรมบังคับคดี กับ กองทัพเรือ
 - ๒๓.๕ กรมบังคับคดี กับ บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)
 - ๒๓.๖ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานศาลปกครอง
 - ๒๓.๗ กรมบังคับคดี กับ บริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด
 - ๒๓.๘ กรมบังคับคดี กับ กรมบัญชีกลาง
 - ๒๓.๙ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
 - ๒๓.๑๐ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
 - ๒๓.๑๑ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารออมสิน
 - ๒๓.๑๒ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารอาคารสงเคราะห์
 - ๒๓.๑๓ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
 - ๒๓.๑๔ กรมบังคับคดี กับ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
 - ๒๓.๑๕ กรมบังคับคดี กับ บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด
 - ๒๓.๑๖ กรมบังคับคดี กับ บริษัท ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
 - ๒๓.๑๗ กรมบังคับคดี กับ บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

๒๓.๑๘ กรมบังคับคดี กับ บริษัท ธนาकारไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

๒๓.๑๙ กรมบังคับคดี กับ บริษัท ธนาकारแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)

๒๓.๒๐ กรมบังคับคดี กับ สหกรณ์ออมทรัพย์ บริษัท ทีไอที จำกัด

๒๔. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการยื่นขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้

๒๔.๑ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และ กองทุนประกันชีวิต

๒๔.๒ กรมบังคับคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และ กองทุนประกันวินาศภัย

- กรมบังคับคดี มีการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และมีการขายทอดตลาดโดยใช้ระบบการส่งคำเสนอซื้อทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-offering option) มีการให้บริการประชาชนผ่าน Application ต่างๆ บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ให้บริการทั้ง IOS และ Android ได้แก่ LED Application



LED Queue : ระบบการรับจองคิวการบังคับคดีล่วงหน้า



LED ABC : ค้นหาและตรวจสอบข้อมูลบุคคลล้มละลายและข้อมูลนิติบุคคลล้มละลาย



LED Debt InFo : ค้นหาและตรวจสอบข้อมูลอายุัดเงินในคดีและยอดหนี้คงเหลือ



LED Property : ค้นหาทรัพย์สินขายทอดตลาดของกรมบังคับคดี



LED Property Plus : ค้นหาทรัพย์สินห้องชุดตามแนวรถไฟฟ้าที่ขายทอดตลาดของกรมบังคับคดี



LED Streaming : ชมการถ่ายทอดสดการขายทอดตลาดของสำนักงานบังคับคดี ๒๕ จังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรโดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis

(๑) การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
S๑. บุคลากรมีความเชี่ยวชาญกฎหมายด้านการบังคับคดี S๒. มีนโยบาย ไทยแลนด์ ๔.๐ สนับสนุนการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง S๓. มีหน่วยงานทั่วประเทศให้บริการอย่างทั่วถึงและหลากหลาย	W๑. บุคลากรใช้ทักษะมากกว่าการใช้ยุทธศาสตร์ W๒. การบริหารจัดการและถ่ายทอดองค์ความรู้ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ W๓. ระบบสารสนเทศบางส่วนอยู่ระหว่างพัฒนาบูรณาการฐานข้อมูล
โอกาส (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
O๑. การกิจใหม่ ด้านการบังคับทางปกครอง ตามนโยบายรัฐบาล O๒. มีเครือข่ายเป็นพันธมิตร ด้านการบังคับคดี ที่หลากหลายครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น O๓. สังคมแบบดิจิทัล เอื้อต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น	T๑. ปริมาณคดีแพ่งมีมากและมีความยุ่งยากซับซ้อน T๒. มีความเสี่ยงในการถูกฟ้องร้องจากผู้มีส่วนได้เสีย T๓. กฎหมาย กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ยังมีข้อขัดข้องในการดำเนินการ

(๒). การวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อกำหนดทางเลือก

๑. การเน้นใช้จุดแข็งเพื่อขยายโอกาส (จุดแข็งกับโอกาสมีทางเลือก ดังนี้)

“ส่งเสริมบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญกฎหมายด้านการบังคับคดี เพื่อมารองรับภารกิจใหม่ด้านการบังคับทางปกครองตามนโยบายรัฐบาล” (S๑ O๑)

๒. การอาศัยจุดแข็งด้านภาวะคุกคาม (จุดแข็ง กับภัยคุกคาม มีทางเลือกดังต่อไปนี้)

“อาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญกฎหมายด้านการบังคับคดีช่วยจัดการปริมาณคดีแพ่งมีมากและมีความยุ่งยากซับซ้อน” (S๑ T๑)

๓. การใช้โอกาสเพื่อแก้ไขจุดอ่อน (โอกาส กับ จุดอ่อน มีทางเลือกดังต่อไปนี้)

“นำโอกาสที่สังคมแบบดิจิทัลเอื้อต่อการปฏิบัติงานมาช่วยพัฒนาระบบสารสนเทศ และบูรณาการฐานข้อมูล” (W๓ O๓)

กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานระดับกรมในสังกัดกระทรวงยุติธรรมมีพันธกิจสำคัญในด้านการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ การบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล ประกอบด้วย การบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การรับวางทรัพย์และชำระบัญชี ตามคำสั่งศาล การประเมินราคาทรัพย์ และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นการบังคับคดี รวมทั้งในอนาคตคือ การบังคับทางปกครอง

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้มีการระดมสมองเพื่อทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร ผลจากการวิเคราะห์พบว่า สภาพแวดล้อมภายใน ของกรมบังคับคดี มี **จุดแข็ง (Strengths)** ประกอบด้วย ๑) บุคลากรมีความเชี่ยวชาญกฎหมายด้านการบังคับคดี ๒) มีนโยบาย ไทยแลนด์ ๔.๐ สนับสนุนการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ๓) มีหน่วยงานทั่วประเทศ



ให้บริการอย่างทั่วถึงและหลากหลาย ขณะที่ผลการวิเคราะห์พบว่ามี **จุดอ่อน** (Weaknesses) ประกอบด้วย ๑) บุคลากรใช้ทักษะมากกว่าการใช้ยุทธศาสตร์ ๒) การบริหารจัดการและถ่ายทอดองค์ความรู้ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ๓) ระบบสารสนเทศบางส่วนอยู่ระหว่างพัฒนาบูรณาการฐานข้อมูล

นอกจากนี้ ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ของกรมบังคับคดีพบว่ามี **โอกาส** (Opportunities) ประกอบด้วย ๑) ภารกิจใหม่ ด้านการบังคับทางปกครอง ตามนโยบายรัฐบาล ๒) มีเครือข่ายเป็นพันธมิตร ด้านการบังคับคดี ที่หลากหลายครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๓) สังคมแบบดิจิทัล เอื้อต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น ขณะที่ผลการวิเคราะห์พบว่ามี **ข้อจำกัด** (Threats) ประกอบด้วย ๑) ปริมาณคดีแพ่งมีมากและมีความยุ่งยากซับซ้อน ๒) มีความเสี่ยงในการถูกฟ้องร้องจากผู้มีส่วนได้เสีย ๓) กฎหมาย กฎระเบียบ เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการยังมีข้อขัดข้องในการดำเนินการ

เมื่อกำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนกรมบังคับคดีเพื่อมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ที่ต้องการเป็นองค์กรชั้นนำในระดับสากล จึงเลือกใช้กลยุทธ์เชิงรุกคือ การเน้นใช้จุดแข็งเพื่อขยายโอกาส โดย “ส่งเสริมบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญกฎหมายด้านการบังคับคดี เพื่อรองรับภารกิจด้านการบังคับทางปกครองตามนโยบายรัฐบาล” และการใช้กลยุทธ์เชิงต่อต้านหรือป้องกัน โดย การอาศัยจุดแข็งด้านภาวะศุภคาม ด้วยการ “อาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญกฎหมายด้านการบังคับคดีช่วยจัดการปริมาณคดีแพ่งและมีความยุ่งยากซับซ้อน” ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกรมบังคับคดี ...

เมื่อพิจารณาในมุมย้อนกลับว่าตาม Capacity ที่กรมมีอยู่นั้น เพียงพอต่อการรองรับปรับตัวจากผลกระทบภายนอกฯ เพียงใด

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากความสามารถในการขับเคลื่อนภารกิจของกรมบังคับคดีในภาพรวมแล้วพบว่า ปัจจุบันผลการดำเนินงานด้านการบังคับคดีแพ่งและคดีล้มละลายมีปริมาณคดีที่ค้างดำเนินการสะสมเพิ่มขึ้นทุกปี แม้ว่าจะมีการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนเกือบทุกส่วนงานแล้วก็ตาม ซึ่งอธิบายได้ในมุมมองขององค์กรดังนี้ ด้านบุคลากรที่มีอยู่จำกัดส่วนหนึ่ง กระบวนการทำงานที่ระบบสารสนเทศไม่สามารถทำแทนได้ส่วนหนึ่ง ประกอบกับปริมาณจำนวนคดีไหลเข้าสู่การบังคับคดีมีจำนวนที่สูงขึ้นทุกปี ล้วนแต่เป็นสาเหตุส่งผลให้มีคดีค้างดำเนินการเพิ่มขึ้น ดังนั้น เมื่อมีภารกิจใหม่ตามกฎหมายด้านการบังคับทางปกครองเพิ่มเข้ามาอีก ย่อมจะเป็นข้อจำกัดที่กรมบังคับคดีคงไม่สามารถมอบภารกิจใหม่นี้ ให้แก่สายงานด้านการบังคับคดีแพ่งและสายงานด้านการบังคับคดีล้มละลายได้โดยตรง เนื่องจากทั้งสองสายงานมีปริมาณงานที่เกินขีดความสามารถของบุคลากรในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนด้านจำนวนบุคลากรและด้านโครงสร้างระดับกอง เพื่อการรองรับภารกิจใหม่ ด้านการบังคับทางปกครองจากภาครัฐด้วยเช่นกัน

๒.๓ ปัญหาการดำเนินงานที่โครงสร้างเดิมไม่เหมาะสม

ปัจจุบันภารกิจหลักด้านการบังคับคดีแพ่งของกรมบังคับคดีมีความคล้ายคลึงกับกระบวนการบังคับทางปกครอง อย่างไรก็ตาม มีความไม่เหมาะสมที่จะมอบภารกิจด้านการบังคับทางปกครองเข้าสู่สายงานด้านการบังคับแพ่งโดยตรงมีรายละเอียดที่ควรพิจารณา ดังนี้

กระบวนการบังคับคดีแพ่ง

๑. อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

๑.๑ อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๕๔ เป็นวิธีการคุ้มครองสิทธิของโจทก์ในเวลาใด ๆ ก่อนพิพากษา เพื่อขอศาลให้มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนพิพากษา หรือขอศาลห้ามชั่วคราวไม่ให้จำเลยกระทำการซ้ำหรือกระทำต่อไป ซึ่งการละเมิดหรือการผิดสัญญาหรือการกระทำที่ถูกฟ้องร้องนั้น โดยศาลจะออกหมายบังคับคดีชั่วคราวเพื่อตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการตามคำสั่งของศาลทันที



๑.๒ อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับคดีอันเป็นการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้คู่ความฝ่ายใดแพ้คดีและให้ฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) ปฏิบัติการชำระหนี้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งตามฟ้อง เช่น ให้ชำระหนี้ เป็นเงินจำนวนหนึ่ง ให้ส่งมอบทรัพย์สิน ฯลฯ หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบถึงคำบังคับและครบกำหนดระยะเวลาตามคำบังคับแล้ว และเป็นกรณีที่ต้องดำเนินการทางเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยบังคับชำระหนี้เอาจากบรรดาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา คู่ความ ฝ่ายที่ชนะคดี (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้ศาลออก

“หมายบังคับคดี” ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป หรือหากการชำระหนี้ตามคำพิพากษานั้นเป็นการส่งมอบทรัพย์สิน กระทำการงดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาลจะออกหมายบังคับคดี ได้โดยกำหนดเงื่อนไขแห่งการบังคับคดีลงในหมายนั้น และกำหนดการบังคับคดีเพียงเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้ทำได้โดยทางศาล หรือโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี (ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๖)

๒. ขั้นตอนและกระบวนการในการยึดทรัพย์สิน และอายัดสิทธิเรียกร้อง เป็นวิธีการบังคับคดีรูปแบบหนึ่ง ไม่ใช่การบังคับกับทรัพย์สินที่มีอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้โดยตรง แต่เป็นการบังคับกับสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา และเป็นการส่งบุคคลภายนอกมิให้ชำระหนี้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้ชำระแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแทน

วิธีการอายัดทรัพย์สิน

๑. มีหนังสือ (คำสั่ง) แจ่งไปยังบุคคลภายนอก มิให้ชำระหนี้แก่ลูกหนี้ ตามคำพิพากษาแต่ให้ชำระต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแทนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

๒. มีหนังสือ/หมาย (คำสั่งการอายัดให้ส่ง) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ และให้งดเว้นการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องตั้งแต่ขณะที่ได้ส่งคำสั่งนั้นให้ (ตาม ป.วิ.แพ่ง. มาตรา ๓๑๖ วรรคสอง)

สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามพิพากษาที่อายัดได้

๑. เงินเดือน ค่าจ้าง หรือรายได้อื่นที่มีลักษณะจ่ายเพื่อตอบแทนการทำงานเป็นรายเดือน (อายัดได้ แต่ต้องคงเหลือไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท)

๒. โบนัส (อายัด ร้อยละ ๕๐)

๓. เงินที่ตอบแทนกรณีออกจากงานเงินส่วนที่ไม่ได้อายัดต้องคงเหลือไว้ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๔. เงินตอบแทนจากการทำงานเป็นชั่วคราว (อายัด ร้อยละ ๓๐)

๕. เงินฝากในบัญชีสถาบันการเงิน

๖. เงินปันผลหุ้น

๗. ค่าเช่าทรัพย์สิน

๘. ค่าแรงงานตามสัญญาจ้างงาน

สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอายัดไม่ได้ (ตาม ป.วิ.พ. มาตรา. ๓๐๒)

๑. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยงานราชการ

๒. เงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยงานราชการได้จ่าย ให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยงานราชการ

๓. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน ที่นายจ้างจ่ายเป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท หรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร



๔. เงินบำเหน็จหรือค่าชดเชยหรือรายได้อื่นเป็นจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ตามจำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

๕. เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ฯ

๖. เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)

๗. เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

๘. ค่ารักษาพยาบาลที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับจากสำนักงานประกันสังคม

๙. เงินตามสัญญากู้ยืมของลูกหนี้

๑๐. สิทธิเรียกร้องซึ่งยังไม่แน่นอนว่าลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับหรือไม่

๓. การยึดทรัพย์สิน

โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งมีชื่อในหมายบังคับคดีเป็นผู้นำยึด ซึ่งในส่วนนี้สามารถมอบอำนาจให้ทนายความหรือ บุคคลภายนอกมาดำเนินการแทนได้ โดยทำหนังสือมอบอำนาจตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดีและ ในการยึดทรัพย์สิน ผู้นำยึดทรัพย์สินจะต้องอยู่ในสถานที่ยึดทรัพย์สิน เพื่อชี้ทรัพย์สินให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึด โดยก่อนไปทำการยึดทรัพย์สินเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องตรวจสอบข้อมูลทรัพย์สินให้แน่ชัดว่า ทรัพย์สินอะไรของใคร และจำนวนราคาทรัพย์สินที่จะยึดได้ตามกฎหมาย มีประมาณเท่าใด

อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานบังคับคดีในการยึดทรัพย์สิน

๑. การยึดในวันทำการงานปกติ ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก ถ้ายังไม่แล้วเสร็จ มีความจำเป็นและสมควร ให้กระทำต่อไปหลังพระอาทิตย์ตกได้
๒. การยึดนอกวันทำการงานปกติ หลังพระอาทิตย์ตก ต้องมีความจำเป็นและสมควร โดยขออนุญาตศาล
๓. การค้นสถานที่ใด ๆ ที่ลูกหนี้ครอบครอง หรือครอบครองร่วมกับผู้อื่น เปิดสถานที่ดังกล่าวได้
๔. กรณีมีผู้ขัดขวางการยึด สามารถขอความช่วยเหลือจากตำรวจ เพื่อดำเนินการบังคับคดีจนได้

ทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการยึดได้ในกระบวนการบังคับคดี คือ ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา, สินสมรสของคู่สมรสของลูกหนี้ เฉพาะกรณีนี้ร่วม หรือทรัพย์สินของคู่สมรส ซึ่งตามกฎหมายอาจบังคับชำระหนี้ได้ และทรัพย์สินของบุคคลอื่นซึ่งตามกฎหมายอาจบังคับชำระหนี้ได้ โดยทรัพย์สินที่เป็นสังหาริมทรัพย์ ให้ดูภูมิฐานะของลูกหนี้ และให้ยึด ณ ที่ตั้งทรัพย์สิน ส่วนทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ ให้ยึด ณ ที่ทำการ หรือออกไปที่ตั้งทรัพย์สินเฉพาะกรณีทรัพย์สินสำคัญ โดยในการยึดทรัพย์สิน ห้ามยึด อายัด ขายทอดตลาดกับทรัพย์สินหลายรายการเกินกว่านี้ตามคำพิพากษาพร้อมค่าฤชาธรรมเนียม และค่าใช้จ่าย หากมีความจำเป็นต้องบังคับกับทรัพย์สินเกินกว่านี้ ให้พิจารณาสภาพทรัพย์สินว่าแบ่งแยกได้หรือไม่ และผู้มีส่วนได้เสียสามารถคัดค้านคำสั่งต่อศาลก่อนวันขายได้ แต่ต้องไม่ช้ากว่า ๑๕ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง นอกจากนี้การร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึด (ร้องขัดทรัพย์สิน) สามารถยื่นคำร้องต่อศาลภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่มีการยึด

๔. การขายทอดตลาด

เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดทรัพย์สิน แจ้งนายทะเบียน (ถ้ามี) และแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบแล้ว จะรายงานผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีเพื่อมีคำสั่งอนุญาตขาย แล้วจัดทำประกาศขายทอดตลาด และแจ้งคู่ความ ผู้มีส่วนได้เสียในคดี ปิดประกาศโฆษณาตามที่กำหนดไว้ และจะทำการขายทอดตลาดตามกำหนดวันที่ได้ลงไว้ในประกาศขายทอดตลาด

หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเข้าซื้อทรัพย์สิน ขึ้นตอนและกระบวนการขายทอดตลาด การเข้าประมูลซื้อทรัพย์สิน



การเตรียมตัวก่อนเข้าประมูลซื้อทรัพย์สิน คือ ก่อนเข้าสู่ราคาผู้ซื้อมีหน้าที่ตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะซื้อตามสถานที่และแผนที่การไปที่ปรากฏในประกาศ และถือว่าผู้ซื้อได้ทราบถึงสภาพทรัพย์สินนั้นโดยละเอียดครบถ้วนแล้ว และควรตรวจสอบวันเวลาและสถานที่ตลอดจนเงื่อนไขในการชำระราคา การวางเงินหลักประกันให้ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง หรือทางอินเทอร์เน็ต www.led.go.th โทร ๐ ๒๘๘๑ ๔๙๙๙ และสายด่วนกรมบังคับคดี ๑๑๑๑ ต่อ ๗๙

หลักฐานที่ต้องนำมาในวันประมูล

๑. กรณีบุคคลธรรมดาเป็นผู้ซื้อต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือหนังสือเดินทาง พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

๒. กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ซื้อต้องส่งหนังสือรับรองนิติบุคคลที่นายทะเบียนรับรองไม่เกิน ๑ เดือน

๓. กรณีประสงค์ให้บุคคลอื่นเข้าประมูลแทนต้องมีใบมอบอำนาจปิดอากรแสตมป์ ๓๐ บาท และมีหลักฐานตามข้อ ๑ ของผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจ หากมิได้แสดงใบมอบอำนาจก่อนจะถือว่าผู้เข้าสู่ราคาผู้นั้นกระทำการในนามของตนเอง

๔. วางหลักประกันในการเข้าประมูลซื้อตามที่กำหนดในประกาศขายทอดตลาด โดยอาจวางเป็นเงินสดหรือแคชเชียร์เช็ค ส่งจ่ายหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ในประกาศขายทอดตลาด หรือใช้บัตรเดบิตหรือเครดิต (ผ่านเครื่อง Electronic Data Capture-EDC) เว้นแต่ เป็นผู้มิสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทน สามารถวางเงินหลักประกันร้อยละ ๕ ของราคาเริ่มต้นได้

๕. ผู้มีส่วนหักส่วนได้ใช้แทน หมายถึง

(๑) ผู้ที่มีชื่อในเอกสารสิทธิร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้จากกองมรดกตามคำพิพากษา

(๒) เจ้าหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ขายตามคำชี้ขาดศาล

(๓) คู่สมรสที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนแล้ว

๖. ในการเข้าประมูลซื้อสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ ผู้สนใจเข้าสู่ราคาต้องวางเงิน หรือแคชเชียร์เช็ค ส่งจ่ายสำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๑ - ๖ หรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัด...หรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัด...สาขา...เป็นผู้รับเงิน หรือใช้วิธีทำรายการผ่านระบบ EDC (Electronic Data Capture) เพื่อเป็นหลักประกันในการเข้าสู่ราคาตามจำนวนเงินที่ระบุไว้ในประกาศ

วิธีการประมูลซื้อสังหาริมทรัพย์

๑. ก่อนการเริ่มต้นประมูล เจ้าพนักงานบังคับคดีจะอธิบายวิธีการขายเงื่อนไขและข้อกำหนดของการขายทอดตลาดโดยสังเขปและจะทำการขายเรียงตามลำดับที่กำหนดไว้ในประกาศขาย

๒. ในแต่ละคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะอ่านรายละเอียดของประกาศขายทอดตลาด

๓. การกำหนดราคาเริ่มต้น

๓.๑ ในการกำหนดราคาเริ่มต้นของการขายทอดตลาดครั้งที่ ๑ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะใช้ราคาของคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์สินเป็นราคาเริ่มต้น หากไม่มีจะใช้ราคาประเมินของเจ้าพนักงานประเมินราคาทรัพย์สิน หากไม่มีจะใช้ราคาประเมินของเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นราคาเริ่มต้น

๓.๒ ในการขายทอดตลาดครั้งที่ ๒ (กรณีขายครั้งที่ ๑ ไม่มีผู้เข้าสู่ราคา) เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกำหนดราคาเริ่มต้นเป็นจำนวนร้อยละ ๙๐ ของราคาประเมินในข้อ ๓.๑

๓.๓ ในการขายทอดตลาด ครั้งที่ ๓ (กรณีขายครั้งที่ ๒ ไม่มีผู้เข้าสู่ราคา) เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกำหนดราคาเริ่มต้นเป็นจำนวนร้อยละ ๘๐ ของราคาประเมินในข้อ ๓.๑



๓.๔ ในการขายทอดตลาดครั้งที่ ๔ (กรณีขายครั้งที่ ๓ ไม่มีผู้เข้าสู้อราคา) เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกำหนดราคาเริ่มต้นเป็นจำนวนร้อยละ ๗๐ ของราคาประเมินในข้อ ๓.๑ และหากยังไม่มีผู้เข้าสู้อราคาในการขายครั้งต่อไป เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเริ่มที่ร้อยละ ๗๐ ของราคาตามข้อ ๓.๑ โดยไม่มีการปรับลดอีก

๔. การเพิ่มราคา เจ้าพนักงานบังคับคดีจะประกาศให้ทราบว่าทรัพย์สินและรายการจะกำหนดให้มีการเพิ่มราคาครั้งละเท่าใด และต้องใช้เงินจบการขายในรายการนั้น ๆ แต่หากผู้เข้าสู้อราคาประสงค์จะเพิ่มราคาสูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้ก็สามารถทำได้

๕. เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีอ่านประกาศขายทอดตลาดในทรัพย์สินรายการใดแล้วเสร็จ หากผู้เข้าสู้อราคาต้องการซื้อทรัพย์สินรายการนั้น สามารถยกป้ายเพื่อเสนอซื้อในราคาเริ่มต้น หากมีผู้สนใจประมูลซื้อหลายรายในรายการนั้นก็สามารถยกป้ายแข่งขันเพิ่มราคาตามอัตราของการเพิ่มราคาตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดหรือจะเพิ่มราคาสูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้ก็สามารถทำได้

๖. เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทำการขายทอดตลาดจนได้ราคาสูงสุดเจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคาและนับหนึ่ง ๒-๓ ครั้ง นับสองอีก ๒-๓ ครั้ง และหากไม่มีผู้ให้ราคาสูงกว่านั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคาสูงสุดนับสาม พร้อมเคาะไม้ขายให้ผู้เสนอราคาสูงสุดดังกล่าว

๗. ผู้ซื้อได้จะต้องทำสัญญาตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดี

๕. ขั้นตอนและกระบวนการในการขับไล่และรื้อถอน

การขับไล่ หรือ รื้อถอน ในกรณีที่คำพิพากษาถูกพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ขับไล่ลูกหนี้ ตามคำพิพากษาออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็สามารถยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเข้าครอบครองทรัพย์สิน รวมทั้งการบังคับคดีในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ไม้ยืนต้น ฯลฯ หรือขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์

๖. การงดการบังคับคดี

การงดการบังคับคดีอาจเกิดขึ้นจากผลของกฎหมาย เช่น ลูกหนี้ยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ศาลสั่งให้งด หรือเจ้าหนี้ไม่วางค่าใช้จ่าย และโดยการตกลงยินยอมระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ด้วย ถ้าเจ้าหนี้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยลูกหนี้ และบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในคดี (ผู้ขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ ผู้ขอเฉลี่ยทรัพย์สิน ผู้รับจำนอง ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม) ให้ความยินยอมให้งดการบังคับคดี

๗. การถอนการยึดทรัพย์สิน และการถอนการบังคับคดี

การถอนการบังคับคดี อาจกระทำโดยเจ้าหนี้ขอถอนการบังคับคดีได้ โดยชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีก็อาจถอนการบังคับคดีตามคำสั่งศาล ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่สำหรับคดีใดที่ไม่มีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดทรัพย์สิน แต่โจทก์ประสงค์จะถอนการบังคับคดีก็จะมีเฉพาะค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีเท่านั้น

๘. การจัดทำบัญชีแสดงรับ-จ่ายเงิน และการจ่ายเงิน

เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินจากการขายทอดตลาดทรัพย์สิน หรือได้รับเงินจากการอายัดแล้ว จะจัดทำบัญชีแสดงรับ-จ่ายเงินเมื่อพ้น ๑๕ วัน และเมื่อจัดทำบัญชีแสดงรับ-จ่ายเงินเรียบร้อยแล้ว จะแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียมารับรองบัญชีและรับเงินต่อไป



สภาพปัญหาและข้อขัดข้อง

๑. ในด้านการสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สิน แต่พบกรณีที่ลูกหนี้มีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน หรือปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สิน ทำให้ไม่อาจสืบหาทรัพย์สินได้ หรือลูกหนี้บางรายไม่มีทรัพย์สินให้ยึด ทำให้ไม่อาจบังคับคดีได้ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับชำระหนี้

๒. ในกรณีที่ลูกหนี้ยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินไป ทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่สามารถยึดได้ ส่งผลให้การดำเนินการบังคับคดีส่วนนี้เป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่ที่จะต้องไปดำเนินการคดีตามกฎหมายต่อไป ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

๓. ปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดีแพ่งมีจำนวนมากขึ้น ในขณะที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะรองรับกับปริมาณคดีที่มากขึ้น จึงอาจเกิดความล่าช้าในการดำเนินงานบังคับคดี อีกทั้งยังเป็นข้อจำกัดในการรองรับภารกิจด้านการบังคับทางปกครองมาดำเนินการโดยการที่มีจำนวนบุคลากรเท่าเดิม

ในกระบวนการบังคับคดีแพ่ง ซึ่งเป็นดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล จากการที่คู่ความทั้งสองฝ่ายตกลงกันไม่ได้ และต้องได้ไปขอให้ศาลตัดสินคดีให้แน่ชัด จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าปริมาณคดีส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการยึดทรัพย์สินและขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา รวมถึงการอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำมาชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นส่วนใหญ่ และสถิติคดีมีปริมาณที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกปี แม้ว่าภาครัฐและกรมบังคับคดีจะได้มีการเร่ง การสร้างการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นที่ใช้ในชีวิตประจำวันแล้วก็ตาม นอกจากนี้ กรมบังคับคดียังพบว่ามีความเสี่ยงที่จะเข้าสู่กระบวนการบังคับคดี เช่น กลุ่มหนี้เกษตรกร กลุ่มธุรกิจ SME หนี้บัตรเครดิต และกลุ่มหนี้ครัวเรือน รวมถึงกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ที่อาจจะเข้าสู่กระบวนการบังคับคดีได้ง่าย แม้ว่ากรมบังคับคดีจะพยายามนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการบังคับคดีและการสื่อสารข้อมูลข่าวสารอย่างมากแล้วก็ตาม รวมถึงการปรับปรุงเงื่อนไขข้อกำหนดตามกฎหมายให้มีความทันสมัยแล้วก็ตาม ก็คงเพียงสามารถให้บริการได้เพียงระดับหนึ่ง เท่านั้น สำหรับความยุ่งยากในกระบวนการบังคับคดีแพ่งคือ การที่มีปริมาณคดีจำนวนมากและมีขั้นตอนที่ซับซ้อน

ตารางที่ ๑ แสดงปริมาณสำนวนคดีแพ่ง ๔ ปี

ปีงบประมาณ	ค้างมา		เกิดใหม่		เสร็จ		ค้างไป	
	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์
๒๕๕๘	๒๒๓,๑๙๙	๕๐๖,๗๒๖,๘๑๙,๘๓๔.๕๔	๑๓๘,๓๒๗	๒๓๕,๒๘๖,๘๓๖,๙๘๗.๖๘	๑๓๕,๖๙๕	๒๗๘,๑๕๘,๖๗๒,๒๑๒.๑๖	๒๒๕,๘๓๑	๔๖๓,๘๕๔,๙๘๔,๖๑๐.๐๖
๒๕๕๙	๒๒๕,๘๓๑	๔๖๓,๘๕๔,๙๘๔,๖๑๐.๐๖	๑๗๐,๙๔๙	๒๕๔,๖๔๙,๐๘๓,๘๑๗.๘๓	๑๓๒,๗๗๖	๒๐๙,๙๔๔,๘๓๐,๒๒๓.๓๒	๒๖๔,๐๐๔	๕๐๘,๕๕๙,๒๓๘,๒๐๔.๕๗
๒๕๖๐	๒๖๔,๐๐๔	๕๐๘,๕๕๙,๒๓๘,๒๐๔.๕๗	๒๑๖,๓๒๓	๒๘๗,๖๒๓,๓๔๐,๑๙๑.๓๓	๑๖๖,๒๖๓	๒๔๓,๙๘๓,๑๙๘,๗๐๔.๔๕	๓๑๔,๐๖๔	๕๕๙,๗๘๔,๙๕๙,๑๑๖.๑๖
๒๕๖๑	๓๑๔,๐๖๔	๕๕๙,๗๘๔,๙๕๙,๑๑๖.๑๕	๒๖๑,๘๑๗	๓๙๗,๑๗๖,๘๘๙,๕๕๙.๔๓	๒๑๖,๐๔๘	๒๙๓,๗๑๒,๗๑๕,๔๖๙.๕๖	๓๕๖,๓๙๒	๖๒๘,๓๒๒,๘๙๕,๙๗๙.๔๙
เฉลี่ย	๒๕๖,๗๗๕	๕๐๙,๗๓๑,๕๐๐,๔๔๑.๓๓	๑๙๖,๘๕๔	๒๙๓,๖๘๔,๐๓๗,๖๓๙.๐๗	๑๖๒,๖๙๖	๒๕๖,๔๔๙,๘๕๔,๑๕๒	๒๙๐,๐๗๓	๕๕๐,๑๓๐,๕๑๙,๔๗๘

ตารางที่ ๒ แสดงการเปรียบเทียบจำนวนคดีแพ่งกับผู้ปฏิบัติในคดีแพ่ง (เรื่อง : คน)

ปีงบประมาณ	สำนวนคดีแพ่ง	สำนวนคดีเสร็จ	ผู้ปฏิบัติในคดีแพ่ง (คน)	สำนวน : คน
๒๕๕๘	๓๖๑,๕๒๖	๑๓๕,๖๙๕	๑,๖๑๕	๘๔.๐๒
๒๕๕๙	๓๙๖,๗๘๐	๑๓๒,๗๗๖	๑,๖๒๗	๘๑.๖๑
๒๕๖๐	๔๘๐,๓๒๗	๑๖๖,๒๖๓	๑,๙๓๑	๘๖.๑๐
๒๕๖๑	๕๗๕,๘๘๑	๒๑๖,๐๔๘	๑,๙๒๑	๑๑๒.๔๗
เฉลี่ย	๓๗๒,๒๘๕	๑๖๒,๖๙๖	๑,๗๗๔	๙๑.๗๔



เมื่อพิจารณาข้อมูลตามตารางที่ ๒ จะพบว่ากระบวนการบังคับคดีแพ่ง เริ่มตั้งแต่ได้รับหมายบังคับคดีจากศาล เพื่อดำเนินการยึด อายัด ขับไล่ รื้อถอน และขายทอดตลาดทรัพย์สิน คดีเสร็จเมื่อได้จัดทำบัญชีและจ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้เสีย จากสถิติคดีที่ผ่านมามีแนวโน้มคดีเพิ่มขึ้นทุกปี แต่มีปัจจัยในการทำให้คดีเสร็จ แตกต่างกันในแต่ละปี ดังนี้ ๑) สภาพเศรษฐกิจ ๒) สภาพทรัพย์สินที่เหลือจากการขายทอดตลาด (ทรัพย์สินที่ขายไม่ได้) ๓) การเข้า-ออกของอัตรากำลัง จากสถิติและเหตุผลดังกล่าว ได้วิเคราะห์มาตรฐานการทำงานในปัจจุบันโดยเฉลี่ยต่อคนต่อปี (จากสถิติย้อนหลัง ๔ ปี) สามารถดำเนินการได้ ๙๑ ล้านบาท/คน/ปี โดยผู้ปฏิบัติในคดีแพ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่งานบังคับคดี เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่เดินหมาย และเจ้าหน้าที่การเงินและนักบัญชี นอกจากนี้ ยังพบว่าปริมาณคดีมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งมีจำนวนค่อนข้างคงที่ กล่าวคือไม่ได้เพิ่มขึ้นตามปริมาณงานที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดี

นอกจากนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการที่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งสามารถทำงานได้เฉลี่ยคนละ ๙๑ ล้านบาทต่อคนต่อปี นั้น มาจากการทุ่มเททำงานจำนวน ๗ วันต่อสัปดาห์ และเริ่มทำงานตั้งแต่ ๘.๓๐ - ๑๘.๓๐ น. โดยเฉลี่ยกล่าวคือ ใช้เวลาในการทำงานมากกว่าการทำงานปกติ ที่ทำงานวันละ ๘ ชั่วโมง แต่ต้องพักเที่ยงเพื่อทานอาหารกลางวัน ๑ ชั่วโมงและทำกิจกรรมส่วนตัวอีก เหลือเวลาทำงานจริง ๖ ชั่วโมงในหนึ่งวัน ดังนั้นหนึ่งสัปดาห์การทำงานปกติจะทำงานได้เท่ากับ ๖ ชั่วโมง X ๕ วันทำการ เท่ากับ ๓๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ในความเป็นจริง กรมบังคับคดีทำงานเฉลี่ยวันละ ๘ ชั่วโมง จำนวน ๗ วัน สรุปคือทำงาน สัปดาห์ละ ๕๖ ชั่วโมง ซึ่งทำงานมากกว่าการทำงานแบบปกติถึง ๒๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือกล่าวได้ว่า ๑ ปี ผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่ง ทำงานคนละ ๕๒ สัปดาห์ X ๕๖ ชั่วโมง = ๒,๙๑๒ ชั่วโมง ขณะที่คนทำงานแบบปกติจะทำงาน ๑ ปี คนละ ๕๒ สัปดาห์ X ๓๐ ชั่วโมง = ๑,๕๖๐ ชั่วโมง ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งจะทำงานที่มีเวลามากกว่าการทำงานแบบปกติเกือบเท่าตัวทีเดียว

ดังนั้น จึงเป็นข้อจำกัดสำคัญ ที่โครงสร้างเดิมไม่เหมาะสมและไม่สามารถนำงานบังคับทางปกครองมอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งรับไปดำเนินการ โดยไม่ได้รับการสนับสนุนจำนวนบุคลากร ๒.๔ วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และภารกิจของกรมบังคับคดีในอนาคต

ปัจจุบันภารกิจด้านการบังคับคดีของกรมบังคับคดีเป็นกระบวนการที่มุ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความ ซึ่งเป็นข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับประชาชน หรือภาคเอกชนกับภาคเอกชนเป็นหลักใหญ่ จนอาจจะมี การกล่าวถึงภารกิจของหน่วยงานในภาพรวมว่า ที่จัดตั้งขึ้นมานั้น ล้วนแต่เพื่อให้บริการแก่ภาคเอกชน โดยที่นำ ภาษีอากรของคนทั้งประเทศมาจัดบริการให้แก่เอกชนเพียงแค่งานเดียว ซึ่งดูจะไม่เป็นธรรมนักภาพรวมของ ประเทศ เพราะหากเป็นข้อขัดแย้งที่มีระหว่างภาคเอกชนด้วยกัน ก็ควรจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการแก้ไขความ ขัดแย้งกันเอง ไม่ควรมาใช้จ่ายภาษีของส่วนรวมเพื่อจัดการข้อขัดแย้งดังกล่าว

เมื่อกฎหมายได้กำหนดให้ภารกิจด้านการบังคับทางปกครองเป็นภารกิจหนึ่งที่กรมบังคับคดีต้อง ดำเนินการกระบวนการ รูปแบบกระบวนการทำงานย่อมเปลี่ยนแปลงไปเพราะบริการของกรมบังคับคดีต่อไปนี้จะมีการ ให้บริการทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ ซึ่งจะมีภาพลักษณ์ที่เอื้อประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่ายที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน และ มองได้ว่าเงินภาษีที่นำมาขับเคลื่อนองค์การได้ถูกนำมาใช้อย่างคุ้มค่า

ในกระบวนการบังคับทางปกครองมีความชัดเจนว่าเป็นภารกิจที่มุ่งนำส่งผลผลิตและผลลัพธ์ของการ บังคับคดี ที่ล้วนแต่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่ภาครัฐ ซึ่งผู้ปฏิบัติหรือเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองจะต้อง ดำเนินการบังคับคดีโดยนำความรู้และทักษะในการบังคับคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมา ปรับใช้ในการดำเนินงานเป็นหลักใหญ่ แต่ความยุ่งยากมิได้มีเพียงแค่การยึดทรัพย์สินหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามปกติ เพราะคดีทางปกครองลูกหนี้ในคดีล้วนแต่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ที่มีบริวาร มีอำนาจที่ ครอบคลุมคงเหลืออยู่ในพื้นที่ มีอิทธิพลที่แอบแฝงอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเป็นความยุ่งยากที่ส่วนราชการ

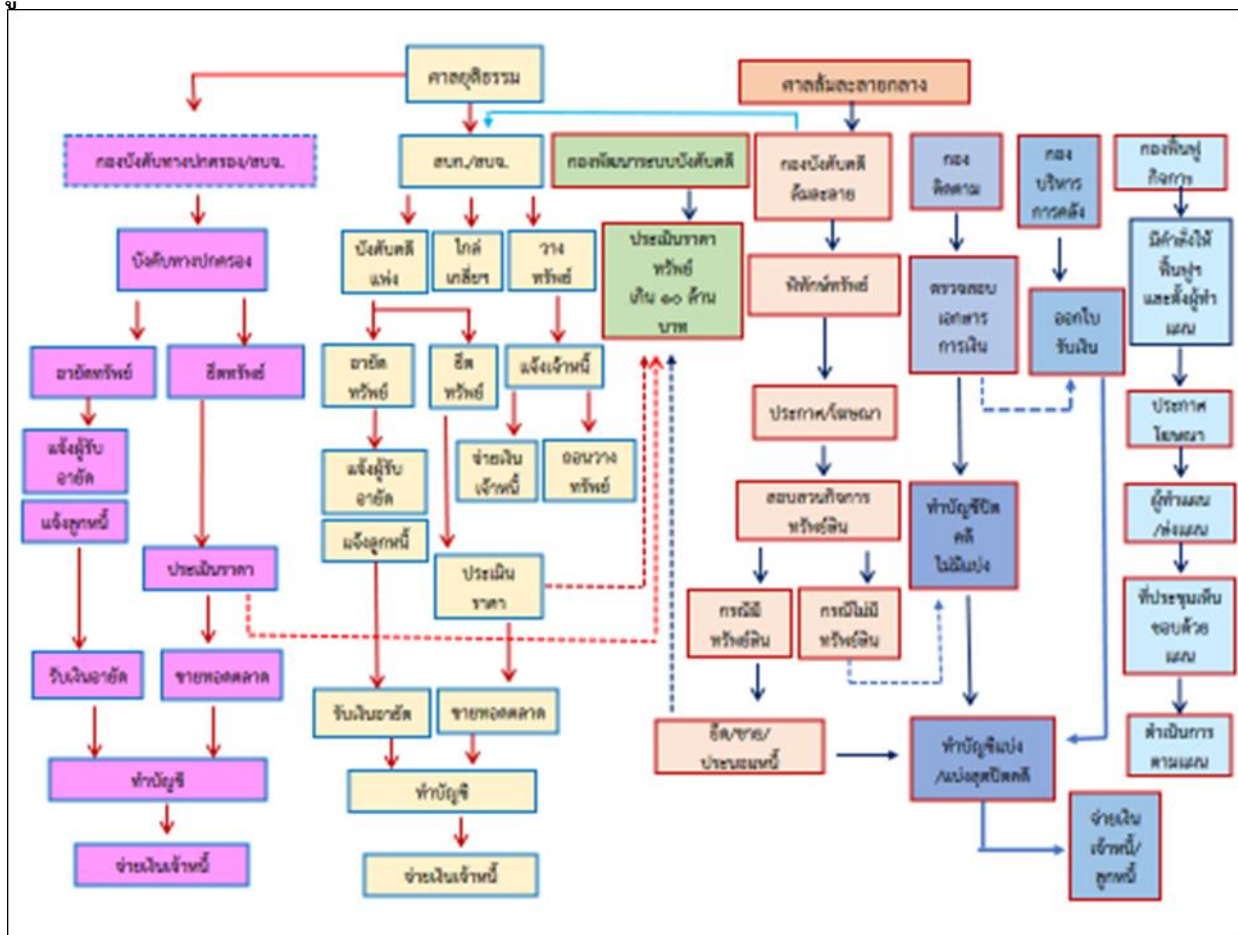
ผู้รับผิดชอบดำเนินการบังคับคดีจะต้องกำหนดและสร้างระบบระบบ กระบวนการ กลยุทธ์และวิธีการอันแยบยล เพื่อการบริหารจัดการเรื่องยุ่งยากต่างๆให้ลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับกระบวนการบังคับทางปกครองเป็นภารกิจใหม่ตามกฎหมายที่กรมบังคับคดีจะต้องดำเนินการ ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมการรองรับกับภารกิจดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องกำหนดโครงสร้างและกระบวนการทำงาน ในการบริหารจัดการสำนวนคดีทางปกครองให้มีประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องจัดตั้งกองบังคับทางปกครองขึ้นมาเพื่อเป็นต้นแบบและจัดเก็บและพัฒนาองค์ความรู้ที่สำคัญ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องใช้โครงสร้างของหน่วยงานในส่วนภูมิภาคในสังกัดกรมบังคับคดีมาให้การสนับสนุนการทำงานการบังคับทางปกครอง อีกด้วย อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดคือความจำเป็นที่จะต้องมีการสนับสนุนตัวบุคลากรเข้าไปในกองบังคับทางปกครอง และสำนักงานบังคับคดีจังหวัดต่างๆจำนวนหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนกระบวนการทำงานให้สามารถรองรับกับปริมาณงานบังคับทางปกครองต่อไปได้

๒.๕ การเปลี่ยนแปลงระบบงาน วิธีการทำงานในภาพรวมของกรม

๒.๕.๑ การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายใน

รูปภาพ แสดงความเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานภายใน กรมบังคับคดี



๒.๕.๒ การเสนอแผน Digital Technology เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดภาระงานที่มีอยู่

เนื่องด้วยในยุคปัจจุบันการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีแนวคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศ ด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม รวมถึงเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น กรมบังคับคดี มีภารกิจในการการบังคับคดี

แฟง คดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การชำระบัญชีตามคำสั่งศาล การวางทรัพย์ การประเมินราคา ทรัพย์ และการไกล่เกลี่ยภายหลังคำพิพากษา โดยกระบวนการบังคับคดีเริ่มต้น เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ ปฏิบัติตามคำบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ยื่นคำ ร้องต่อศาลให้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการ หลังจากนั้น เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจึง นำหมายบังคับคดีมาดำเนินการ ณ กรมบังคับคดี หรือสำนักงานบังคับคดี โดยต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ทราบว่า ต้องการดำเนินการบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาคนใด และต้องการบังคับเอาทรัพย์สินใดของ ลูกหนี้โดยวิธีการ อย่างไม่ว่าจะเป็นการยึด การอายัดเงินหรือทรัพย์สิน หลังจากยึดทรัพย์สินแล้ว ก็จะมีการขาย ทอดตลาดทรัพย์สิน เพื่อนำเงินที่ได้มาชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลที่มีสิทธิ ตามกฎหมายดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมายและคำสั่งศาล ประกอบกับปัจจุบันภาครัฐมนตรีมีนโยบายมุ่งเน้นการ ให้บริการมากขึ้นโดยมีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความ เข้มแข็งจากภายใน” ตามแนวทางโมเดลประเทศไทย ๔.๐ ดังนั้น เพื่อตอบสนองภารกิจและสอดคล้องกับนโยบาย ภาครัฐ กรมบังคับคดีจำเป็นต้องนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาช่วยในการดำเนินงานของทุก หน่วยงานในสังกัดกรมบังคับคดีให้สอดคล้องและครบทั้งกระบวนการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และ การให้บริการประชาชน

เมื่อแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐ ได้สิ้นสุดลง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมบังคับคดีจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการดิจิทัลกรมบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ขึ้น โดยยึดกรอบนโยบายของภาครัฐ อาทิ โมเดลประเทศไทย ๔.๐

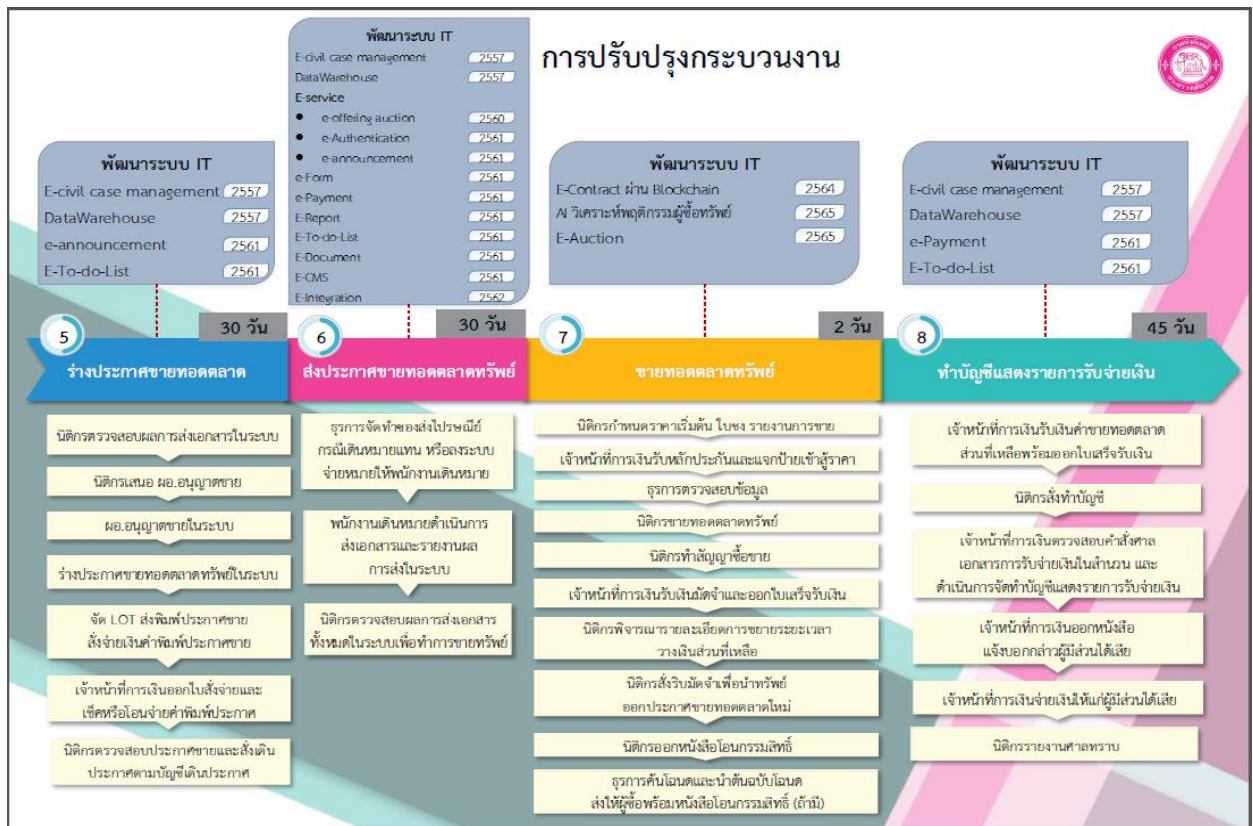
นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย ระยะ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ แผนพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital Thailand) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑) แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๒ แผนปฏิบัติ ราชการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) กรมบังคับคดี และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียน ปี ๒๕๖๓ (ASEAN ICT Master plan ๒๐๒๐) เป็นหลัก เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกรมบังคับคดีสามารถใช้เป็นกรอบ แนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่อง

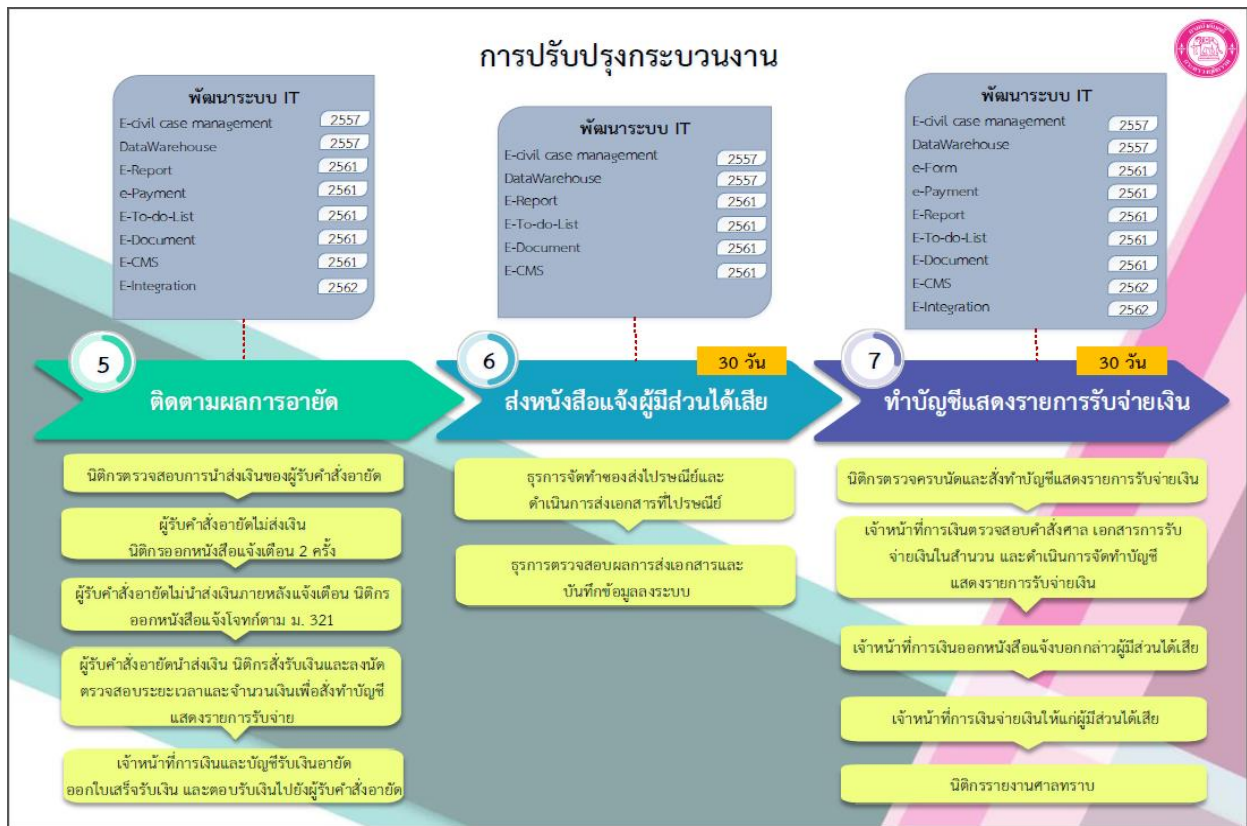
ในการบรรลุถึงภารกิจข้างต้น กรมบังคับคดีจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มา ประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขับเคลื่อนให้กรมบังคับคดีไปถึงเป้าหมายได้ตามแผนที่ตั้งไว้อย่างมั่นคง และ ยั่งยืน สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการ และมีความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชนสอดคล้องกับ แนวนโยบายของภาครัฐ และสามารถรองรับต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งใน การที่จะพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของกรมบังคับคดีให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนนั้น แผนปฏิบัติการ ดิจิทัล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแผนงานรวมถึงตัวชี้วัด เพื่อติดตามและ ประเมินผลการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของกรมบังคับคดีและหน่วยงานในสังกัดกรมบังคับคดีให้ดำเนินไปใน ทิศทางเดียวกัน

ทั้งนี้ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ และความต้องการในการพัฒนา บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงานในสังกัดกรมบังคับคดีให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อสนับสนุนการพัฒนาองค์กรได้ อย่างต่อเนื่องต่อไป ปรากฏรายละเอียดตามแผนปฏิบัติการดิจิทัล ดังนี้



แผนปฏิบัติการดิจิทัล	ระยะเวลาดำเนินงาน พ.ศ.				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๑: ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุน การปฏิบัติงานและการให้บริการทั่วถึง มั่นคง และปลอดภัย - ปรับปรุง Data Center - พัฒนาการใช้ระบบ Cloud Computer ที่เหมาะสม - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการปฏิบัติงานและการให้บริการ - จัดทำระบบบริหารความมั่นคงปลอดภัย - ปรับปรุงระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัย					
- ควบคุมการเข้าถึงระบบ (Access Control) แบบ Multi - Factor - ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้รองรับการเชื่อมต่อระบบ Digital ID					
- มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หน่วยงานในสังกัดกรมบังคับคดี หน่วยงานภายนอก และประชาชน					
ยุทธศาสตร์ที่ ๒: เพิ่มขีดความสามารถและสร้างมาตรฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล - จัดทำและปรับปรุงผังกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มศักยภาพการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ - ศึกษาและปรับปรุงสถาปัตยกรรมองค์กรของกรมบังคับคดี - ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และพัฒนานวัตกรรมการให้บริการ - จัดทำมาตรฐานข้อมูล (Data Standard)					
- จัดทำแผนปฏิบัติการดิจิทัลกรมบังคับคดี - จัดทำมาตรฐานการให้บริการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
ยุทธศาสตร์ที่ ๓: พัฒนาระบบสารสนเทศรองรับการปฏิบัติงานและการให้บริการในยุคดิจิทัล - พัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร - พัฒนาระบบสารสนเทศรองรับการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล - พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อยกระดับการให้บริการ					
- พัฒนาระบบบูรณาการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลหน่วยงานภายในและภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน					
ยุทธศาสตร์ที่ ๔: เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรให้พร้อมเข้าสู่ยุคดิจิทัล - มีหลักสูตรสำหรับการพัฒนาทักษะบุคลากรด้านดิจิทัลที่ครอบคลุมทั้งทางด้านการบริหารและการปฏิบัติงาน - พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับ - ผู้บริหารระดับสูง - ผู้บริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง(CIO) - ผู้บริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - บุคลากรกรมบังคับคดี					
- บุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมและมีความเข้าใจสามารถประยุกต์ใช้งานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล - ผลักดันส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมบังคับคดีด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง					





คำอธิบาย ระบบ e-Service

e-Authentication เป็นระบบการสมัครใช้บริการ e-Filing ของกรมบังคับคดี โดยมีขั้นตอนกระบวนการให้ผู้สมัครกรอกรายละเอียดที่จำเป็น ได้แก่ เลขประจำตัวประชาชน ชื่อ ชื่อสกุล ที่อยู่ติดต่อได้ e-Mail address เบอร์โทรศัพท์ โดยระบบจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากกรมการปกครองเพื่อดึงที่อยู่ตามทะเบียนราษฎร มาจัดเก็บให้ และแจ้งรหัสผู้ใช้ และรหัสผ่านทาง e-Mail address ที่ผู้สมัครแจ้งไว้ เพื่อยืนยันคำร้องที่ไม่กระทบต่อสิทธิได้ แต่ถ้าต้องการยื่นคำร้องที่มีผลต่อคดีผู้สมัครต้องมายืนยันตัวบุคคลที่หน่วยงานภายในสังกัดกรมบังคับคดีเพื่อรับสิทธิใช้งานแบบเต็มรูปแบบ

e-Offering Auction เป็นระบบประมูลขายทอดตลาดทรัพย์สินสำหรับหน่วยงานภายในกรมบังคับคดี ที่ผู้ซื้อสามารถส่งคำสั่งซื้อจากหน่วยงานของกรมบังคับคดีที่กำหนดได้ โดยไม่ต้องเดินทางมาประมูลซื้อทรัพย์สินที่กรมบังคับคดี

e-announcement เป็นระบบประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินทางเว็บไซต์ของกรมบังคับคดี เพื่อนำทรัพย์สินที่มีประกาศขายทอดตลาดทั่วประเทศขึ้นเว็บไซต์ให้ประชาชนผู้ซื้อสามารถค้นหาทรัพย์สินเพื่อเข้าร่วมประมูลซื้อทรัพย์สินกับกรมบังคับคดี

e-Filing เป็นระบบการยื่นคำร้องคดีแพ่งทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ คำร้องยึด/อายัดใหม่ คำร้องขอตรวจสอบสำนวน คำร้องขอทราบยอดหนี้ คำร้องขอเพิ่ม/ลดอายัด ฯลฯ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถติดต่อราชการกับกรมบังคับคดีได้โดยไม่ต้องเดินทางมาที่กรมบังคับคดีหรือหน่วยงานของกรมบังคับคดีทั่วประเทศ

e-Payment เป็นระบบการรับจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การโอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร EDC Internet banking เช่น Directlink หรือ pagetopage หรือ Visa Master เป็นต้น โดยระบบดังกล่าวกรมบังคับคดีได้พัฒนาเชื่อมโยงกับ e-Civil Case Management และระบบ e-Filing เพื่อให้บริการประชาชนผู้มีส่วน



ได้ส่วนเสีย เป็นหลัก และใช้กับการรับจ่ายเงินระหว่างหน่วยงานภายในกรมบังคับคดี ทั้งเงินในคดีและเงินงบประมาณ

e-Civil Case Management เป็นระบบการบังคับคดีแพ่ง ตั้งแต่กระบวนการรับหมายบังคับคดี รับคำร้อง รับ-จ่ายเงิน การยึด การอายัด การจำหน่ายทรัพย์ การจัดทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายเงิน การออกรายงานต่าง ๆ ซึ่งมีขั้นตอนการตรวจสอบรายละเอียดผลการดำเนินการระหว่างกันได้แบบ Realtime เป็นระบบแบบ Centralized ใช้งานในทุกหน่วยงานด้านการบังคับคดีแพ่งทั้งหมด

Datawarehouse เป็นระบบคลังข้อมูลคดีแพ่ง ซึ่งผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูงนำข้อมูลจากระบบงานบังคับคดีแพ่งมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกระบวนการปฏิบัติงานในเชิงบริหาร เพื่อทำการปรับปรุงขั้นตอน คำสั่ง วิธีการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

e-Report เป็นระบบรายงานผลการดำเนินการของกรมบังคับคดี ที่ใช้สำหรับกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานว่าหน่วยงานใดมีคดีที่ทำงานล่าช้ากว่าระยะเวลามาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือมีงานในแต่ละขั้นตอนที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงเป็นระบบรายงานสถิติการดำเนินการของแต่ละหน่วยงานที่ดึงข้อมูลจากการปฏิบัติงานในระบบงานบังคับคดีแพ่งมาแสดงผลให้ผู้บริหารรับทราบแบบ Realtime

e-Integration เป็นระบบ Webservice ที่พัฒนาเชื่อมโยงการปฏิบัติงานระหว่างภารกิจงานภายในและภายนอกหน่วยงาน ได้แก่ การเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลงานสนับสนุนกับงานตามภารกิจหลักเพื่อตรวจสอบปริมาณงาน ค่างานของบุคลากรแต่ละคน ว่าเป็นไปตามมาตรฐาน หรือการสั่งการระหว่างงาน เช่น งานบังคับคดีแพ่ง งานบังคับคดีล้มละลาย งานการเงินและบัญชี โดยสั่งการผ่านระบบแทนการใช้กระดาษ เพื่อรองรับการปฏิบัติงานแบบ Paperless รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ กรมการปกครอง หน่วยงานทางทะเบียน เช่น กรมที่ดิน กบข. กรมการขนส่งทางบก กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ศาลยุติธรรม ฯลฯ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการปฏิบัติงานระหว่างกันแบบ Webservice

e-To-do-list เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นระบบการแจ้งเตือนงานเกิดของแต่ละบุคลากร กับตัดงานเสร็จไปยังบุคลากรท่านอื่น ผ่านการปฏิบัติงานตามกระบวนการงานในระบบ ซึ่งการแจ้งเตือนดังกล่าวเป็นการแจ้งเตือนงานทุกประเภท ทั้งงานคดีและงานทั่วไป

e-Document เป็นระบบจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งเอกสารทั่วไป ที่รับส่งผ่านระบบสารบรรณ และเอกสารในคดี เป็นสำนวนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจัดเก็บเอกสารทุกประเภทของกรมบังคับคดีเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด เป็นการเตรียมการเป็นองค์กรกรมบังคับคดีแบบ Paperless

e-CMS เป็นระบบ Content Management ซึ่งกรมบังคับคดีพัฒนาเป็นระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ รองรับการใช้งานสารบรรณทั่วไป และสารบรรณคดี ซึ่งสามารถส่งข้อมูลผ่านมาตรฐาน CMS ซึ่งกรณีหน่วยงานใดใช้มาตรฐาน CMS ซึ่งกระทรวง DE กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน จะสามารถเชื่อมโยงข้อมูล content ระหว่างกันได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ต้องรอเอกสารแบบ Physical

e-Contract ผ่าน Blockchain เป็นระบบการทำสัญญาซื้อขาย และหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ ผ่านเทคโนโลยี Blockchain ระหว่างกรมบังคับคดีกับหน่วยงานทางทะเบียน เช่น กรมที่ดิน กรมการขนส่งทางบก เป็นต้น

AI วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ซื้อทรัพย์ เป็นการนำระบบ AI มาวิเคราะห์ข้อมูลผู้ซื้อทรัพย์ เพื่อวางแผนการขายทอดตลาดให้ได้ราคาสูง และขายได้เร็วขึ้น

สิ่งที่ต้องดำเนินการ คือ ปรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ทุกระบบให้รองรับกระบวนการบังคับทางปกครองในปีงบประมาณ ๒๕๖๓

ข้อจำกัดในการใช้ระบบเทคโนโลยี ของกรมบังคับคดี

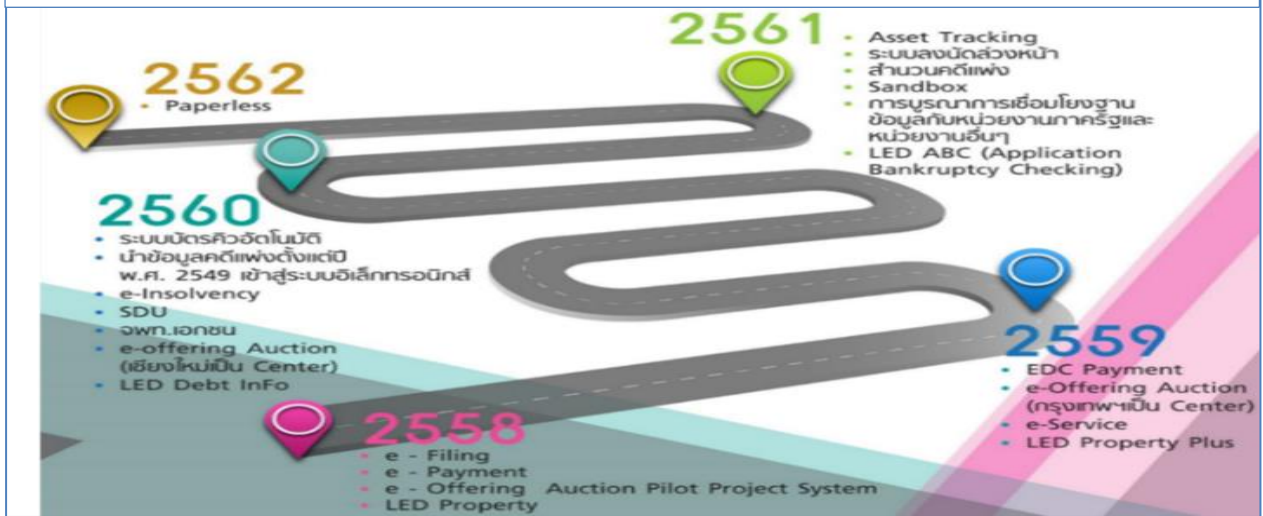
๑. การรับหมายบังคับคดีไม่ว่าจะเป็นรับหมายเอกสารหรือรับหมายในระบบ web service ต้องมีเจ้าหน้าที่ธุรการทำหน้าที่ลงรับหมายบังคับคดีและบันทึกรายละเอียดของหมายบังคับคดีลงในระบบและสแกนภาพหมายบังคับคดี ตลอดจนจัดเก็บเอกสารดังกล่าวเข้าแฟ้ม ทั้งในรูปแฟ้มกระดาษ หรือแฟ้มที่เป็นไฟล์จัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับคดีที่โจทก์มายื่นคำร้องขอยึดทรัพย์ หรืออายัดทรัพย์ใหม่เจ้าหน้าที่ธุรการจะต้องลงรับคำร้องในระบบและตรวจสอบเอกสารต่างๆและตรวจสอบข้อมูลในระบบว่ามีกรยึดเข้า อายัดเข้าตรวจสอบสภาพบุคคลล้มละลายตรวจสอบหลักประกันธุรกิจ ตรวจสอบหลักทรัพย์ประกันของศาลหรือไม่ แล้วจึงตั้งแฟ้มสำนวนโดยเจ้าหน้าที่ธุรการจะต้องบันทึกข้อมูลคำร้องและตั้งสำนวนในระบบให้เรียบร้อยและส่งเจ้าหน้าที่การเงินเพื่อรับเงินค่าใช้จ่ายและออกไปรับเงินในระบบ เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วจะเข้าสู่การพิจารณาสั่งให้เวรสั่ง พิจารณาเอกสารตามที่กรมบังคับคดีกำหนดไว้ เช่น ต้นฉบับเอกสารสิทธิทุกแปลง สัญญาจำนอง สำเนาทะเบียนบ้านของลูกหนี้แผนกที่การไป และภาพถ่ายตรวจสอบกับหมายบังคับคดีเพื่อทราบจำนวนหนี้ว่าเป็นทรัพย์ ทุนทรัพย์สูง หรือเป็นสำนวนปกติ แล้วจึงสั่งให้หัวหน้านิติกรตรวจสอบและสั่งการว่าดำเนินการยึดให้หรือไม่ และสั่งจ่ายให้นิติกรดำเนินการยึดทรัพย์หรืออายัดทรัพย์ให้ต่อไป ในสำนวนยึดทรัพย์นิติกรจะบันทึกการยึดทรัพย์และประเมินราคาทรัพย์ตามหลักเกณฑ์วิธีการกรมบังคับคดีกำหนด ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการยึดทรัพย์แปลงเดียวหรือหลายแปลงก็ต้องประเมินราคาทรัพย์ทุกแปลง ดังนั้นระยะเวลาในการยึดทรัพย์จะมากขึ้นอยู่กับจำนวนแปลงและความซับซ้อนของทรัพย์เมื่อดำเนินการยึดแล้วจะออกหนังสือแจ้งผู้เกี่ยวข้องสำหรับการอายัดทรัพย์ปัจจุบัน กรมบังคับคดีได้มอบหมายงานส่วนนี้ให้เจ้าหน้าที่ธุรการดำเนินการอายัด โดยออกหนังสือแจ้งบุคคลภายนอกให้ส่งเงินตามคำสั่งอายัดและแจ้งลูกหนี้ทราบ ในการออกหนังสือแจ้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในกรณียึดทรัพย์ และอายัดทรัพย์อาจส่งโดยให้เจ้าหน้าที่ธุรการจัดส่งทางไปรษณีย์ หรือให้พนักงานเดินหมายเป็นผู้นำหนังสือหรือหมายไปส่งยังภูมิลำเนาของบุคคลตามหนังสือ หรือหมายดังกล่าวแล้วจึงบันทึกข้อมูลลงในระบบด้วย สำหรับเอกสารสิทธิต่างๆ จะต้องแยกเก็บเอกสารสิทธิและลงทะเบียนไว้เสมอ และนิติกรจะต้องลงนัดติดตามผลการส่งในชั้นตอนแจ้งผู้มีส่วนได้เสีย ต้องมีเจ้าหน้าที่จัดทำของส่งไปรษณีย์หรือลงในระบบจ่ายให้พนักงานเดินหมาย และพนักงานเดินหมายเมื่อส่งเอกสารแล้วจะต้องรายงานผลการส่งในระบบและเจ้าหน้าที่ธุรการต้องมีการบันทึกลงในระบบ ในชั้นตอนจำหน่ายทรัพย์นิติกรจะต้องตรวจสอบผลการส่งเอกสารแจ้งการยึดให้ผู้เกี่ยวข้องว่าครบถ้วนตามกฎหมายหรือไม่ จากระบบบันทึกผลการส่งแล้วเสนอผู้อำนวยการมีคำสั่งอนุญาตขายในระบบ และนิติกรจะมาดำเนินการร่างประกาศขายทอดตลาดทรัพย์ตามที่ยึดไว้ทั้งหมดในระบบจัดล็อต เพื่อรวบรวมร่างประกาศขายในหลายๆคดีกำหนดวันขายทอดตลาดเสร็จและจึงส่งให้งานพิมพ์ประกาศพร้อมจ่ายเงินค่าพิมพ์ในล็อตดังกล่าวให้งานพิมพ์ประกาศ โดยเจ้าหน้าที่การเงินต้องออกไปสั่งจ่ายและออกเช็คหรือโอนจ่ายในระบบเมื่องานพิมพ์ประกาศจัดส่งประกาศขายของทุกคดีในล็อตที่ส่งพิมพ์มาให้สำนักงานบังคับคดีนิติกรเจ้าของสำนวนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของประกาศขายแล้วจึงจัดทำบัญชีเดินประกาศขายเพื่อส่งให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียและปิดประกาศโฆษณาที่ต่างๆตามที่กำหนดไว้ในชั้นการส่งประกาศขายจะต้องมีเจ้าหน้าที่ธุรการจัดทำของส่งไปรษณีย์และลงระบบ หากกรณีส่งโดยพนักงานเดินหมายก็ต้องลงระบบจ่ายหมายให้พนักงานเดินหมาย เพื่อให้พนักงานเดินหมายไปส่งเอกสารและรายงานผลในระบบเมื่อดำเนินการส่งประกาศให้แก่บุคคลต่างๆแล้ว นิติกรจะต้องตรวจสอบการส่งเอกสารดังกล่าวทั้งหมดว่าครบถ้วนและชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ก่อนทำการขายในชั้นตอนการขายทอดตลาดทรัพย์ นิติกรจะต้องกำหนดราคาเริ่มต้นและจัดเตรียมทำใบชงและรายงานการขายไว้ล่วงหน้า เมื่อถึงการขายทอดตลาดจะต้องมีเจ้าหน้าที่การเงินรับเงินวางหลักประกันและแจกป้ายเข้าสู่ราคาให้แก่ผู้สนใจซื้อทรัพย์ต้องมีเจ้าหน้าที่ธุรการตรวจสอบข้อมูลในระบบว่าเป็นบุคคลล้มละลายหรือเป็นผู้ทิ้งราคาหรือไม่ ในการดำเนินการขายทอดตลาดจะต้องมีนิติกรทำหน้าที่ผู้ทอดตลาดขานราคาของผู้เข้าประมูล และบันทึกรายงานตลอดจนราคาของผู้สุ้ราคาจนได้ผู้ให้ราคาสูงสุดและเคาะไม้ขาย โดยมีนิติกรทำสัญญาซื้อขายทรัพย์ที่ขายได้โดยให้เจ้าหน้าที่การเงินรับเงินมัดจำจากหลักประกันที่วางไว้

พร้อมดอกเบี้ยเสร็จรับเงิน หากผู้ซื้อไม่มีเหตุจำเป็นต้องขยายเวลาวางเงินส่วนที่เหลือนิติกรจะเป็นผู้พิจารณา รายละเอียดและเหตุผลของการขยายก่อนมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต หากผู้ซื้อทรัพย์สินไม่วางเงินส่วนที่เหลือ ภายในกำหนด นิติกรจะสั่งริบมัดจำเพื่อนำทรัพย์สินออกขายใหม่ หากผู้ซื้อทรัพย์สินวางเงินครบถ้วนตามสัญญานิติกรจะออกหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ ให้ผู้ซื้อ ในขั้นตอนนี้ต้องมีเจ้าหน้าที่ธุรการค้นโฉนดส่งให้ผู้ซื้อดังกล่าว หลังจากนั้นนิติกรจะลงนัดเพื่อติดตามว่าผู้ซื้อไม่มีเหตุขัดข้องในการโอนหรือไม่หากพ้นระยะเวลาแล้ว ไม่มีการแจ้งเหตุขัดข้องจากผู้ซื้อ นิติกรก็จะส่งสำนวนเข้าสู่ขั้นตอนจัดทำบัญชี โดยเจ้าหน้าที่การเงินจะต้องตรวจสอบว่ารับเงินครบถ้วนและนิติกรสั่งให้ทำบัญชีเจ้าหน้าที่การเงินจะต้องตรวจสอบคำสั่งศาลเกี่ยวกับหนี้และความรับผิดชอบของลูกหนี้ ตลอดจนเอกสารการรับจ่ายเงินทั้งหมดแล้วมาดำเนินการจัดทำบัญชีแสดงรายรับจ่ายเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียตามคำสั่งศาล ซึ่งอาจมีรายเดียวหรือหลายรายหรือมีจำนวนมากซึ่งแตกต่างกันในแต่ละคดีแต่เมื่อดำเนินการทำบัญชีแล้วเจ้าหน้าที่การเงินจะต้องออกหนังสือแจ้งบอกกล่าวให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกรายให้ครบถ้วน เมื่อพ้นระยะเวลาตามกฎหมายไม่มีผู้ใดคัดค้านบัญชีเจ้าหน้าที่การเงินจึงจ่ายเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียซึ่งอาจเป็นการจ่ายด้วยเช็คหรือโอนเงินในระบบก็ได้ เมื่อมีดำเนินการจ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้เสียแล้วให้นิติกรรายงานให้ศาลทราบ

๒. ในขั้นตอนการอายัดทรัพย์สิน เมื่อดำเนินการตั้งสำนวน และตรวจเอกสารเสนอหัวหน้านิติกร ตรวจสอบ และสั่งให้มอบหมายสำนวนแก่เจ้าหน้าที่ธุรการผู้ทำหน้าที่อายัดแล้ว เจ้าของสำนวนจะพิจารณาเอกสารของเจ้าหน้าที่ขออายัด สิทธิเรียกร้องหรือเงินของลูกหนี้ที่มีสิทธิ์ได้รับจากบุคคลภายนอกไม่ว่าจะเป็นนายจ้าง, ธนาคาร, คู่สัญญา หรือบุคคลอื่นซึ่งมีหน้าที่ต้องชำระเงินแก่ลูกหนี้ แล้วจึงออกหนังสือแจ้งคำสั่งอายัดไปยังบุคคลดังกล่าว และแจ้งลูกหนี้ทราบการอายัดด้วย หลังจากนั้นนิติกรหรือธุรการเจ้าของสำนวนจะตรวจสอบการนำส่งเงินของผู้รับคำสั่งหากไม่นำส่งจะแจ้งเตือนไป ๒ ครั้ง หากยังมีส่งอีกนิติกรหรือธุรการผู้รับผิดชอบดังกล่าวจะต้องออกหนังสือแจ้งให้โจทก์ทราบ ตามมาตรา ๓๒๑ แต่หากผู้รับคำสั่งอายัดนำส่งเงินนิติกรก็จะสั่งรับเงิน และลงนัดตรวจสอบระยะเวลาตามกฎหมาย และจำนวนเงินเพื่อส่งทำบัญชีรับจ่าย โดยจะต้องมีเจ้าหน้าที่การเงินรับเงินตามอายัดดอกเบี้ยเสร็จรับเงินและตอบรับเงินไปยังผู้รับคำสั่ง ในขั้นตอนการส่งแจ้งผู้มีส่วนได้เสียนี้ จะต้องมีเจ้าหน้าที่ธุรการจัดทำของไปรษณีย์ และดำเนินการส่งเอกสารไปรษณีย์ และตรวจสอบผลการส่งและบันทึกข้อมูลลงในระบบไว้เสมอ หากพ้นระยะเวลาตามกฎหมาย และมีจำนวนเงินตามคำสั่งอายัดเข้ามาตามที่ระบุที่กำหนดไว้แล้ว นิติกรหรือธุรการเจ้าของสำนวนจะส่งทำบัญชีในการรับจ่าย โดยเจ้าหน้าที่การเงินเมื่อรับสำนวนแล้วจะต้องตรวจสอบคำพิพากษาในส่วนหนี้และความรับผิดชอบของลูกหนี้ ตามคำสั่งตลอดจนเอกสารการรับ - จ่าย ในสำนวนเพื่อดำเนินการจัดทำบัญชีในการรับ - จ่าย หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่การเงินจะออกหนังสือแจ้งบอกกล่าวให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกรายในคดีมาตรวจรับรองบัญชี หากไม่มีผู้คัดค้านในกำหนดเวลาเจ้าหน้าที่การเงินจะจ่ายเงินให้กับผู้มีส่วนได้เสียซึ่งอาจเป็นเช็คหรือการโอนเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าว เสร็จแล้วนิติกรหรือธุรการเจ้าของสำนวนจะรายงานให้ศาลทราบ

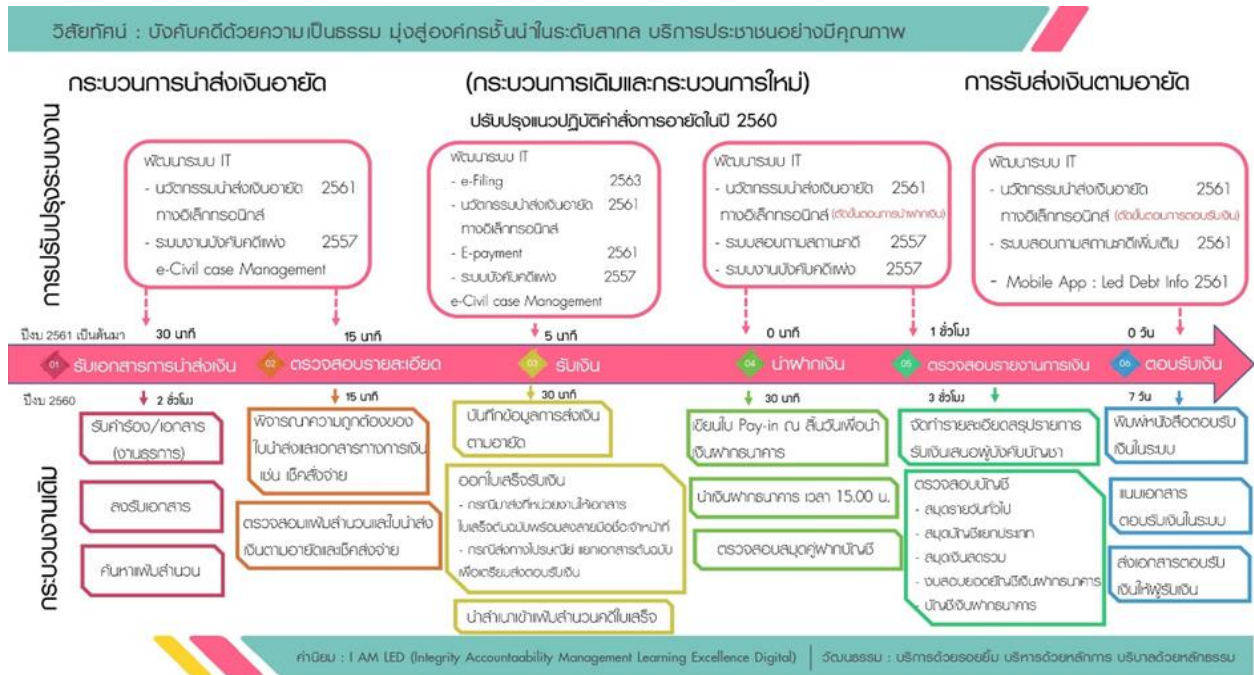
จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนต่างๆจะมีเจ้าหน้าที่ธุรการ มีนิติกร พนักงานเดินหมาย เจ้าหน้าที่การเงิน เข้ามาเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งกรมได้พัฒนาระบบสารสนเทศรองรับการปฏิบัติในขั้นตอนต่างๆ ระบบสารสนเทศช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานในการลงบันทึกข้อมูลและการสืบค้น ตลอดจนลงนัด ติดตามและจำเป็นต้องมีบุคลากรต่างๆควบคุมขั้นตอนและตรวจสอบขั้นตอนเพื่อให้ครบถ้วนและถูกต้องตามที่กฎหมาย ระเบียบและคำสั่งกรมบังคับคดีกำหนดไว้ทุกขั้นตอน สิ่งเหล่านี้ระบบสารสนเทศไม่สามารถประมวลผลเองได้เพราะเป็นการใช้ดุลพินิจ

รูปภาพ การพัฒนานวัตกรรมที่ก่อประโยชน์ให้กับประชาชน



กรมบังคับคดีมุ่งมั่นพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง และแสดงถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติงานที่เน้น “ง่าย สะดวก และเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์” และสอดคล้องกับทิศทางนโยบายรัฐบาล ได้แก่ เร่งรัดติดตามคำสั่งศาล เร่งรัดประชุมคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์สิน เร่งรัดการประกาศขายทอดตลาดและเร่งรัดการผลักดันทรัพย์สินมาใช้ในการผลักดันทรัพย์สินของกรมบังคับคดี โดยขับเคลื่อนแนวคิด “LED ๕ Excellence” เพื่อขับเคลื่อนความเป็นเลิศ ๕ ด้าน ประกอบด้วย การบริหารจัดการคดี (Case Management Excellence), การพัฒนานวัตกรรมและระบบการทำงาน (IT Excellence), การพัฒนาระบบฐานข้อมูล (Information Excellence), การเพิ่มศักยภาพบุคลากร (HR Excellence), และ การยกระดับองค์กร (Organization Excellence) ทำให้เกิดนวัตกรรมที่ก่อประโยชน์ให้กับประชาชนเพิ่มขึ้นเรื่อยมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑ และพัฒนาระบบงานไร้กระดาษในปี ๒๕๖๒ ดังรูปภาพตลอดจนมีแผนการใช้ IoT กับการติดตามทรัพย์สินในคดีล้มละลาย ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับการทำสัญญาแบบฟอร์มการบังคับคดี และใช้ AI กับการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ซื้อ ไปพร้อม ๆ กับการสร้างวัฒนธรรมการให้บริการลูกค้า (Customer Culture Building) เพื่อมุ่งเน้นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคลากรทุกระดับจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร “บริการด้วยรอยยิ้ม บริหารด้วยหลักการ บริบาลด้วยหลักธรรม” ภายใต้คำนิยาม “ I AM LED” (I = Integrity , A = Accountability , M = Management , L = Learning , E = Excellence , D = Digital) โดยจัดให้มีบริการ ณ จุดเดียว ในรูปแบบของการให้บริการ “One Stop Service” ที่เชื่อมโยงเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สร้างมาตรฐานความโปร่งใสในการบริหาร และการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้บริหารผู้บังคับบัญชาทราบผลการปฏิบัติงานทันทีและสามารถช่วยแก้ไขปัญหากว่ามีอุปสรรคหรือข้อขัดข้อง

รูปภาพตัวอย่าง แสดงการปรับปรุงกระบวนการนำส่งเงินอาัย



กระบวนการนำส่งเงินอาัย เมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา แกลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาทำงานอยู่ที่หน่วยงานหรือบริษัทใด สำนักงานบังคับคดี/จังหวัด/สาขาจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานหรือบริษัทนั้นนำส่งเงินได้ของพนักงานที่เป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นรายคดีมายังสำนักงานบังคับคดี/จังหวัด/สาขา นั้น ๆ จนถึงปี ๒๕๖๐ สำนักงานบังคับคดี/จังหวัด/สาขาจะใช้ระบบงานบังคับคดีแพ่ง (e-Civil Management System) ในการปฏิบัติงานด้านการอาัยทรัพย์สิน หน่วยงานนายจ้างจัดทำเช็คหรือเงินสด พร้อมหนังสือนำส่งเงินและเอกสาร เพื่อนำส่งมายังสำนักงานบังคับคดี/จังหวัด/สาขาที่มีหนังสือแจ้งให้นำส่งเงินเป็นรายคดี โดยให้เจ้าหน้าที่มาส่ง ณ หน่วยงานกรมบังคับคดีหรือสำนักงานบังคับคดี/จังหวัด/สาขาที่แจ้งให้นำส่งเงินแยกแต่ละหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดีหรือสำนักงานบังคับคดี/จังหวัด/สาขา จะดำเนินการลงรับหนังสือนำส่งเงินและเอกสารที่เกี่ยวข้องในระบบงานบังคับคดีแพ่ง (e-Civil Management System) ค้นหาสำนวน และทำการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร เพิ่มสำนวน และใบนำส่งเงินตามอาัย เงินหรือเช็ค แล้วส่งไปทำการบันทึกข้อมูลการรับเงิน ออกใบเสร็จรับเงิน ในระบบงานบังคับคดีแพ่ง (e-Civil Management System) คัดแยกเอกสาร นำเอกสารเข้าเพิ่มสำนวน ซึ่งในเวลาในขั้นตอนเหล่านี้โดยเฉลี่ยประมาณ ๒ ชั่วโมง ๔๕ นาที และในช่วงบ่ายเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดีจะทำการเขียนใบนำฝากเงิน (Pay-in) ตรวจสอบเงิน และนำเงินไปฝากยังธนาคาร เมื่อนำฝากแล้วจะต้องตรวจสอบสมุดบัญชีฝาก และกลับมาตรวจสอบรายงานทางการเงินได้แก่สมุดรายวันรับจ่ายเงิน สมุดบัญชีแยกประเภท สมุดเงินสดรวม งบสอยยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร รายงานเงินฝากธนาคาร ในระบบงานบังคับคดีแพ่ง (e-Civil Management System) ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง ๓๐ นาที ภายหลังจากตรวจสอบรายการทางการเงินแล้วเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดีจะต้องทำหนังสือตอรับเงินไปยังหน่วยงานที่นำส่งเงินพร้อมแนบเอกสารใบเสร็จรับเงินโดยจัดพิมพ์เอกสารและซองผ่านระบบงานบังคับคดีแพ่ง (e-Civil Management System) และนำเอกสารดังกล่าวไปส่งยังที่ทำการไปรษณีย์ และติดตามผลการส่งเอกสารเพื่อนำเข้าเพิ่มสำนวน ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๗ วัน ในภาพรวมใช้เวลาตั้งแต่รับเงินจนกระทั่งมีการตอรับเงิน ประมาณ ๗ วัน ๖ ชั่วโมง ๑๕ นาที



ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ กรมบังคับคดีได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับปรุงการให้บริการ โดยพัฒนานวัตกรรมการนำส่งเงินอายัดทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยหน่วยงานนายจ้างสามารถ Download รายการพนักงานที่ต้องนำส่งเงินของหน่วยงานทั้งหมดเป็น CSV File และใส่จำนวนเงินนำส่ง พร้อมนำส่งเงินผ่านระบบ e-Payment โดยการโอนเงินเข้าบัญชีของกรมบังคับคดีโดยตรงเพียงครั้งเดียว โดยไม่ต้องนำส่งแยกสำนักงานบังคับคดี/จังหวัด/สาขา แต่ละหน่วยงาน กรมบังคับคดีจะกระจายข้อมูลผ่านระบบการนำส่งเงินอายัดทางอิเล็กทรอนิกส์และโอนเงินผ่านระบบ e-Payment ไปยังสำนักงานบังคับคดี/จังหวัด/สาขา ที่เกี่ยวข้องเอง หน่วยงานนายจ้างสามารถพิมพ์ใบตอบรับเงินผ่านระบบนำส่งเงินอายัดทางอิเล็กทรอนิกส์ได้แบบ Realtime กรมบังคับคดีไม่ต้องมีขั้นตอนการนำฝากเงินและตอบรับเงิน ส่งผลให้ระยะเวลาภายหลังจากนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับปรุงกระบวนการใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ ๑ ชั่วโมง ๕๐ นาที ซึ่งกรมบังคับคดียังมีแผนการปรับปรุงกระบวนการโดยนำข้อมูล Text File การรับโอนเงินจากธนาคารมาทำการออกใบเสร็จอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเข้าเป็นสำนวนอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ต้องพิมพ์ใบเสร็จรับเงิน ซึ่งจะพัฒนาระบบดังกล่าวเป็นระบบ e-Filing แล้วเสร็จประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๕.๓ ความจำเป็นในการขอจัดตั้งในภาพรวม พร้อมทั้งต้องระบุข้อเสนอลให้ยู่บเล็ก หรือยู่บรวม หน่วยงานที่มีอยู่เดิม One-in , Ex-Out

- เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เอกชน

ในอนาคตไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปีข้างหน้า กรมบังคับคดีจะสามารถปรับขนาดให้เล็กลงได้ เนื่องจากมีการวางแผนถ่ายโอนภารกิจการบังคับคดีล้มละลายให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เอกชนดำเนินการ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างร่างกฎหมาย โดยหลักการเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เอกชนจะสามารถดำเนินการบังคับคดีล้มละลายในคดีที่นิติบุคคลเป็นเจ้าของผู้เป็นโจทก์เท่านั้น ส่วนสำนวนคดีอื่น ๆ นอกเหนือจากนั้น ยังคงเป็นภารกิจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีล้มละลายเอง ในส่วนของคดีล้มละลายเดิม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของกรมบังคับคดียังคงต้องดำเนินการให้เสร็จ ซึ่งระยะเวลาในการบังคับคดีล้มละลาย กรณีสำนวนคดีมีทรัพย์สินเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินและทำบัญชีส่วนแบ่ง ซึ่งระยะเวลาในส่วนนี้ไม่มีกำหนดระยะเวลาตายตัว ต้องดำเนินการจนกว่าจะไม่มีทรัพย์สินให้รวบรวม จึงจะปิดคดี หากยังไม่ครบ ๑๐ ปีแล้วสืบทรัพย์สินได้เพิ่มเติม ก็สามารถเปิดคดีมาบังคับคดีล้มละลายต่อได้ และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วระยะเวลา ๑๐ ปี จะเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันปิดคดีครั้งหลังสุด จะเห็นได้ว่าภารกิจของคดีล้มละลายไม่สามารถกำหนดระยะเวลาได้แน่นอนตายตัว

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบตามข้อเสนอแนะของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ และให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี กรมบังคับคดีจะสามารถเริ่มถ่ายโอนภารกิจได้ในปี ๒๕๖๓

กระบวนการบังคับคดีล้มละลายกับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

กระบวนการบังคับคดีล้มละลาย เป็นกระบวนการเพื่อจัดการชำระหนี้สินของบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว (Insolvency) ทำให้ลูกหนี้หมดอำนาจในการจัดการและทรัพย์สินของตนเอง โดยมีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ใช้อำนาจจัดการแทน เพื่อรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมดที่มีอยู่ในปัจจุบันและจะมีขึ้นภายหลัง รวมทั้งติดตามเอาทรัพย์สินที่ลูกหนี้ได้โอนให้แก่บุคคลอื่นไปก่อนแล้ว เข้ามารวมเป็นกองกลางแล้วแบ่งให้กับบรรดาเจ้าหนี้อย่างเสมอภาคตามสัดส่วนแห่งหนี้ การดำเนินการบังคับคดีล้มละลายจึงถือได้ว่าเป็นการชำระหนี้สินของลูกหนี้ หรือที่เรียกว่าการชำระบัญชี

กระบวนการในการบังคับคดีและบทบาทหน้าที่ของกรมบังคับคดี

๑. การพิทักษ์ทรัพย์

เมื่อเจ้าหน้าที่ฟ้องล้มละลายแล้ว หากศาลพิจารณาได้ความจริงตามฟ้องศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ อันเป็นการควบคุมกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้หมดอำนาจที่จะจัดกิจการทรัพย์สินด้วยตนเอง การพิทักษ์ทรัพย์เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือ และให้โอกาสลูกหนี้ในอันที่จะประนอมหนี้ได้เป็นครั้งแรกก่อนที่จะล้มละลายเสียเลยในทันที

๒. การประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้คนใดย่อมมีผลกระทบต่อตัวลูกหนี้เอง ทั้งทางด้านสิทธิเสรีภาพและอำนาจในการจัดกิจการและทรัพย์สิน และมีผลกระทบต่อบรรดาเจ้าหนี้ของลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์ที่จะต้องปฏิบัติตามวิธีการที่กฎหมายล้มละลายบัญญัติไว้ จึงจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้รวมทั้งมีผลกระทบต่อบุคคลที่สาม ซึ่งเป็นหนี้ลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือได้รับโอนทรัพย์สินไปจากลูกหนี้ก่อนที่ลูกหนี้จะถูกพิทักษ์ทรัพย์ด้วย เป็นต้น ดังนั้นพระราชบัญญัติล้มละลายจึงบัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องประกาศคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวัน ต้องมีการแจ้งให้ผู้เป็นหนี้ลูกหนี้หรือมีทรัพย์สินลูกหนี้ในครอบครอง แจ้งข้อมูลต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน ๑ เดือน นับแต่รับทราบคำสั่ง รวมทั้งแจ้งอำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลายไว้ในประกาศ ตลอดจนกำหนดเวลาให้เจ้าหนี้นยื่นคำขอรับชำระหนี้ ภายใน ๒ เดือนนับแต่โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดด้วย

๓. การขอรับชำระหนี้

เมื่อลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว เจ้าหนี้ไม่มีสิทธิบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้โดยอำนาจในศาลส่วนแบ่งได้ จะบังคับให้ลูกหนี้ชำระก็แต่โดยปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายล้มละลายเท่านั้น ซึ่งเจ้าหนี้ผู้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต้องนำพยานหลักฐานมาแสดงต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ว่าหนี้มีอยู่จริงและต้องรับผิดชอบ เจ้าหนี้จึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ไม่ว่าหนี้นั้นจะเป็นหนี้ตามคำพิพากษา หรือหนี้ภาษีอากร เจ้าหนี้ทุกรายในมูลหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ต้องปฏิบัติตามวิธีการของกฎหมายล้มละลายเท่านั้น จึงจะได้รับชำระหนี้ แม้เป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ฟ้องคดีล้มละลายก็ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้เช่นกัน เจ้าหนี้จะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนด ๒ เดือน นับแต่โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ แต่ถ้าเจ้าหนี้ที่อยู่นอกราชอาณาจักรเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะขยายกำหนดเวลาให้อีกไม่เกิน ๒ เดือน กำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้นี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งหากเจ้าหนี้นยื่นไม่ทันภายในกำหนดด้วยเหตุสุดวิสัย อาจยื่นคำร้องขออนุญาตต่อศาลยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในเวลาที่ศาลกำหนดไว้

๔. การจัดการรวบรวมทรัพย์สิน

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ในการจัดการและรวบรวมทรัพย์สิน ซึ่งได้มาจากการสอบสวน การรวบรวมเอกสารทางบัญชี และการสืบหาทรัพย์สินของบรรดาเจ้าหนี้ ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะออกหมายเรียกลูกหนี้ หรือบุคคลใดที่สงสัยว่าจะมีทรัพย์สินของลูกหนี้ของลูกหนี้อยู่ในความครอบครองหรือเชื่อว่าเป็นของลูกหนี้ หรือเห็นว่าสามารถแจ้งข้อความเกี่ยวกับกิจการทรัพย์สินของลูกหนี้มาไต่สวน หรือสอบสวนและมีอำนาจให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานที่อยู่ในความยึดถือ ตลอดจนอำนาจในการจัดการรวบรวมและจำหน่ายเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

๕. การประนอมหนี้

การประนอมหนี้ คือ การที่ลูกหนี้ทำคำเสนอขอชำระหนี้แต่เพียงบางส่วนหรือโดยวิธีอื่นให้แก่เจ้าหนี้ทุกราย ทั้งก่อนศาลพิพากษาให้ล้มละลาย และภายหลังศาลพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว กฎหมายล้มละลายบัญญัติให้มีการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแทนที่จะให้ลูกหนี้ล้มละลายเสียในทันที ก็เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ทั้งหลายของตน หากประนอมหนี้สำเร็จลูกหนี้ก็ไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย เรียกว่า “การประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย” โดยลูกหนี้ต้องทำคำขอประนอมหนี้เป็นหนังสือยื่นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ภายใน ๗ วันนับ



แต่วันยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือภายในเวลาที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด

เมื่อลูกหนี้ทำคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ยื่นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อปรึกษาลงมติพิเศษว่าจะยอมรับคำขอประนอมหนี้หรือไม่ การยอมรับคำขอประนอมหนี้ต้องเป็นมติพิเศษเท่านั้น คือ มติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากและมีจำนวนหนี้เท่ากับ $\frac{3}{4}$ แห่งจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ที่เข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่น หากที่ประชุมเจ้าหนี้ยอมรับคำขอประนอมหนี้แล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานศาลเพื่อพิจารณาคำขอประนอมหนี้ต่อไป หากศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วย ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้สินทั้งหมดที่อาจขอรับชำระหนี้ได้คงอยู่แต่หนี้ที่ปรากฏตามคำขอประนอมหนี้ ซึ่งศาลเห็นชอบด้วยแล้วเท่านั้น หากไม่ได้รับความเห็นชอบศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

๖. การพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ๒ กรณี กล่าวคือ

(๖.๑) กรณีลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามข้อตกลงในการประนอมหนี้

(๖.๒) กรณีลูกหนี้ไม่ได้ขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย หรือขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย

ไม่สำเร็จ

เมื่อศาลพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว ลูกหนี้จะเสนอคำขอประนอมหนี้อีกครั้งก็ได้ กฎหมายล้มละลายเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ขอประนอมหนี้ได้ทั้งก่อนและหลังศาลพิพากษาให้ล้มละลาย การขอประนอมหนี้หลังล้มละลายกำหนดเพียงว่าห้ามมิให้ลูกหนี้ขอประนอมหนี้ภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่ขอประนอมหนี้ครั้งสุดท้ายไม่เป็นผล

๗. การแบ่งทรัพย์สิน

เมื่อรวบรวมทรัพย์สินได้ไม่ว่าจะเป็นการประนอมหนี้ หรือรวบรวมจากการยึดอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

แม้ว่าศาลพิพากษาให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังคงดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินต่อไป เพื่อนำเงินมารวบรวมไว้ในกองทรัพย์สินและจะต้องทำการแบ่งทรัพย์สินทุก ๖ เดือน ในกรณีมีเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถแบ่งทรัพย์สินได้ภายในกำหนดดังกล่าว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขอขยายระยะเวลาการแบ่งทรัพย์สินต่อศาลออกไปได้

๘. การปลดล้มละลาย

การปลดจากล้มละลายเป็นการช่วยให้บุคคลล้มละลายที่สุจริตมีโอกาสหลุดพ้นจากหนี้สินและสามารถทำธุรกรรมใหม่ได้ การปลดล้มละลายโดยผลของกฎหมาย หมายถึง การถอนการล้มละลายที่มีอยู่ออกไปจากตัวบุคคลล้มละลายเป็นการปลดไปเฉพาะตัว ส่วนทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังคงมีอำนาจจัดการรวบรวมจำหน่ายต่อไป

หลักเกณฑ์การปลดล้มละลายโดยผลของกฎหมาย

ปลดจากล้มละลายในทันที เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย เว้นแต่

๘.๑ บุคคลนั้นได้เคยถูกพิพากษาให้ล้มละลายมาก่อน และยังไม่พ้นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายครั้งก่อนจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ครั้งหลังให้ขยายระยะเวลาเป็น ๕ ปี

๘.๒ บุคคลนั้นเป็นบุคคลล้มละลายทุจริตที่กระทำผิดไม่มีลักษณะเป็นการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนให้ขยายเป็น ๑๐ ปี เว้นแต่กรณีมีเหตุผลพิเศษ และบุคคลนั้นถูกพิพากษาให้ล้มละลายมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ศาลจะสั่งปลดจากล้มละลายก่อนครบกำหนด ๑๐ ปี ตามคำขอของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือบุคคลล้มละลายก็ได้

๘.๓ บุคคลนั้นเป็นบุคคลล้มละลายอันเนื่องมาจากกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนให้ขยายระยะเวลาเป็น ๑๐ ปี

๘.๔ บุคคลล้มละลายมิได้ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สินโดยไม่มีเหตุอันควรให้ศาลมีคำสั่งหยุดนับระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี เป็นการขยายระยะเวลาเป็น ๕ ปี

๙. การปิดคดี

เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือได้หยุดกระทำการตามข้อตกลงในการประนอมหนี้ หรือเมื่อลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินจะให้แบ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจทำรายงานแสดงกิจการและบัญชีรับจ่ายในคดีล้มละลายยื่นต่อศาลและขอให้ศาลสั่งปิดคดีได้ แต่หากพบว่าภายในระยะเวลา ๑๐ ปี นับแต่ศาลมีคำสั่งปิดคดี ลูกหนี้มีทรัพย์สินใดชิ้นใหม่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะขอให้ศาลมีคำสั่งเปิดคดีเพื่อทำการสอบสวนและนำทรัพย์สินนั้นเข้ามาไว้ในกองทรัพย์สิน เพื่อแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ต่อไป คำสั่งปิดคดีมีผลเพียงให้ระงับการจัดการต่าง ๆ ไว้ แต่ไม่ทำให้คดีล้มละลายสิ้นสุด

๑๐. การยกเลิกการล้มละลาย

การยกเลิกการล้มละลายมีผลทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากการล้มละลายสามารถจัดการทรัพย์สินได้ด้วยตนเอง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่มีอำนาจรวบรวมรับเงินหรือทรัพย์สินอีกต่อไป

หลักเกณฑ์การยกเลิกล้มละลาย

๑๐.๑ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจดำเนินการให้ได้ผล เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย เพราะเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ไม่ช่วยเหลือหรือยอมเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายหรือวางเงินประกันตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกร้อง และไม่มีเจ้าหนี้อื่นสามารถและเต็มใจกระทำการดังกล่าวแล้วภายในกำหนด ๑ เดือน นับแต่วันที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ชัดเจนหรือละเลยนั้น

๑๐.๒ ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย

๑๐.๓ หนี้สินของบุคคลล้มละลายได้ชำระหนี้เต็มจำนวน

๑๐.๔ เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้ายที่สุดหรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ต่อแต่นั้นมาภายในกำหนดเวลา ๑๐ ปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย กฎหมายล้มละลายกำหนดเวลาให้ติดตามรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย ๑๐ ปี นับแต่วันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้ายที่สุดหรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่ง หากไม่มีทรัพย์สินภายในกำหนดดังกล่าวก็อาจได้รับการยกเลิกล้มละลาย

สภาพปัญหาและข้อขัดข้อง

๑. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้มีบทบาทในการจัดการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เข้ากองทรัพย์สินให้ได้มากที่สุดและรวดเร็ว เพื่อนำมาแบ่งให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ ในทางปฏิบัติการติดตามทรัพย์สินยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคคลภายนอกและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของลูกหนี้เท่าที่ควร โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินทางทะเบียนของลูกหนี้ อันเป็นประโยชน์ต่อการติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้โดยตรง

๒. ในการดำเนินการจัดการและทรัพย์สินของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีความรู้ความชำนาญในกฎหมายด้านเดียว แต่ยังไม่มีความชำนาญในทางบริหารธุรกิจ การบัญชี การเงิน ตลอดจนทักษะการสืบสวนสอบสวน หากมีการฝึกอบรมให้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์อย่างเพียงพอ ก็จะทำให้การรวบรวมและควบคุมกองทรัพย์สินของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีประสิทธิภาพ ได้รับการยอมรับจากภาคธุรกิจและประชาชน เป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนมูลค่ากองทรัพย์สินให้ได้มากที่สุด สร้างความมั่นใจต่อเจ้าหนี้ว่าจะได้รับชำระหนี้ด้วยความรวดเร็วเป็นธรรม



อีกประการหนึ่ง คือข้อจำกัดในจำนวนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่มีจำนวนจำกัด ดังนั้น หากรับภารกิจด้านการบังคับทางปกครองมาดำเนินการโดยไม่มี การเพิ่มจำนวนบุคลากรย่อมกระทบต่อกระบวนการทำงานในเรื่องของประสิทธิภาพในการบังคับคดีโดยตรง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ มีหน้าที่และอำนาจ เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทั่วไป ของกรมและราชการอื่นที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใด โดยเฉพาะ หน้าที่และอำนาจ ดังกล่าวให้รวมถึง

- (๑) ปฏิบัติงานสารบรรณของกรม
- (๒) รับเรื่องร้องเรียนหรือเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการขอความเป็นธรรม และการขอความช่วยเหลือจากกรมในเรื่องการปฏิบัติงานตามภารกิจของกรม
- (๓) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรม
- (๔) ประสานราชการ ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่กิจกรรม ความรู้ ความก้าวหน้า และ ผลงานของกรม
- (๕) เสนอแนะการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน และประสานแผนการปฏิบัติราชการของกรม ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนแม่บทของกระทรวง รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของหน่วยงานภายในกรม
- (๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี และจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนงานของกรม
- (๗) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลสภาพทรัพย์สินที่ถูกยึด คำคู่ความ หนังสือ หรือ ประกาศ และการเก็บสำนวนในคดีแพ่ง คดีล้มละลาย คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คดีชำระบัญชี ตามคำสั่งศาล และ เอกสารดำเนินงานทั่วไป รวมทั้งการรักษาทรัพย์สิน
- (๘) รับคำขอรับชำระหนี้ หมายศาล คำพิพากษา และเอกสารอื่น ๆ ในคดีล้มละลาย รวมทั้ง รับหมายบังคับคดีแทนสำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานครตามที่ร้องขอ
- (๙) ดำเนินการตรวจสอบและรับรองข้อมูลบุคคลล้มละลาย
- (๑๐) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าวเป็นภารกิจสนับสนุนและอำนวยความสะดวกที่สำคัญ เพื่อรองรับภารกิจที่ไม่มี หน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง จึงไม่สามารถยุบเลิกสำนักงานเลขานุการกรม เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อภารกิจหลัก ในภาพรวม จนทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้ และไม่สามารถยุบรวมงานที่มี อยู่เดิมได้เนื่องจากมีภารกิจที่หลากหลายและมีปริมาณมาก

๒. กองติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีล้มละลาย มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

- (๑) ติดตามและรวบรวมทรัพย์สิน รวมทั้งตรวจสอบข้อมูล เอกสาร และหลักฐานทางการเงิน ต่าง ๆ ของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

- (๒) คำนวณเงินตามคำสั่งและคำร้องในสำนวนคดี
- (๓) จัดการระงับกิจการและติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย
- (๔) จัดทำบัญชีแบ่งทรัพย์สินในการบังคับคดีล้มละลายและการชำระบัญชีตามคำสั่งศาล
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถยุบเลิกกองติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีล้มละลายได้ เนื่องจากเป็นภารกิจด้านการคิดคำนวณบัญชีรับ - จ่ายเงิน ในคดีล้มละลายที่สำคัญ และต้องสนับสนุนการทำงานของกองบังคับคดีล้มละลายของกรมบังคับคดี ๑-๖ และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้เนื่องจากภารกิจมีลักษณะเป็นวิชาชีพเฉพาะต้องใช้ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Function Base) และมีปริมาณงานมาก

๓. กองบริหารการคลัง มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของกรม

(๒) จัดทำบัญชีเพื่อควบคุมเงินที่อยู่ระหว่างดำเนินการบังคับคดีและเงินอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดี

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถยุบเลิกกองบริหารการคลังได้ เนื่องจากเป็นภารกิจด้านการบริหารเงินงบประมาณที่สำคัญของกรมบังคับคดี มีการใช้ทักษะ ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้เนื่องจากมีภารกิจมีลักษณะเป็นวิชาชีพและมีงบประมาณจำนวนมากที่ต้องดำเนินการบริหารจัดการ เพราะถ้าไม่มีกองบริหารการคลังเพื่อสนับสนุนภารกิจหลักของกรมบังคับคดี ย่อมกระทบต่อผลการดำเนินการในภาพรวมอย่างรุนแรง

๔. กองบริหารทรัพยากรบุคคล มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

(๑) บริหารงานทรัพยากรบุคคลและจัดระบบงานของกรม

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถยุบเลิกกองบริหารทรัพยากรบุคคลได้ เนื่องจากเป็นภารกิจด้านการบริหารงานบุคคลที่สำคัญของกรมบังคับคดี และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้ เนื่องจากมีภารกิจมีลักษณะเป็นวิชาชีพและเป็นงานด้านยุทธศาสตร์สำคัญขององค์กร

๕. กองบังคับคดีล้มละลาย ๑ - ๖ มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๒) ดำเนินการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลในฐานะผู้ชำระบัญชีตามคำสั่งศาล

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งภารกิจหลักตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยุบเลิกกองบังคับคดีล้มละลาย ๑-๖ ได้ เนื่องจากเป็นภารกิจที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายพระราชบัญญัติล้มละลายที่สำคัญของกรมบังคับคดี และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้ แต่สามารถถ่ายโอนงานให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เอกชนดำเนินการแทนได้ เนื่องจากเป็นภารกิจสำคัญตามกฎหมายที่ต้องดำเนินการของกรมบังคับคดี มีลักษณะงานที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญ รอบรู้กฎหมายหลากหลายสาขา ผู้ปฏิบัติงานต้องสวมบทบาทหลายสถานะ ขณะที่ปริมาณงานจำนวนมากที่ต้องขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

๖. กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

(๑) ศึกษา พัฒนา และวิจัยระบบและรูปแบบการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การวางทรัพย์ การติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สิน การประเมินราคาทรัพย์สิน และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี



(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินและปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์สิน

(๓) ประสานและพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการในด้านการบังคับคดีกับองค์กร หรือ พนักงานต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศในด้านการบังคับคดี

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรม

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการอบรมให้ความรู้ด้านการบังคับคดีและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของกรมแก่เครือข่ายวิทยากรตัวคูณ

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยุบเลิกกองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สินได้ เนื่องจากเป็นภารกิจด้านวิชาการ ที่สำคัญของกรมบังคับคดีเพื่อช่วยสนับสนุน สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อพัฒนากระบวนการบังคับคดีในภาพรวมของหน่วยงาน และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้ เนื่องจากภารกิจมีลักษณะเป็นงานวิชาการ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่ต้องศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการนำมาพัฒนา งานบังคับคดี ที่เป็นภารกิจหลักของกรมบังคับคดี

๗. กองฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

(๑) ดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยุบเลิกกองฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ เนื่องจากเป็นภารกิจตามกฎหมายพระราชบัญญัติล้มละลายที่สำคัญของกรมบังคับคดี ที่ผลงานส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้ เนื่องจากมีกระบวนการทำงานที่เฉพาะทาง หน่วยปฏิบัติต้องมีความรู้หลากหลายทางกฎหมายหลากหลายสาขา ระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และที่สำคัญคือระบบการเงินบริษัทฯ นอกจากนี้ มีประมาณงานจำนวนมากที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย

๘. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกรม

(๒) พัฒนา ออกแบบ และจัดวางระบบฐานข้อมูล ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน

(๓) เป็นศูนย์กลางบริหารจัดการฐานข้อมูลและประมวลผลข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของกรม

(๔) วางแผนและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมเพื่อประโยชน์ในการบริหาร จัดการสารสนเทศและให้บริการแก่ประชาชน

(๕) กำกับ ดูแล และตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์และระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของกรม รวมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมให้สอดคล้อง กับมาตรฐานสากล

(๖) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนทางวิชาการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่หน่วยงานภายในกรม

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถยุบเลิกศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ เนื่องจากเป็นภารกิจด้านยุทธศาสตร์เพื่อปรับปรุงการทำงานที่สำคัญตามแนวทางการขับเคลื่อนประเทศด้วยดิจิทัลของภาครัฐ และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้เนื่องจากภารกิจมีลักษณะเป็นวิชาชีพ และมีงานจำนวนมากที่ต้องดำเนินการ เพื่อสนับสนุนภารกิจหลักของกรมบังคับคดี

๙. สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๑ - ๖ มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งและการวางทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี
- (๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ

มอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถยุบเลิกสำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๑ - ๖ ได้ เนื่องจากเป็นภารกิจที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่สำคัญของกรมบังคับคดี และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้ เนื่องจากมีภารกิจมีปริมาณงานจำนวนมากที่ต้องดำเนินการ

๑๐. สำนักงานบังคับคดีจังหวัด มีภารกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ คือ

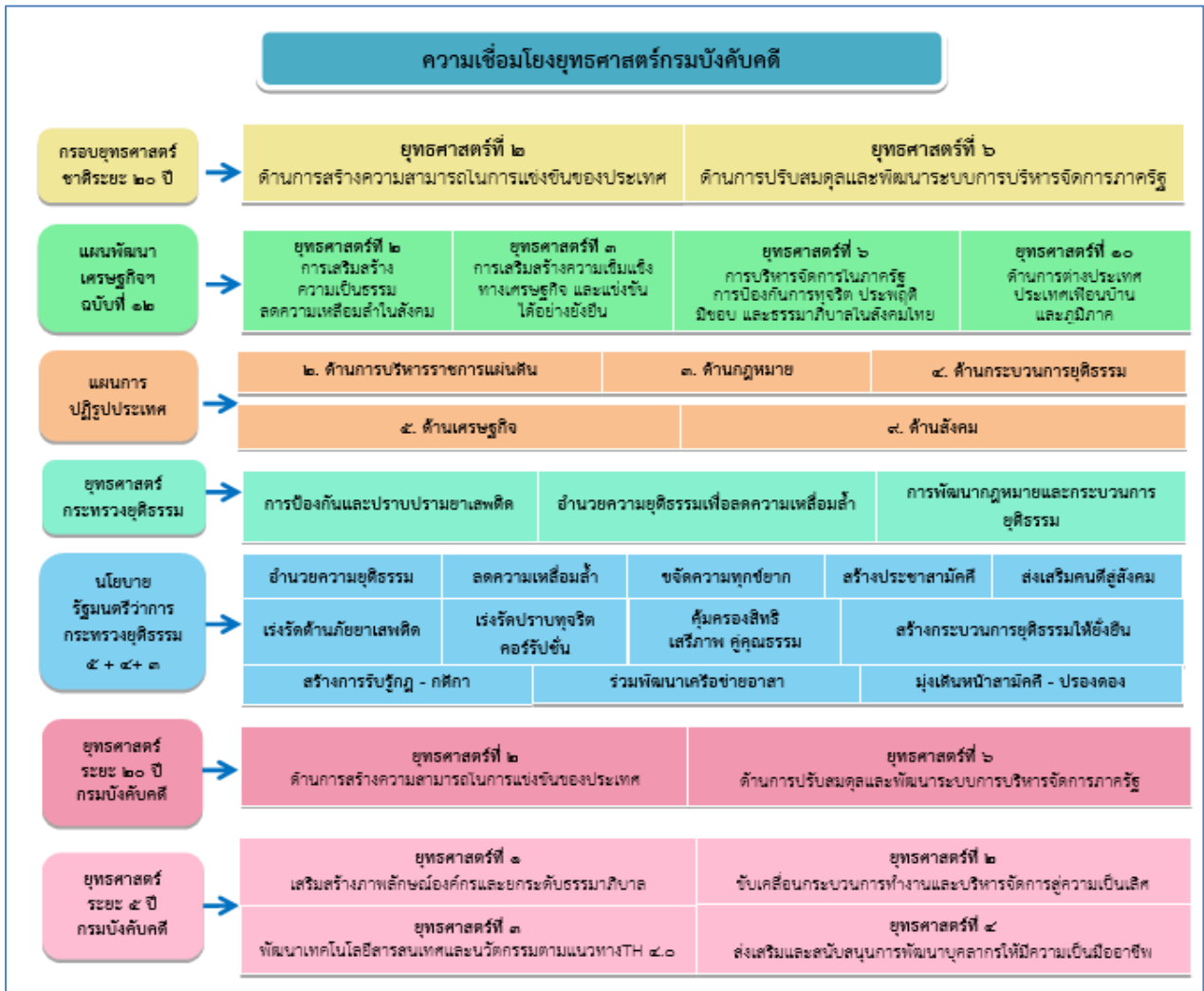
- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งและการวางทรัพย์ในจังหวัด
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี
- (๓) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ

มอบหมาย

ซึ่งภารกิจตามกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถยุบเลิกสำนักงานบังคับคดีจังหวัดได้ เนื่องจากเป็นภารกิจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่สำคัญของกรมบังคับคดี และไม่สามารถยุบรวมงานที่มีอยู่เดิมได้ และเนื่องจากภารกิจที่รับผิดชอบมีปริมาณงานจำนวนมากที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

กรณีภารกิจด้านการบังคับทางปกครองเป็นงานที่เพิ่มขึ้นใหม่ตามกฎหมาย จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านบุคลากรให้มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามปริมาณงานด้วย

๒.๕.๔ ความสอดคล้องของภารกิจของกรมกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผน๑๒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล แผนปฏิรูปประเทศ มติค.ร.ม. การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบาย แผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์ ระยะ ๒๐ ปี และ ๕ ปี กรมบังคับคดี



๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ที่เป้าหมายเกี่ยวข้องกับการพัฒนาของกรมบังคับคดีมี ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ โดยส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก กรมบังคับคดีจึงมีเป้าหมายในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันให้มีเป้าหมายให้มีระบบการบังคับให้เป็นไป

ตามข้อตกลง การบังคับคดีล้มละลาย การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างประเทศ มีกฎหมายที่ทันสมัย มีมาตรฐานสากล เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบังคับคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ง่าย เสริมสร้างให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่น่าลงทุน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นตอบโจทก์ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ฯ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจกรมบังคับคดี ดังนี้

ข้อที่ ๔.๑.๘ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง เน้นการสร้างหลักประกันในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนาเทคโนโลยีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการต่อสู้คดีที่มีคุณภาพมาตรฐานและเพียงพอ การให้หลักประกันสิทธิของผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การกำหนดกรอบเวลาและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเป็นธรรมและเสมอภาค และการมีมาตรการที่ละเอียดอ่อนสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับเพศและการจัดการคดีเกี่ยวกับกลุ่มที่มีความเปราะบาง ตลอดจนการพัฒนาวิธีพิจารณาความแพ่งและคดีปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ปรับปรุงระบบโทษปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส และระบบการช่วยเหลือผู้พ้นโทษการกลับสู่สังคม กรมบังคับคดีจึงมีเป้าหมายในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมโดยมีเป้าหมายสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ให้กรมบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับการเงินของส่วนราชการส่วนกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่ผ่านมา มีหน่วยงานภาครัฐเป็นหนี้และถูกบังคับชำระหนี้ค่านมมูลค่ากว่าแสนล้านบาท ซึ่งถือเป็นความท้าทายของกรมบังคับคดีที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป

ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ จึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจกรมบังคับคดี ดังนี้

ข้อที่ ๔.๓.๑ ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับภารกิจและพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการ โดยยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็น ถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ รวมถึง การจัดระบบองค์กรภาครัฐที่แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและหน่วยงานผู้ให้บริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและมีการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยภารกิจที่ภาครัฐยังจำเป็นจะต้องดำเนินการจะต้องกำหนดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบ มีความคุ้มค่า และสามารถขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อที่ ๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย ป้องกันการกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

ข้อที่ ๔.๘.๓ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความสะดวกพัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ระยะกลางและระยะยาวระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานระหว่างหน่วยงานกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

กรมบังคับคดีจึงมีเป้าหมายในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม อันจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์แก่ส่วนรวมต่อไป โดยในปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะมาตรการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตาม คำสั่งทางปกครองซึ่งกำหนดให้ชำระเงินเนื่องจากกฎหมายไม่ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์และวิธีการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้อย่างละเอียด โดยกำหนดให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามคำสั่งทางปกครองเกิดความไม่มั่นใจในการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการสืบหาทรัพย์สินที่จะดำเนินการยึดหรืออายัด ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำสั่งทางปกครองได้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ และรัฐต้องสูญเสียรายได้ในที่สุด จึงมีการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ.ซึ่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจะเป็นการมอบภารกิจใหม่ให้กับกรมบังคับคดี

๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่สอดคล้องกับกระทรวงยุติธรรม มีทั้งหมด ๒๓ ด้าน มีความสอดคล้องกับ กรมบังคับคดี ๔ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านพัฒนาบริการประชาชน และการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ

แผนย่อยที่ ๑ : การพัฒนาบริการประชาชน

แนวทางการพัฒนา ได้แก่

๑) พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน มีการเชื่อมโยงหลายหน่วยงานแบบเบ็ดเสร็จ

๒) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อบริการประชาชนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย มีธรรมาภิบาล

๓) เปลี่ยนมุมมองจาก“การทำตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด” เปลี่ยนแปลงเป็น “การให้บริการ ที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ” รวมทั้งเปลี่ยนจากการทำงาน ด้วยมือเป็นการทำงานด้วยดิจิทัล เชื่อมโยงและ บูรณาการการปฏิบัติงานของ หน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน

๒) ด้านต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนย่อยที่ ๑ : การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนา ได้แก่

๑) การปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ

๒) การปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจ ในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่

๓) สร้างนวัตกรรมต่อต้านการทุจริตแบบมีส่วนร่วม

๓) ด้านพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

แผนย่อยที่ ๑ : การพัฒนากฎหมาย

แนวทางการพัฒนา ได้แก่

๑) พัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ แก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย ให้ทันสมัย

๒) การตรากฎหมาย ต้องมีการดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ นำความเห็นมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการ ตรากฎหมายทุกขั้นตอน ซึ่งอาจมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มช่องทาง การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้กฎหมาย เป็นเครื่องมือในการ พัฒนาประเทศ และมีเนื้อหาเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๓) การพัฒนาการบังคับใช้กฎหมาย โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม สมัยใหม่มาใช้ใน กระบวนการการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนย่อยที่ ๒ : ด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

แนวทางการพัฒนา ได้แก่

๑) ปรับวัฒนธรรมองค์กรและทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพ และยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้ง เสริมสร้าง และพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใส เป็นกลาง ปราศจาก การแทรกแซง หรือครอบงำใด ๆ โดยเฉพาะการบริหารงานบุคคลในกระบวนการยุติธรรมต้องโปร่งใส เป็นอิสระ และมีการพัฒนา ตัวบุคคลอย่างต่อเนื่อง

๒) กำหนดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง มีเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ร่วมกัน ในการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรวบรวม พยานหลักฐาน ใน การพิจารณาคดี และในการบังคับตามคำพิพากษา โดยพัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ระยะกลางและระยะยาว ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ ให้มีแนวทางและทิศทาง เดียวกัน มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานร่วมกัน บนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน รวมทั้งการสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงาน ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิด ผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน

๓) เสริมสร้างพลวัต ความหลากหลาย บูรณาการด้านกระบวนการยุติธรรมด้วยการมี ส่วนร่วม ของประชาชน และการสร้างความเสมอภาคในการอำนวยความสะดวกด้วยการคุ้มครอง ผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ก่อนเข้าสู่ กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนารูปแบบ ของการมีส่วนร่วมใน

กระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน การพัฒนาโลกคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน

๔) ส่งเสริมพัฒนาระบบการสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ การเสริมสร้างความโปร่งใสและพลวัตของกระบวนการยุติธรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเป็นช่องทาง ให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดจนกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และ ไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

๕) ยกระดับมาตรการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการยกระดับความโปร่งใสในการใช้อำนาจกับประชาชน และการแต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
ในยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

๔.๒ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

การพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยก้าวหน้าไปหลายด้าน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทยมีความคืบหน้าอย่างช้า ทั้งเรื่องความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ความแตกต่างของคุณภาพการบริการภาครัฐ รวมทั้ง ข้อจำกัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและเทคโนโลยีของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไป จึงจำเป็นต้องมุ่งลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของรัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น

๔.๖ ยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

ระบบการบริหารจัดการในภาครัฐที่ขาดประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการให้บริการประชาชนที่ไม่ได้มาตรฐานสากล การบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการและการให้บริการของท้องถิ่นขาดความโปร่งใสระบบและกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการทุจริตประพฤติมิชอบในสังคมไทย

การพัฒนาในระยะต่อไปจึงต้องเร่งปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังโดยมุ่งเน้นในเรื่องของการลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐ รวมทั้งประสิทธิภาพของการประกอบธุรกิจของประเทศ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น และการลดจำนวนการดำเนินคดีกับผู้มิได้กระทำความผิด

แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(๑) การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาทภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐ ให้มีความโปร่งใสหันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า สามารถให้บริการประชาชนในรูปแบบ ทางเลือกที่หลากหลายและมีคุณภาพ ข้าราชการมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ องค์กรมี

สมรรถนะสูงและมีความทันสมัย ราชการบริหารส่วนกลางมีขนาดเล็กลง และราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมี ขนาดที่ เหมาะสมกับพื้นที่รับผิดชอบ

(๒) ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อให้การใช้จ่ายและการจัดสรรมีประสิทธิภาพ

(๓) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อให้ประชาชน และภาคธุรกิจได้รับบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และอำนวยความสะดวก ตรงตามความต้องการ

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับ บริการอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

(๕) ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส และ ยุติธรรม

(๖) ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ให้มีความทันสมัย เป็นธรรมและสอดคล้องกับข้อบังคับ สากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเสมอภาค ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมี ความมั่นใจ ยอมรับ และปฏิบัติตามกติกา เอื้อต่อการกิจภาครัฐ การลงทุนและดำเนินธุรกิจ ภาคเอกชน ดึงดูดการ ลงทุนจากต่างประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน ตลอดจน มีการบังคับใช้กฎหมาย อย่างเคร่งครัด และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการวินิจฉัยคดีมีความถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม ตามหลัก นิติธรรมและลดปริมาณผู้กระทำความผิดในคุก

๔. แผนปฏิรูปประเทศ

๔.๑ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัยและเชื่อมโยงกันก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัลบริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ ชีวิตประชาชน (๑) สร้างภาครัฐ ของประชาชนเพื่อประชาชน สามารถตอบสนองความ ต้องการและความคาดหวังของประชาชนที่หลากหลาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Customized Public Service) (๒) พัฒนาโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐให้ทันสมัย กะทัดรัด ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Agile Structure) และระบบงานภาครัฐมีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ Public Service) (๓) พัฒนา กำลังคนภาครัฐให้มีสมรรถนะสูง ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ และยึดมั่น ในคุณธรรม พร้อมนำการพัฒนาประเทศ (Highly Competent Public Officials) (๔) พัฒนาระบบบริหาร ทรัพยากรบุคคลให้สามารถดึงดูด รักษา จูงใจผู้ มีความรู้ความสามารถสูง และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ (๕) เพื่อสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมความ ซื่อสัตย์สุจริตบนหลักธรรมาภิบาล

๑) โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็วและระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง ประกอบด้วย ๖ กลยุทธ์ ได้แก่ (๑) ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานของรัฐ และลด/ละลาย ความเป็นนิติบุคคล ของกรม (๒) เพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความเข้มแข็งของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (๓) พัฒนา ชีตความสามารถ ในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๔) พัฒนาระบบงบประมาณ และการคลังภาครัฐเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (๕) สร้างระบบธรรมาภิบาลที่ยั่งยืนในหน่วยงานภาครัฐ และ (๖) พัฒนา กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดินให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๒ ด้านกฎหมาย

มีกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม และเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม อำนวยความสะดวกทางคดีและ การลดความ เหลื่อมล้ำมีเวลาการทำงานที่ชัดเจนแน่นอน และมีระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ด้านเศรษฐกิจ ปรับปรุงกลไก



การแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของไทยและปฏิรูปสถาบัน ด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม

๔.๓ ด้านกระบวนการยุติธรรม

อำนวยความสะดวกทางคดีและการลดความเหลื่อมล้ำ มีเวลาการทำงานที่ชัดเจนแน่นอน และมีระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

๕. ยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม

๕.๑ ยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอำนวยความสะดวกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ผลสัมฤทธิ์ที่ ๑ ลดความเหลื่อมล้ำและการเข้าถึงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ผลสัมฤทธิ์ที่ ๒ ประชาชนได้รับบริการงานยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายที่ ๑ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรม

เป้าหมายที่ ๔ นักลงทุนมีความเชื่อมั่นและเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ผลสัมฤทธิ์ ๑ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมมีความทันสมัยสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ผลสัมฤทธิ์ ๒ การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนมีการรับรู้กฎหมายและปฏิบัติตามกฎหมาย

เป้าหมายที่ ๔ ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพิ่มขึ้น

รูปภาพ แสดงข้อมูลแบบตาราง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอำนวยความสะดวกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ผลสัมฤทธิ์	เป้าหมาย
ผลสัมฤทธิ์ที่ ๑ ลดความเหลื่อมล้ำและการเข้าถึงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	เป้าหมายที่ ๑ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรม
ผลสัมฤทธิ์ที่ ๒ ประชาชนได้รับบริการงานยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ	เป้าหมายที่ ๔ นักลงทุนมีความเชื่อมั่นและเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ผลสัมฤทธิ์	เป้าหมาย
ผลสัมฤทธิ์ ๑ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมมีความทันสมัยสอดคล้องกับมาตรฐานสากล	เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนมีการรับรู้กฎหมายและปฏิบัติตามกฎหมาย
ผลสัมฤทธิ์ ๒ การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ	เป้าหมายที่ ๔ ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพิ่มขึ้น

๕.๒ แผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม

แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงยุติธรรม ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕) มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรมบังคับคดีจำนวน ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

มีแนวทางการดำเนินงานสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) พัฒนากฎหมายให้สอดคล้องและตอบสนองต่อความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจและสังคม
- ๒) ยกระดับกระบวนการยุติธรรมให้สอดคล้องตามมาตรฐานสากล
- ๓) พัฒนาสมรรถนะบุคลากรกระทรวงยุติธรรมในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ
- ๔) ส่งเสริมการนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม
- ๕) ส่งเสริมงานวิจัยและงานวิชาการด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- ๖) ขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ ประโยชน์ในการบริหารจัดการ

จัดการกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างการรับรู้ด้านกฎหมายและเคารพสิทธิ

มีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ เพื่อขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน แก่ประชาชน
- ๒) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย กระบวนการ ยุติธรรม และ

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

- ๓) พัฒนาบุคลากรภาครัฐและเครือข่ายความร่วมมือให้มีความรู้ด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน

- ๔) บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ อำนวยความยุติธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ

มีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ เพื่อขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) ส่งเสริมการให้บริการด้านงานยุติธรรม
- ๒) พัฒนาโครงสร้างและระบบการให้บริการงานด้านยุติธรรม
- ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานยุติธรรม
- ๔) ส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการให้บริการประชาชนที่หลากหลาย

๕.๓ นโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้อที่ ๒. จัดทำรายงานสถานการณ์ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศเสนอต่อรัฐบาล เพื่อให้สามารถรับรู้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โดยให้รายงานในมิติต่างๆ อาทิเช่น ด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กรมบังคับคดี)

ดังนั้น เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของกระทรวงยุติธรรมประการหนึ่ง คือต้องการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยการลดความเหลื่อมล้ำ และได้รับบริการงานยุติธรรมด้านการบังคับคดีด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ที่จะส่งผลให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่นและเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

๕.๔ ยุทธศาสตร์ระยะ ๒๐ ปี กรมบังคับคดี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๗)

การประเมินสถานการณ์ที่มีผลต่อการพัฒนากรมบังคับคดี

ใน ๒๐ ปี ข้างหน้า โลกจะเข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ (The 4th Industrial Revolution) และจะเป็นยุคของเทคโนโลยีที่จะมีการปฏิรูปเทคโนโลยีที่ทำให้ประชาชนที่อยู่ในทุก ๆ แห่งทั่วโลกสามารถติดต่อกันได้

อย่างทันที (connectivity) โดยใช้อุปกรณ์สื่อสารทางมือถือ และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อย่างไม่จำกัด และการปฏิรูปเทคโนโลยีนี้ คาดว่าจะรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ เช่น artificial intelligence, robotic, the internet of things, 3 D, nano/bio technology และ quantum computing รวมทั้ง จะเป็นโลกแห่งดิจิทัล (Digital World) กระแสโลกาภิวัตน์และการเชื่อมโยงของประเทศต่าง ๆ จะมีมากขึ้น อันจะทำให้พลวัตการรวมตัวเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ เกิดอย่างรวดเร็ว อันอาจส่งผลให้เกิดเขตเศรษฐกิจเดียว (One Economy) ได้นอกจากนี้ ในส่วนของเศรษฐกิจ จะเป็นสังคมของการที่ไม่ใช้เงินสด (cashless society) แต่ใช้ระบบการจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แทน และจะมีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในส่วนของบุคคล ธุรกิจ และธุรกรรมลงในระบบฐานข้อมูล ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยของระบบจึงต้องมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ประชากรของประเทศจะเป็นผู้ที่มีความรู้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการดูแลสุขภาพร่างกายที่ดี เป็นสังคมของการใช้ทักษะแรงงานระดับสูงและค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น (high skill/high pay) บุคคลจะมีความเป็นส่วนตัวที่สูงขึ้น สังคมจะเปลี่ยนเป็นสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิมนุษยชน และกระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการด้านกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยผ่านระบบเทคโนโลยี และมีส่วนร่วมมีกับภาครัฐมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อสร้างความโปร่งใสในกระบวนการทำงาน อันจะส่งผลให้สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค เป็นธรรม มีธรรมาภิบาล และต้นทุนทางสังคมลดลง (social cost) รวมทั้งทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมลดน้อยลง

ในส่วนของภาครัฐ จำเป็นต้องทำงานบูรณาการและร่วมมือกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมมากขึ้น ขนาดขององค์กรต้องเล็กลง เนื่องจากสามารถประสานและติดต่อผ่านระบบเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ ในบทบาทของการกำกับดูแล (Regulator) ต้องมีความเข้าใจในการประกอบธุรกิจที่จะมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปดังนั้น จึงมองว่า ใน ๒๐ ปีข้างหน้า จะเป็นความท้าทายของหน่วยงานภาครัฐที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการ การกำกับดูแล และการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการกำหนดนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกรอบและบริบทของสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงไป

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ (Landscape) ประเทศใน ๒๐ ปีข้างหน้าดังกล่าวข้างต้น กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยยึดหลัก ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยผ่านระบบเทคโนโลยี และมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมมากยิ่งขึ้น และกฎหมายมีมาตรฐานสากล กระทรวงยุติธรรมและกรมบังคับคดีควรกำหนดแนวทางในการพัฒนากระทรวงยุติธรรมและกรมบังคับคดี เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปี เป็น ๔ ระยะๆ ละ ๕ ปี ดังนี้

ระยะที่ ๑ การพัฒนาด้านกฎหมายและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่งและอาญา ให้มีความทันสมัย เป็นมาตรฐานสากล การพัฒนาระบบเทคโนโลยีมาใช้ให้เต็มรูปแบบ และการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อเตรียมตัวในการเข้าสู่สังคมที่เปลี่ยนไป

ระยะที่ ๒ การเชื่อมโยงการบังคับใช้กฎหมายกับต่างประเทศ เนื่องจากสังคมจะกลายเป็นสังคมไร้พรมแดน การทำธุรกรรมต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศจะใช้เทคโนโลยีมาช่วยให้สะดวก รวดเร็ว เป็นยุค cashless ทำให้เกิดการบังคับทางแพ่งและอาญาระหว่างประเทศ ต้องมีการพัฒนาทุกด้านให้เท่าเทียมกับนานาประเทศ

ระยะที่ ๓ การพัฒนาองค์กรในกระบวนการยุติธรรม เมื่อมีระบบเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีหน้าที่ในการกำกับดูแล ขนาดขององค์กรในกระทรวงยุติธรรมจะลดขนาดลง แต่ต้องเป็นองค์กรที่มีศักยภาพสูง เพราะต้องกำกับดูแลให้เป็นกระบวนการยุติธรรมของประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ทุกแห่ง ทุกเวลา (one button one world and everything)

ระยะที่ ๔ กระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่งและอาญาเข้าสู่ยุค digital แบบครบทุกขั้นตอน และสามารถเชื่อมโยงข้อมูล การบังคับใช้กฎหมายได้กับต่างประเทศ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนเป็นเรื่องง่ายและสะดวก องค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่มีหน้าที่กำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและล้มละลาย จะมีความสัมพันธ์กับความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งมีเกี่ยวข้องโดยตรงกับ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) กรมบังคับคดีได้กำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนภารกิจในระยะ ๒๐ ปี เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

“ประเทศไทยต้องเป็นประเทศที่น่าลงทุนประเทศหนึ่งในโลก โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงและกฎหมายล้มละลายที่ได้มาตรฐานสากลและทันสมัย มีกระบวนการดำเนินงานที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัด และนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในทุกกระบวนการงาน”

และกรมบังคับคดีจะดำเนินการภายใต้กรอบดำเนินงาน *Easier, Anywhere and Better* และที่สำคัญโดยยึดมั่นในหลักการดำเนินงาน คือ “ซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้”

๕.๕ ยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี กรมบังคับคดี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ขับเคลื่อนกระบวนการทำงานและบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ

๒.๕.๕ ประโยชน์ที่ประเทศชาติ ประชาชนจะได้รับ

ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับเชิงภารกิจรัฐ จากภารกิจด้านการบังคับทางปกครอง

ภายหลังจากมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ที่ต้องชำระเงินตามคำสั่งทางปกครอง ที่กำหนดให้ชำระเงิน โดยกำหนดให้นำวิธีการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งจากการรวบรวมสภาพปัญหาของหน่วยงานที่มีการออกคำสั่งให้ชำระเงินและใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ปรากฏว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบังคับทางปกครอง ดังนี้

๑) กฎหมายมิได้กำหนดรายละเอียดและวิธีปฏิบัติในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินการไม่มีมาตรฐาน ส่งผลต่อความเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองที่อาจได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๒) ไม่มีบทบังคับให้ผู้ที่อยู่ภายใต้คำสั่งให้ชำระเงินต้องปฏิบัติตามมาตรการบังคับทางปกครอง

๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึดอายัดทรัพย์สิน และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่มีความเชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการแทนได้

๔) การบังคับทางปกครองไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินและการดำเนินการบังคับทางปกครอง เช่น การเข้าไปค้นหาทรัพย์สินหรือเอกสารที่จำเป็น และในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินซ้ำซ้อนกัน ไม่มีกฎหมายกำหนดว่าหน่วยงานใดจะมีสิทธิหรืออำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น

ประโยชน์และความคุ้มค่าเมื่อจัดตั้ง กองบังคับทางปกครอง

๑.๑ การใช้ทรัพยากรด้านการบริหารของภาครัฐอย่างคุ้มค่า ปัจจุบันกรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการบังคับคดีแพ่งตามคำพิพากษาเพียงแห่งเดียว ที่มีประสบการณ์มากกว่า ๔๐ ปี องค์กรความรู้ที่สั่งสมมา ทักษะความเชี่ยวชาญด้านการบังคับคดีย่อมไม่มีหน่วยงานใดที่จะมาเปรียบเทียบได้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในการผลักดันทรัพย์สินออกจากระบบบังคับคดี ดังนั้น **ด้านนโยบาย** การที่ภาครัฐตรากฎหมายมอบหมายภารกิจ



ด้านการบังคับทางปกครองให้กรมบังคับคดีดำเนินการ ถึงแม้ว่าจะเป็นทางเลือกด้านการบังคับทางปกครอง แต่สามารถพิจารณาได้ว่าเป็นความคุ้มค่าเชิงนโยบายที่เลือกหน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมาดำเนินการบังคับทางปกครอง เพราะกระบวนการทำงานเป็นการนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เรื่อง การยึดทรัพย์ ขายทอดตลาดทรัพย์ และการอายัดทรัพย์และทำบัญชี เพื่อชำระหนี้คืนแก่ผู้มีส่วนได้ตามกฎหมาย

๑.๒ **สร้างความเชื่อมั่นด้านการบังคับใช้กฎหมาย** การที่ภาครัฐกำหนดภารกิจด้านการบังคับทางปกครองให้กรมบังคับคดีดำเนินการ ย่อมแสดงถึงความตั้งใจแก้ไขปัญหา จากความเสียหายที่เกิดขึ้นในหน่วยงานของรัฐโดยการทำละเมิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีความชัดเจนที่จะให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดที่สนองตอบต่อนโยบายรัฐ ด้านการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมอย่างแท้จริง ประชาชนเชื่อมั่นและพึงพอใจว่าภาครัฐบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาลให้ความสำคัญในการลดความสูญเสีย และชดเชยเยียวยาสิ่งที่รัฐต้องเสียไป เนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น **ด้านสังคม** ย่อมเป็นการป้องปรามที่ส่งผลให้ลดจำนวนการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงานรัฐลดลง เพราะมีหน่วยงานที่มาดำเนินการบังคับทางปกครองโดยตรง

๑.๓ **สร้างโอกาสในการพัฒนาประเทศ** การมอบหมายภารกิจด้านการบังคับทางปกครองมาให้กรมบังคับคดีดำเนินงานบังคับทางปกครอง ภาครัฐย่อมมองเห็นโอกาสที่จะได้รับเงินที่นำมาชำระหนี้คืนหน่วยงานรัฐ หรือได้รับเงินที่เสียหายไปจากการทำละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ที่กลับคืนมาด้วยประสิทธิภาพและผลงานของกรมบังคับคดี ดังนั้น **ด้านการเมืองการปกครอง** ความเสียหายที่เป็นเงินมากกว่าหนึ่งแสนล้านบาท หากเมื่อได้รับการชำระหนี้คืนกลับมา ภาครัฐย่อมจะสามารถนำเงินส่วนนี้ไปพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้นได้มากยิ่งขึ้นตามลำดับ

๑.๔ **สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** การที่ภาครัฐมีความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม **ด้านเศรษฐกิจ** ย่อมสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ที่จะพิจารณาถึงความเหมาะสมจากสภาพแวดล้อมต่างๆของประเทศไทย ก่อนที่จะเข้ามาลงทุน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจและสร้างความเติบโตทางภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม ในอนาคต รวมถึงสร้างตลาดแรงงานและกระแสการลงทุนในประเทศอีกด้วย

ดังนั้น ความคุ้มค่าที่สำคัญคือ การที่หน่วยงานรัฐได้รับความเสียหายจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำผิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐมีมูลค่านับแสนล้านบาท แต่หน่วยงานที่ได้รับความเสียหายสามารถบังคับทางปกครองให้ผู้กระทำผิดที่รับคำสั่งทางปกครองชดใช้ค่าเสียหายคืนแก่รัฐได้จำนวนน้อยมาก จนกระทั่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องเสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้กรมบังคับคดีเป็นทางเลือกในการที่หน่วยงานรัฐที่ออกคำสั่งทางปกครองสามารถมอบให้ดำเนินการบังคับทางปกครองแทนเพื่อ ประสิทธิภาพในการชดใช้ความเสียหายคืนให้แก่รัฐต่อไป

๓. ภารกิจของกรมบังคับคดีที่จะมีการแบ่งส่วนราชการ

๓.๑ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการระดับกรม

ข้อมูลพื้นฐานของกรมบังคับคดี

๑.วิสัยทัศน์ :

“บังคับคดีด้วยความเป็นธรรม มุ่งสู่องค์กรชั้นนำในระดับสากล บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ”

๒. พันธกิจ : ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมบังคับคดี

๑. ให้บริการด้านการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การชำระบัญชี การวางทรัพย์ การประเมินราคาทรัพย์ และการไกล่เกลี่ยภายหลังคำพิพากษา อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เสมอภาค เป็นธรรมและตรวจสอบได้



๒. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนางานบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การชำระบัญชี การวางทรัพย์ การประเมินราคาทรัพย์ และการไกล่เกลี่ยภายหลังคำพิพากษา ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้ง พัฒนาระบบงานสนับสนุนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

๓. พัฒนากฎหมาย ระเบียบ และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีให้ทันสมัยและเป็นมาตรฐานสากล

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานและองค์การระหว่างประเทศ เพื่อนำแนวปฏิบัติที่ดีในด้านการบังคับคดี มาพัฒนาการดำเนินงานบังคับคดีให้มีประสิทธิภาพ

๕. พัฒนาองค์การและระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินการ

๖. พัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญ มีจิตสำนึกในการบริการอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติงาน

๗. พัฒนาเครือข่ายและบูรณาการความร่วมมือด้านการบังคับคดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘. เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายการบังคับคดี การวางทรัพย์ การไกล่เกลี่ยภายหลังคำพิพากษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่ประชาชนได้เข้าใจอย่างทั่วถึง

๓. อำนาจหน้าที่ : ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

(๑) ดำเนินการบังคับคดีแพ่งตามคำสั่งศาล

(๒) ดำเนินการบังคับคดีล้มละลายตามคำสั่งศาล

(๓) ดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามคำสั่งศาล

(๔) ดำเนินการตรวจสอบสิทธิทางบัญชีของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อรับส่วนแบ่งจากคดี ตรวจสอบค่าใช้จ่ายและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการบังคับคดี

(๕) ชำระบัญชีหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลในฐานะผู้ชำระบัญชีตามคำสั่งศาล

(๖) รับวางทรัพย์จากลูกหนี้หรือผู้มีสิทธิวางทรัพย์

(๗) ดำเนินการประเมินราคาทรัพย์

(๘) ดำเนินการเกี่ยวกับเดินหมาย คำคู่ความ หนังสือ หรือประกาศของศาลหรือหน่วยงานภายในกรม

(๙) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการ รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี

(๑๐) บริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการบังคับคดี และด้านอื่นๆในความรับผิดชอบของกรม

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม ตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามคำสั่งศาล

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ :

(๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรและยกระดับธรรมาภิบาล

(๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ขับเคลื่อนกระบวนการทำงานและบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ

(๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมตามแนวทาง Thailand ๔.๐

(๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพ

๕. เป้าประสงค์:

(๑) เพื่อให้มีภาพลักษณ์องค์กรที่น่าเชื่อถือ โปร่งใส เป็นธรรม เสมอภาค และทันสมัย (ย.๑ ป.๑)

(๒) เพื่อให้องค์กรมีระบบการบังคับคดีที่มีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงบูรณาการกับภาคีเครือข่าย (ย.๑ ป.๒)



- (๓) เพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบมีประสิทธิภาพ และเป็นเลิศในระบบสากล (ย.๒ ป.๑)
- (๔) เพื่อให้องค์กรมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมที่ทันสมัย (ย.๓ ป.๑)
- (๕) เพื่อให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญและมีความภักดีต่อองค์กร (ย.๔ ป.๑)

๖. กลยุทธ์ :

- (๑) เพิ่มระดับความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อกระบวนการทำงาน (ย.๑)
- (๒) เพิ่มคุณค่าการทำงานเพื่อพัฒนาสู่สังคมที่เป็นธรรม (ย.๑)
- (๓) พัฒนาระบบการสื่อสารและเสริมสร้างการรับรู้ของประชาชน (ย.๑)
- (๔) ยกย่องเชิดชูเกียรติ (ย.๑)
- (๕) พัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบให้ทันสมัย (ย.๒)
- (๖) การปรับปรุงระบบและกระบวนการทำงาน (ย.๒)
- (๗) ยกย่องเชิดชูความเป็นเลิศในระดับสากล (ย.๒)
- (๘) สร้างสัมพันธภาพความร่วมมือภาคีเครือข่ายภาครัฐและเอกชน (ย.๒)
- (๙) พัฒนาและนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยไปใช้ให้เกิดผล (LED ๔.๐) (ย.๓)
- (๑๐) ยกย่องเชิดชูความสามารถบุคลากร (ย.๔)
- (๑๑) สร้างแรงจูงใจและความผูกพันของบุคลากร (ย.๔)
- (๑๒) เสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร (ย.๔)
- (๑๓) ยกย่องเชิดชูองค์การแห่งการเรียนรู้ (ย.๔)



๗. โครงสร้างอำนาจหน้าที่

แผนภูมิโครงสร้าง / อำนาจหน้าที่ / อัตรากำลังกรมบังคับคดี

กรมบังคับคดี

กลุ่มตรวจสอบภายใน

ทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในกรม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมรับผิดชอบขึ้นตรงต่ออธิบดี

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรม
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเลขานุการกรม

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทั่วไปของกรมและราชการอื่นที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใด โดยเฉพาะ **อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง**

- ปฏิบัติงานสารบรรณของกรม
- รับเรื่องร้องเรียนหรือเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับการขอความเป็นธรรม และการขอความช่วยเหลือจากกรมในเรื่องการปฏิบัติงานตามภารกิจของกรม
- ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรม
- ประสานราชการ ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่กิจกรรม ความสำเร็จ ความก้าวหน้า และผลงานของกรม
- เสนอแนะการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน และประสานแผนการปฏิบัติราชการของกรม ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนแม่บทของกระทรวง รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในกรม
- ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนงานของกรม
- ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลสภาพทรัพย์สินที่ถูกยึด ค่าคุ้มครอง หนังสือ หรือประกาศ และการเก็บสำนวนในคดีแพ่ง คดีล้มละลาย คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คดีชำระบัญชีตามคำสั่งศาล และเอกสารดำเนินการทั่วไป รวมทั้งการรักษาทรัพย์สิน
- รับคำขอรับชำระหนี้ หมายศาล คำพิพากษา และเอกสารอื่นๆ ในคดีล้มละลายรวมทั้ง รับหมายบังคับคดีแทนสำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานครตามที่ร้องขอ
- ดำเนินการตรวจสอบและรับรองข้อมูลบุคคลล้มละลาย
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบขึ้นตรงต่ออธิบดี

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิบดีเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในกรม
- ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในกรม
- ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่างๆและหน่วยงานภายในกรม
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

กองติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีล้มละลาย

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ติดตามและรวบรวมทรัพย์สิน รวมทั้งตรวจสอบข้อมูล เอกสาร และหลักฐานทางการเงินต่างๆของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย
- คำนวณเงินตามคำสั่งและคำร้องในสำนวนคดี
- จัดการเสาะหากิจการและติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย
- จัดทำบัญชีแบ่งทรัพย์สินในการบังคับคดีล้มละลายและการชำระบัญชีตามคำสั่งศาล
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย



กองบริหารการคลัง	กองบริหารทรัพยากรบุคคล
<p>มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะของกรม • จัดทำบัญชีเพื่อควบคุมเงินที่อยู่ระหว่างดำเนินการบังคับคดีและเงินอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดี • ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย 	<p>มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • บริหารงานทรัพยากรบุคคลและจัดระบบงานของกรม • ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
กองบังคับคดีล้มละลาย ๑ - ๖	กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน
<p>มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย • ดำเนินการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลในฐานะผู้ชำระบัญชีตามคำสั่งศาล • ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย 	<p>มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ศึกษา พัฒนา และวิจัยระบบและรูปแบบการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การวางทรัพย์สิน การติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สิน และการประเมินราคาทรัพย์สินและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี • ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สิน และปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์สิน • ประสานและพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการ ในด้านการบังคับคดีกับองค์กรหรือพนักงานต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในด้านการบังคับคดี • ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมและสัญญาเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจหน้าที่ของกรม • ดำเนินการเกี่ยวกับการอบรมให้ความรู้ด้านการบังคับคดีและการดำเนินงานด้านต่างๆของกรมแก่เครือข่ายวิทยากรตัวคูณ • ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย



กองฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๑ - ๖

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งและการวางทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร
- ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกรม
- พัฒนา ออกแบบ และจัดวางระบบฐานข้อมูล ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน
- เป็นศูนย์กลางบริหารจัดการฐานข้อมูลและประมวลผลข้อมูลในด้านต่างๆของกรม
- วางแผนและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการสารสนเทศและให้บริการแก่ประชาชน
- กำกับ ดูแล และตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์และระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของกรม รวมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
- ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนทางวิชาการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่หน่วยงานภายในกรม
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานบังคับคดีจังหวัดและสาขา (๑๑๑)

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งและการวางทรัพย์ในจังหวัด
- ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย



๓.๓ ตารางเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุง

ตารางเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและขอปรับปรุงใหม่

การแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน	การแบ่งส่วนราชการ ที่ขอปรับปรุง	หมายเหตุ
ราชการส่วนกลาง		
๑. กลุ่มตรวจสอบภายใน	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๒. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๓. สำนักงานเลขานุการกรม	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๔. กองติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สิน ในคดีล้มละลาย	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๕.-๑๐. กองบังคับคดีล้มละลาย ๑-๖	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๑๑. กองบริหารการคลัง	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๑๒. กองบริหารทรัพยากรบุคคล	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๑๓. กองพัฒนาระบบการบังคับคดี และประเมินราคาทรัพย์สิน	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๑๔.-๑๙. สำนักงานบังคับคดี แพ่งกรุงเทพมหานคร ๑ - ๖	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๒๐. กองฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
๒๒. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	-	คงเดิมไม่ปรับปรุง
	๒๓. กองบังคับทางปกครอง จำนวน ๑ กอง	จัดตั้งใหม่ ตามภารกิจ ของกฎหมาย
ราชการส่วนภูมิภาค		
- สำนักงานบังคับคดีจังหวัด ๗๖ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๑๑๑ แห่ง/ หน่วยงาน	-	มีภารกิจด้านการบังคับทาง ปกครองเพิ่มขึ้นในหน่วยงาน อีกจำนวน ๑ กลุ่มงาน

๓.๔ ตารางเปรียบเทียบหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ

ตารางเปรียบเทียบหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ปรับปรุง

ก่อนปรับปรุง	ปรับปรุงหรือจัดใหม่แล้ว	หมายเหตุ
ไม่มีภารกิจด้าน การบังคับทางปกครอง	๑. กองบังคับทางปกครอง จำนวน ๑ กอง	๑.จัดตั้ง “กองบังคับทางปกครอง” ขึ้นใหม่ตามภารกิจของกฎหมาย
		๒. เพิ่มภารกิจด้านการบังคับทาง ปกครองในสำนักงานบังคับคดี จังหวัดจำนวน ๑๑๑ แห่ง



๔. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

- สรุปกรอบอัตรากำลังในปัจจุบัน

ลำดับ ที่	หน่วยงาน	อัตรากำลัง (เดิม)				อัตรากำลัง (ใหม่)				ขอเพิ่ม		
		ขรก.	พรก.	ลปจ.	รวม	ขรก.	พรก.	ลปจ.	รวม	ขรก.	พรก.	รวม
๑	ส่วนกลาง	๑๗	-	-	๑๗							
๒	กลุ่มตรวจสอบภายใน	๔	๔	-	๘					-	-	
๓	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	๔	๔	-	๘					-	-	
๔	สำนักงานเลขานุการกรม	๒๓	๔๗	๑๐	๘๐					-	-	
๕	กองติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีล้มละลาย	๓๔	๖๐	-	๙๔					-	-	-
๖	กองบังคับคดีล้มละลาย ๑	๔๐	๔๑	-	๘๑					-	-	-
๗	กองบังคับคดีล้มละลาย ๒	๓๘	๔๓	-	๘๑					-	-	-
๘	กองบังคับคดีล้มละลาย ๓	๓๗	๔๒	-	๗๙					-	-	-
๙	กองบังคับคดีล้มละลาย ๔	๓๖	๔๑	-	๗๗					-	-	-
๑๐	กองบังคับคดีล้มละลาย ๕	๔๓	๓๘	-	๘๑					-	-	-
๑๑	กองบังคับคดีล้มละลาย ๖	๒๓	๓๘	-	๖๑					-	-	-
๑๒	กองบริหารการคลัง	๓๖	๔๔	๗	๘๗					-	-	
๑๓	กองบริหารทรัพยากรบุคคล	๒๔	๑๔	๑	๓๙					-	-	
๑๔	กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน	๒๐	๓๑	-	๕๑					-	-	-
๑๕	สำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร ๑	๓๕	๔๙	๑๙	๑๐๓					-	-	-
๑๖	สำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร ๒	๒๑	๒๖	๖	๕๓					-	-	-
๑๗	สำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร ๓	๑๗	๒๔	๔	๔๕					-	-	-
๑๘	สำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร ๔	๒๑	๓๙	๖	๖๖					-	-	-
๑๙	สำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร ๕	๑๒	๒๒	๑	๓๕					-	-	-
๒๐	สำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร ๖	๑๓	๒๐	๙	๔๒					-	-	-
๒๑	กองฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้	๒๖	๖๒	-	๘๘					-	-	-
๒๒	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๘	๑๕	-	๒๓					-	-	-
๒๔	กองบังคับคดีทางปกครอง					๑๖	๒๔	-	๔๐	๑๖	๒๔	๔๐
๒๓	สำนักงานบังคับคดีจังหวัด	๕๙๑	๘๗๖	๑๓๓	๑,๖๐๐	๘๑๓	๙๘๗	๑๓๓	๑,๙๓๓	๒๒๒	๑๑๑	๓๓๓
	รวม	๑,๑๒๓	๑,๕๘๐	๑๙๖	๒,๘๙๙	๑,๓๖๑	๑,๗๑๕	๑๙๖	๓,๒๗๒	๒๓๘	๑๓๕	๓๗๓

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปัจจุบันและที่ต้องการปรับปรุง

อัตรากำลัง	ปัจจุบัน	ที่ขอปรับปรุง	หมายเหตุ
ข้าราชการ	๑,๑๒๓	๑,๓๖๑	เพิ่ม ๒๓๘ อัตรာ
พนักงานราชการ	๑,๕๘๐	๑,๗๑๕	เพิ่ม ๑๓๕ อัตรာ
ลูกจ้างประจำ	๑๙๖	๑๙๖	-
รวม	๒,๘๙๙	๓,๒๗๒	๓๗๓

ข้อเสนอโครงสร้างส่วนราชการ

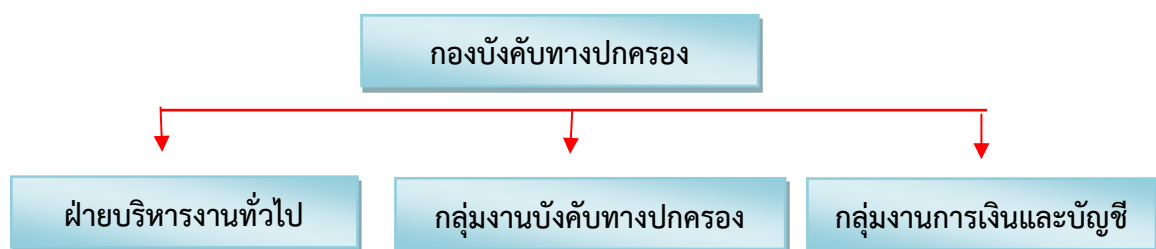
ชื่อส่วนราชการ : กองบังคับทางปกครอง (จัดตั้งกองใหม่ตามภารกิจของกฎหมาย)

ภารกิจที่รับผิดชอบ :

๑. ดำเนินการเกี่ยวกับการยึดทรัพย์สินตามหมายบังคับทางปกครองหรือตามคำสั่งศาล
๒. ดำเนินการเกี่ยวกับการอายัดทรัพย์ตามหมายบังคับทางปกครองหรือตามคำสั่งศาล
๓. ดำเนินการเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์ที่ยึดมาโดยวิธีการขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นตามคำสั่งศาล
๔. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการ - จ่าย และบัญชีส่วนเฉลี่ยเพื่อจ่ายให้ผู้มีส่วนได้เสียในคดี
๕. ดำเนินการเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงินในคดี การบังคับปกครองและจัดทำบัญชีเพื่อควบคุมการเงินที่อยู่ในระหว่างดำเนินการบังคับคดีและเงินที่เกี่ยวข้องในคดี
๖. ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานธุรการคดี งานสารบรรณ การรับส่งหนังสือ งานวิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการ งานบุคคลากร งานพัสดุทั่วไป งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานเดินหมากและประกาศ และจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดต่างๆ
๗. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอ ระบบและกระบวนการทำงานตามบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการใหม่

๑. โครงสร้างกองบังคับทางปกครอง



๑. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสารบรรณ ธุรการทั่วไป ธุรการคดี การบันทึกและจัดเก็บข้อมูล งานพัสดุครุภัณฑ์ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคารสถานที่ งานประชุม การบริหารงานบุคคล เบื้องต้น งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสถิติ ความคุ้มค่า และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ งานติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการ รวมทั้ง ดำเนินการเกี่ยวกับการเดิน

หมาย คำคู่ความ หนังสือ หรือประกาศของศาลหรือหน่วยงานในสังกัดกรม รวมทั้ง ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. กลุ่มงานบังคับทางปกครอง มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้ การบังคับคดีทางปกครองตามคำสั่งศาล ในฐานะเจ้าพนักงานบังคับคดี ดำเนินการยึด หรืออายัด และจำหน่ายทรัพย์สิน เพื่อส่งมอบเงินชำระหนี้คืนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา) ตามหมายบังคับคดี หรือตามคำสั่งศาล รวมทั้ง ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. กลุ่มงานการเงินและบัญชี มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดง การรับ-จ่ายเงินงบประมาณ และเงินในคดีปกครอง การจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่าย บัญชีแยกประเภทจัดทำงบประมาณ ทำฎีกา การคำนวณเงินในคดีปกครอง การคิดค่าธรรมเนียม และนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน จัดทำรายการทางการเงิน จัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในการบังคับคดีทางปกครอง รวมทั้ง ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอ ระบบและกระบวนการทำงานตามบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการใหม่

๒. โครงสร้างสำนักงานบังคับคดีจังหวัด



๑. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสารบรรณ ออกร่างทั่วไป ออกร่างคดี การบันทึกและจัดเก็บข้อมูล งานพัสดุครุภัณฑ์ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคารสถานที่ งานประชุม การบริหารงานบุคคล เบื้องต้น งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสถิติ ความคุ้มค่า และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ งานติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการ รวมทั้ง ดำเนินการเกี่ยวกับการเดินหมาย คำคู่ความ หนังสือ หรือประกาศของศาลหรือหน่วยงานในสังกัดกรม รวมทั้ง ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. กลุ่มงานบังคับคดีและวางทรัพย์ มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้ การบังคับคดีแพ่งตามคำสั่งศาล ในฐานะเจ้าพนักงานบังคับคดี ดำเนินการยึด หรืออายัด และจำหน่ายทรัพย์สินซบไล่ รื้อถอน วางทรัพย์ เพื่อส่งมอบเงินชำระหนี้คืนให้แก่ผู้มีสิทธิ (เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา) ตามหมายบังคับคดี หรือตามคำสั่งศาล รวมทั้ง ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. กลุ่มงานบังคับทางปกครอง มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้ การบังคับคดีทางปกครองตามคำสั่งศาล ในฐานะเจ้าพนักงานบังคับคดี ดำเนินการยึด หรืออายัด และจำหน่ายทรัพย์สิน เพื่อส่งมอบเงินชำระหนี้คืนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา) ตามหมายบังคับคดี หรือตามคำสั่งศาล รวมทั้ง ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. กลุ่มงานการเงินและบัญชี มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดง การรับ-จ่ายเงินงบประมาณ และเงินในคดีปกครอง การจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่าย บัญชีแยกประเภทจัดทำงบประมาณ ทำฎีกา การคำนวณเงินในคดีปกครอง การคิดค่าธรรมเนียม และนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน จัดทำรายการทางการเงิน



เงิน จัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในการบังคับคดีทางปกครอง รวมทั้ง ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ
หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๕.ปริมาณงาน

๕.๑ ปริมาณงานที่สำคัญๆในปัจจุบัน

ตารางแสดงปริมาณงานบังคับคดีแพ่ง ๔ ปี

ปีงบประมาณ	ค้างมา		เกิดใหม่		เสร็จ		ค้างไป	
	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์
๒๕๕๘	๒๒๓,๑๙๙	๕๐๖,๗๒๖,๘๑๙,๘๓๔.๕๕	๑๓๘,๓๒๗	๒๓๕,๒๘๖,๘๓๖,๙๘๗.๖๘	๑๓๕,๖๙๕	๒๗๘,๑๕๘,๖๗๒,๒๒๒.๑๖	๒๒๕,๘๓๑	๕๖๓,๘๕๕,๙๘๔,๖๑๐.๐๖
๒๕๕๙	๒๒๕,๘๓๑	๕๖๓,๘๕๕,๙๘๔,๖๑๐.๐๖	๑๗๐,๙๔๙	๒๕๕,๖๔๙,๐๘๓,๘๑๗.๘๓	๑๓๒,๗๗๖	๒๐๙,๙๔๔,๘๓๐,๒๒๓.๓๒	๒๖๔,๐๐๔	๕๐๘,๕๕๙,๒๓๘,๒๐๔.๕๗
๒๕๖๐	๒๖๖,๐๐๔	๕๐๘,๕๕๙,๒๓๘,๒๐๔.๕๗	๒๑๖,๓๒๓	๒๘๗,๖๒๓,๓๔๐,๑๙๑.๓๓	๑๖๖,๒๖๓	๒๔๓,๙๘๓,๑๙๘,๗๐๔.๔๕	๓๑๔,๐๖๔	๕๕๙,๗๘๔,๙๕๙,๑๑๖.๑๖
๒๕๖๑	๓๑๔,๐๖๔	๕๕๙,๗๘๔,๙๕๙,๑๑๖.๑๕	๒๖๑,๘๑๗	๓๙๗,๑๗๖,๘๘๙,๕๕๙.๔๓	๒๑๖,๐๔๘	๒๙๓,๗๑๒,๗๑๕,๕๖๙.๕๖	๓๕๖,๓๙๒	๖๒๘,๓๒๒,๘๙๕,๙๗๙.๔๙
เฉลี่ย	๒๕๖,๗๗๔	๕๐๙,๗๓๑	๑๙๖,๘๕๔	๒๙๓,๖๘๔	๑๖๒,๖๙๕	๒๕๖,๔๔๙	๒๙๐,๐๗๒	๕๔๐,๑๓๐

สาเหตุที่ทำให้การบังคับคดีแพ่งมีสำนวนคดีค้าง มี ๒ ปัจจัย

๑. ด้านบุคลากร ทั้งตำแหน่งนิติกร การเงินและธุรการ มีการลาออกและย้ายบ่อย จึงต้องฝึกหัดคนใหม่เรื่อยๆ ทำให้มีการเรียนรู้กันใหม่และไม่ต่อเนื่อง

๒. ด้านความยุ่งยากของสำนวนบังคับคดี เกิดจากมีการใช้ช่องทางกฎหมายในการทำให้การบังคับคดีชะงักงัน เช่น การที่ผู้ครอบครองต้นฉบับเอกสารสิทธิ ไม่ส่งต้นฉบับหรือส่งล่าช้า การขอยึดทรัพย์เพิ่มเติมในคดีเดิม การร้องขอตัดคำนำการบังคับคดี การร้องเพิกถอนการขายทอดตลาด การร้องคัดค้านวิธีการขาย การส่งเอกสารประกอบไม่ครบถ้วน การเร่งรัดหนี้ของโจทก์เมื่อใกล้จะครบ ๑๐ ปี การงดบังคับหนี้เกษตรกรตามนโยบายรัฐบาล หรือทรัพย์ด้อยคุณภาพขายหลายครั้งไม่ได้ หรือคดียึดทรัพย์หลายร้อยแปลงแล้วขายไม่ได้เกือบทุกแปลง การร้องเฉลี่ยทรัพย์ การร้องขอพิจารณาคดีใหม่ การของดการบังคับคดี ตลอดจนการบังคับคดีที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายต้องรอผลประนอมหนี้หรือคำสั่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นต้น

ตารางแสดงปริมาณคดีแพ่งของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ๔ ปี

ปี พ.ศ.	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ปริมาณคดี	๑,๗๔๓	๓,๙๒๘	๙,๕๙๒	๑๓,๔๘๐
เฉลี่ยปีละ	๗,๑๘๕.๗๕ คดีต่อปี			

สถิติคดี กยศ. ย้อนหลัง ๔ ปี ในปัจจุบันเมื่อมี พรบ.กยศ.อาจทำให้ปริมาณคดีโจทก์ลดลง เพราะไม่จำเป็นต้องฟ้องบังคับคดี เนื่องจากนายจ้างของผู้เรียนต้องหักเงินค่าจ้างชำระแก่ กยศ. โดยตรง

ตารางแสดงปริมาณงานบังคับคดีล้มละลาย ๔ ปี

ปีงบประมาณ	ค้างมา		เกิดใหม่		เสร็จ		ค้างไป	
	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์	เรื่อง	ทุนทรัพย์
๒๕๕๘	๓๙,๙๐๙	๒,๙๒๗,๐๘๕ ล้านบาท	๑๙,๒๑๗	๓๘๘,๘๑๘ ล้านบาท	๒๒,๕๘๒	๓๔๐,๓๐๘ ล้านบาท	๓๖,๕๔๔	๒,๙๗๕,๕๙๕ ล้านบาท
๒๕๕๙	๓๖,๕๔๔	๒,๙๗๕,๕๙๕ ล้านบาท	๑๙,๙๘๗	๕๕๕,๑๖๓ ล้านบาท	๒๑,๓๔๙	๖๕๘,๗๘๒ ล้านบาท	๓๕,๑๘๒	๒,๘๖๑,๙๗๕ ล้านบาท
๒๕๖๐	๓๕,๑๘๒	๒,๘๖๑,๙๗๕ ล้านบาท	๑๘,๒๐๑	๒๙๘,๗๘๒ ล้านบาท	๒๒,๒๖๕	๕๘๙,๒๒๖ ล้านบาท	๓๑,๑๑๘	๒,๕๗๑,๕๔๒ ล้านบาท
๒๕๖๑	๓๑,๑๑๘	๒,๕๗๑,๕๔๒ ล้านบาท	๒๘,๒๓๒	๔๓๙,๑๒๓ ล้านบาท	๑๙,๖๕๙	๘๘๙,๗๕๗ ล้านบาท	๓๓,๗๖๔	๒,๑๓๙,๓๒๘ ล้านบาท
เฉลี่ย	๓๕,๖๘๘	๒,๘๓๔,๐๙๙ ล้านบาท	๒๑,๔๙๐	๔๑๗,๙๗๑ ล้านบาท	๒๑,๔๖๓	๖๑๙,๕๑๘ ล้านบาท	๓๔,๕๑๒	๒,๖๓๗,๑๑๐ ล้านบาท



สาเหตุที่ทำให้การบังคับคดีล้มละลายมีสำนวนคดีค้าง มี ๓ ปัจจัย

๑. คดีล้มละลายเมื่อปิดคดี (๑๐ ปี) แล้ว หากระหว่าง ๑๐ ปีนี้ เจ้าหนี้ตรวจสอบพบทรัพย์สินของลูกหนี้ สำนวนจะกลับมาเปิดคดีและเริ่มดำเนินการบังคับคดีใหม่ สำนวนคดีจึงหมุนเวียนเปิดคดีใหม่ไปเรื่อย ๆ ไม่จบ จนกว่าจะยกเลิกการล้มละลาย

๒. ทรัพย์สินที่รวบรวมได้ในคดีล้มละลาย ยังขายไม่ได้ ทำให้สำนวนยังคงหมุนเวียนอยู่ในระบบเพื่อนำมาขายทอดตลาดใหม่

๓. คดีล้มละลายต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ (บุคคลล้มละลาย) ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้และมูลหนี้ต่าง ๆ มีความซับซ้อน เช่น เจ้าหนี้บุคคลธรรมดายื่นขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้กู้ยืม บัตรเครดิต แต่ถ้าเป็นเจ้าหนี้นิติบุคคลจะมีความซับซ้อนขึ้นเหมือนเริ่มทำคดีใหม่

ตารางแสดงปริมาณงานฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ๔ ปี

ปีงบประมาณ	ค้างมา		เกิดใหม่		เสร็จ		ค้างไป	
	เรื่อง	ทุนทรัพย์/ล้านบาท	เรื่อง	ทุนทรัพย์/ล้านบาท	เรื่อง	ทุนทรัพย์/ล้านบาท	เรื่อง	ทุนทรัพย์/ล้านบาท
๒๕๕๘	๔๙๙	๓๐๔,๒๔๖	๒๗,๑๒๕	๖๘๘,๙๕๓	๙,๐๕๙	๔๓๕,๘๑๙	๑๘,๕๑๕	๕๕๗,๓๘๐
๒๕๕๙	๑๘,๕๑๕	๕๕๗,๓๘๐	๒,๔๕๘	๒๓๐,๔๕๐	๒๐,๘๗๖	๖๑๘,๔๖๗	๙๗	๑๖๙,๓๖๓
๒๕๖๐	๙๗	๑๖๙,๓๖๓	๕๕๑	๒๘๕,๐๕๑	๕๗๘	๒๐๘,๗๒๒	๗๐	๒๔๕,๓๗๒
๒๕๖๑	๗๐	๒๔๕,๓๗๒	๓,๐๘๒	๔๐๕,๗๓๙	๒,๙๗๒	๓๔๔,๑๗๙	๑๗๗	๓๒๔,๔๒๒
เฉลี่ย	๔,๗๙๕	๓๑๙,๐๙๐	๘,๓๐๔	๔๐๒,๕๔๘	๘,๓๗๑	๔๐๑,๗๙๖	๔,๗๑๔	๓๒๔,๑๓๔

สาเหตุที่ทำให้คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีสำนวนคดีค้าง

๑. คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคล ทำให้มีความซับซ้อนในการปฏิบัติงาน
๒. การกำกับดูแลกิจการของลูกหนี้มีระยะเวลานานตามแผนฟื้นฟูกิจการ
ดังนั้น เพื่อให้สามารถรองรับกับสถานการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนากระบวนการสื่อสารและเสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจของประชาชน เพื่อลดข้อสงสัย และลดความขัดข้อง อันเนื่องมาจากการไม่รู้กฎหมาย กฎ ระเบียบ จากประชาชนให้ลดน้อยลงยอมส่งผลให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนภารกิจได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๕.๒ ปริมาณงานใหม่ ด้านการบังคับทางปกครอง

ปี ๒๕๖๐ - ปัจจุบัน

หน่วยงาน		จำนวนคดี	ค่าเสียหาย	% จำนวนเงิน ค่าเสียหาย	% จำนวนคดี
ประเภท	จำนวน				
๑. ส่วนกลาง กระทรวง บวง กรม	๗๒๖	๑,๓๗๑	๖๗,๖๘๐,๐๕๗,๒๔๙	๙๗.๗๕	๖๓.๘๙
๒. ส่วนท้องถิ่นและส่วนภูมิภาค อบต. เทศบาล อบจ.	๑,๕๐๖	๗๑๑	๑,๑๗๕,๕๒๒,๕๐๕	๑.๗๐	๓๓.๑๓
๓. รัฐวิสาหกิจ	๑๓	๕๔	๓๕๖,๒๑๒,๒๓๘	๐.๕๑	๒.๕๒
๔. องค์การมหาชน	๑๗	๑๐	๒๙,๔๒๖,๗๐๗	๐.๐๔	๐.๔๗
รวม	๒,๒๖๒	๒,๑๔๖	๖๙,๒๔๑,๒๑๘,๖๙๙	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานจำนวน ๒,๒๖๒ หน่วยงาน



ตาราง แสดงข้อมูลคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว แต่ยังไม่ได้ดำเนินการบังคับชำระหนี้

หน่วยงาน		คำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว แต่ยังไม่ได้ดำเนินการบังคับชำระหนี้				
ประเภท	จำนวน		ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑	
	ทั้งหมด	ที่มีข้อมูลที่ ตอบ	จำนวนคดี	ค่าเสียหาย	จำนวนคดี	ค่าเสียหาย
๑. ส่วนกลาง	๓๘๗	๒๒๗	๑๘๖	๒๔๐,๒๙๓,๗๘๘.๗๖	๒๒๒	๘๑๓,๖๓๕,๖๓๐.๙๒
๑) กรม	๑๗๑					
๒) มหาวิทยาลัย	๘๓					
๓) รัฐวิสาหกิจ	๕๖					
๔) องค์กรมมหาชน	๗๐					
๕) องค์กรอิสระ	๗					
๒. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น	๘,๘๐๘	๒๖๓	๔๗	๓๑,๙๕๓,๒๒๓.๓๖	๑๗๗	๒๕๓,๙๔๔,๙๘๕.๗๓
๑) จังหวัด	๗๖					
๒) อำเภอ	๘๗๘					
๓) อบจ.	๗๖					
๔) เทศบาลนคร	๓๒					
๕) เทศบาลเมือง	๑๗๙					
๖) เทศบาลตำบล	๒,๒๓๓					
๗) อบต.	๕,๓๓๔					
๘) รูปแบบพิเศษ	๒					
รวม	๙,๑๙๕	๔๙๐	๒๓๓	๒๗๒,๒๔๗,๐๑๒.๑๒	๓๙๙	๑,๐๖๗,๕๘๐,๖๑๖.๖๕

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒ เฉพาะปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๑ เท่านั้น

- สาเหตุของการเกิดคดีปกครอง

คำสั่งทางปกครองกับเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำละเมิดจนเป็นเหตุให้ส่วนราชการชดใช้เงินแก่ผู้เสียหาย แล้วมาไล่เบี้ยค่าเสียหายที่จ่ายไปคืนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำหรือคำสั่งทางปกครองที่บังคับเรียกค่าปรับเป็นเงินตามสัญญาหรือสัมปทานที่ทำกับส่วนราชการเมื่อคู่สัญญาไม่สามารถดำเนินการตามข้อสัญญาซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียหายได้ของรัฐจึงต้องมีคำสั่งให้คู่สัญญาชดใช้ค่าปรับเป็นเงินจำนวนนั้นๆ

คำนิยามว่า “คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผล กระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ และการอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งปัจจุบันกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ เป็นคำสั่งทางปกครอง

- (๑) การสั่งรับหรือไม่รับคำเสนอขาย รับจ้าง แลกเปลี่ยน ให้เช่า ซื้อเช่า ให้สิทธิประโยชน์
- (๒) การอนุมัติสั่งซื้อ จ้าง แลกเปลี่ยน เช่า ขาย ให้เช่า หรือให้สิทธิประโยชน์
- (๓) การสั่งยกเลิกกระบวนการพิจารณาค่าเสนอหรือการดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน
- (๔) การสั่งให้เป็นผู้ทำงาน
- (๕) การให้หรือไม่ให้ทุนการศึกษา

การพิจารณาว่ากรณีใดเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่นั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ กล่าวคือ หากคำสั่งของเจ้าหน้าที่ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง เช่น การออกกฎ การแจ้งข่าวสาร หรือการแถลงการณ์ คำสั่งนั้นจะมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปมิได้กระทบต่อสิทธิของผู้รับคำสั่งเป็นการเฉพาะ แต่ถ้าเป็นคำสั่งทางปกครองแล้ว คำสั่งนั้นย่อมมีผลทางกฎหมายต่อผู้ที่ได้รับคำสั่งหลายประการ กล่าวคือ เมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองถูกกระทบสิทธิโดยผลของคำสั่งทางปกครองบุคคลนั้นก็จะต้องเข้ามาเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๕^[๑] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และมีสิทธิตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยสังเขป ดังต่อไปนี้

- (๑) สิทธิได้รับแจ้งผลกระทบต่อนิติ (มาตรา ๓๐)
- (๒) สิทธิที่จะมีที่ปรึกษาทางกฎหมาย (มาตรา ๒๓)
- (๓) สิทธิแต่งตั้งผู้ทำการแทน (มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕)
- (๔) สิทธิได้รับคำแนะนำและได้รับแจ้งสิทธิหน้าที่ในกระบวนการพิจารณา (มาตรา ๒๗)
- (๕) สิทธิตรวจดูเอกสารของเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒)
- (๖) สิทธิได้รับพิจารณาโดยเร็ว
- (๗) สิทธิได้รับรู้เหตุผลของฝ่ายปกครองในการออกคำสั่ง (มาตรา ๓๗)
- (๘) สิทธิได้รับทราบแนวทางหรือวิธีการโต้แย้งคำสั่งทางปกครองต่อไป (มาตรา ๔๐)

๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางที่ ๒ แสดงการเปรียบเทียบจำนวนคดีแพ่งกับผู้ปฏิบัติในคดีแพ่ง (เรื่อง : คน)

ปีงบประมาณ	จำนวนคดีแพ่ง	จำนวนคดีเสร็จ	ผู้ปฏิบัติในคดีแพ่ง (คน)	จำนวน : คน
๒๕๕๘	๓๖๑,๕๒๖	๑๓๕,๖๙๕	๑,๖๑๕	๘๔.๐๒
๒๕๕๙	๓๙๖,๗๘๐	๑๓๒,๗๗๖	๑,๖๒๗	๘๑.๖๑
๒๕๖๐	๔๘๐,๓๒๗	๑๖๖,๒๖๓	๑,๙๓๑	๘๖.๑๐
๒๕๖๑	๕๗๕,๘๘๑	๒๑๖,๐๔๘	๑,๙๒๑	๑๑๒.๔๗
เฉลี่ย		๑๖๒,๖๙๖	๑,๗๗๔	๙๑.๗๔

เมื่อพิจารณาข้อมูลตามตารางที่ ๒ จะพบว่ากระบวนการบังคับคดีแพ่ง เริ่มตั้งแต่ได้รับหมายบังคับคดีจากศาล เพื่อดำเนินการยึด อายัด ขับไล่ รื้อถอน และขายทอดตลาดทรัพย์สิน คดีเสร็จเมื่อได้จัดทำบัญชีและจ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้เสีย จากสถิติคดีที่ผ่านมามีแนวโน้มคดีเพิ่มขึ้นทุกปี จากสถิติและเหตุผลดังกล่าว ได้วิเคราะห์มาตรฐานการทำงานในปัจจุบันโดยเฉลี่ยต่อคนต่อปี (จากสถิติย้อนหลัง ๔ ปี) สามารถดำเนินการได้ ๙๑ จำนวน/คน/ปี โดยผู้ปฏิบัติในคดีแพ่งประกอบด้วย เจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่เดินหมาย และเจ้าหน้าที่การเงินและนักบัญชี

นอกจากนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการที่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งสามารถทำงานได้เฉลี่ยคนละ ๙๑ จำนวนต่อคนต่อปี นั้น มาจากการทุ่มเททำงานจำนวน ๗ วันต่อสัปดาห์ และเริ่มทำงานตั้งแต่ ๘.๓๐ – ๑๘.๓๐ น. โดยเฉลี่ยกล่าวคือ ใช้เวลาในการทำงานมากกว่าการทำงานปกติ ที่ทำงานวันละ ๘ ชั่วโมง แต่ต้องพักเที่ยงเพื่อทานอาหารกลางวัน ๑ ชั่วโมงและทำกิจกรรมส่วนตัวอีก เหลือเวลาทำงานจริง ๖ ชั่วโมงในหนึ่งวัน ดังนั้นหนึ่งสัปดาห์การทำงานปกติจะทำงานได้เท่ากับ ๖ ชั่วโมง X ๕ วันทำการ เท่ากับ ๓๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ในความเป็นจริง กรมบังคับคดีทำงานเฉลี่ยวันละ ๘ ชั่วโมง จำนวน ๗ วัน สรุปคือทำงาน สัปดาห์ละ ๕๖ ชั่วโมง ซึ่งทำงานมากกว่าการทำงานแบบปกติถึง ๒๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือกล่าวได้ว่า ๑ ปี ผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่ง ทำงานคนละ ๕๒ สัปดาห์ X ๕๖ ชั่วโมง = ๒,๙๑๒ ชั่วโมง ขณะที่คนทำงานแบบปกติจะทำงาน ๑ ปี คนละ



๕๒ สัปดาห์ X ๓๐ ชั่วโมง = ๑,๕๖๐ ชั่วโมง ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งจะทำงานที่มีเวลา มากกว่าการทำงานแบบปกติเกือบเท่าตัวทีเดียว

การทำงานแบบกรมบังคับคดี ๒,๙๑๒ ชั่วโมง/ปี สามารถทำคดีเสร็จจำนวน ๙๑.๗๔ คดี/คน ถ้าทำงานแบบปกติที่ ๑,๕๖๐ ชั่วโมง/ปี จะสามารถทำคดีเสร็จได้ จำนวน ๔๙.๑๕ คดี/คน อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงคดีทางปกครองเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อนอยู่ภายในค่อนข้างมาก เมื่อผนวกรวมกับการที่ผู้ปฏิบัติงานบังคับทางปกครองที่เริ่มปฏิบัติงานใหม่จึงมีข้อจำกัดอยู่อย่างชัดเจน แม้ว่าจะมีการฝึกอบรมมาก่อนก็ตาม ดังนั้น จึงเชื่อได้ว่าประสิทธิภาพในกระบวนการบังคับทางปกครองย่อมไม่สามารถเทียบเคียงกับการบังคับคดีแพ่งในปัจจุบันได้ที่ร้อยละ ๑๐๐ โดยสามารถประมาณการณได้ว่า การบังคับทางปกครองอาจจะมีประสิทธิภาพทำคดีเสร็จได้เพียงร้อยละ ๕๐ ของการบังคับคดีแพ่งเท่านั้น จากเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น คือสามารถทำคดีเสร็จได้คนละ ๒๔.๕๘ คดี/คนเท่านั้น

ดังนั้น หากกระบวนการบังคับทางปกครองได้รับสนับสนุนบุคลากรสายงานนิติการเพิ่มที่จำนวน ๑๒๗ คน โดยเฉลี่ยอาจจะสามารถทำคดีทางปกครองเสร็จที่จำนวน ๓,๑๒๑ คดีต่อปี เป็นค่าสูงสุดที่อาจจะทำได้เชิงตัวเลขคำนวณ แต่ในกรณีที่ได้รับการสนับสนุนบุคลากรสายงานนิติการและสายงานอื่นต่ำกว่าที่ต้องการผลงานจะขึ้นกับเงื่อนไขของจำนวนคนที่ได้รับการสนับสนุนเป็นสำคัญประการ

นอกจากนี้ ต้องพิจารณาถึงความสามารถของหน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองมีความสามารถในการสืบทอดให้แก่กรมบังคับคดีในระดับใดประกอบเชิงปริมาณงานที่เข้าสู่การบังคับคดีด้วย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลมาจากการปรับปรุงโครงสร้างใหม่

ตัวชี้วัด แสดงผลสัมฤทธิ์ การจัดส่วนราชการใหม่

ตัวชี้วัด	ผลดำเนินงานปัจจุบัน	ค่าเป้าหมาย
๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคดีทางปกครองที่ดำเนินการเสร็จ	-	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ๓ % ของคดีที่เสร็จ
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการชำระหนี้คืนหน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครอง	-	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ / ปี
๓. ความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้เสีย	-	ร้อยละ ๘๕

ตารางแสดงตัวชี้วัด ประเมินการผลงานล่วงหน้า

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคดีทางปกครองที่ดำเนินการเสร็จ	ร้อยละ ๒	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๖
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการชำระหนี้คืนหน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครอง	ร้อยละ ๒	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๖
๓. ความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้เสีย	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๕



๗. ค่าใช้จ่าย

ตารางแสดงรายละเอียดค่าใช้จ่าย (บาท)

หน่วยงานใหม่	ค่าปรับปรุงสถานที่รองรับกองบังคับทางปกครอง	ครุภัณฑ์สำนักงาน	ค่าใช้สอยวัสดุ	เงินเดือน	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าฝึกอบรม
กองบังคับคดีทางปกครอง	๔,๘๐๐,๐๐๐	๑๕,๓๙๖,๑๗๙	เดือนละ ๕๐,๐๐๐ ปีละ ๖๐๐,๐๐๐	เดือนละ ๖๑๗,๙๖๐ ปีละ ๗,๔๑๕,๕๒๐	เดือนละ ๕๐,๐๐๐ ปีละ ๖๐๐,๐๐๐	๑,๒๒๗,๒๓๐
สำนักงานบังคับคดีจังหวัด(กลุ่มบังคับทางปกครอง)	-	๒๑,๗๙๕,๘๔๙	เดือนละ ๑,๐๐๐ ปีละ ๑๑๑,๐๐๐	เดือนละ ๔,๙๗๐,๕๘๐ ปีละ ๕๙,๖๔๖,๙๖๐	เดือนละ ๑,๐๐๐ ปีละ ๑๑๑,๐๐๐	
รวม	๔,๘๐๐,๐๐๐	๓๗,๑๙๒,๐๒๘	๗๑๑,๐๐๐	๖๗,๐๖๒,๔๘๐	๗๑๑,๐๐๐	๑,๒๒๗,๒๓๐

กรอบค่าใช้จ่ายล่วงหน้า(บาท)

แหล่งเงิน	งบประมาณปัจจุบัน ปี ๒๕๖๒	ประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า		
		ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
งบประมาณที่ตั้งคำขอ	-	๑๑๑,๗๐๓,๗๓๘	๗๓,๗๓๕,๔๕๙	๗๘,๐๐๐,๖๓๓
เงินงบประมาณที่ได้รับ	-	-	-	-
- งบบุคลากร	-	๖๗,๐๖๒,๙๖๐	๗๑,๐๘๖,๒๒๙	๗๕,๓๕๑,๔๖๓
- งบดำเนินงาน	-	๒,๖๔๙,๒๓๐	๒,๖๔๙,๒๓๐	๒,๖๔๙,๒๓๐
- งบลงทุน	-	๔๑,๙๙๒,๐๒๘	-	-
- งบเงินอุดหนุน	-	-	-	-
- งบรายจ่ายอื่น	-	-	-	-
เงินนอกงบประมาณ	-	-	-	-



๘. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

-ร่าง-

กฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการกรมบังคับคดี
กระทรวงยุติธรรม
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ณ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๒ ให้กรมบังคับคดี มีภารกิจเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลาย และคดีฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ตามคำสั่งศาล การบังคับทางปกครอง การชำระบัญชีตามคำสั่งศาล การวางทรัพย์ การประเมินราคาทรัพย์สิน และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี ดำเนินการยึดอายัด และจำหน่ายทรัพย์สิน รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ตลอดจนกำกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เพื่อให้เจ้าหนี้และผู้มีส่วนได้เสียได้รับการชำระหนี้จากลูกหนี้อย่างเป็นธรรม โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการบังคับคดีแพ่งตามคำสั่งศาล

(๒) ดำเนินการบังคับคดีล้มละลายตามคำสั่งศาล

(๓) ดำเนินการบังคับทางปกครอง ตามคำสั่งศาล

(๔) ดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามคำสั่งศาล

(๕) ดำเนินการตรวจสอบสิทธิทางบัญชีของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อรับส่วนแบ่งจากคดี ตรวจสอบค่าใช้จ่าย และเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมการบังคับคดี

(๖) ชำระบัญชีห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลในฐานะผู้ชำระบัญชีตามคำสั่งศาล

(๗) รับวางทรัพย์จากลูกหนี้หรือผู้มีสิทธิวางทรัพย์

(๘) ดำเนินการประเมินราคาทรัพย์สิน

(๙) ดำเนินการเกี่ยวกับการเดินคำคู่ความ หนังสือ หรือประกาศของศาล หรือหน่วยงานภายในกรม

(๑๐) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการ รวมทั้ง ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ชั้นบังคับคดี

(๑๑) บริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการบังคับคดี และด้านอื่น ๆ ในความรับผิดชอบของกรม

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรม ตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามคำสั่งศาล

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการกรมบังคับคดี ดังต่อไปนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

(๑) สำนักงานเลขาธิการกรม

(๒) กองติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีล้มละลาย

(๓) กองบริหารการคลัง

(๔) กองบริหารทรัพยากรบุคคล

(๕) - (๑๐) กองบังคับคดีล้มละลาย ๑ - ๖



- (๑๑) กองบังคับทางปกครอง
- (๑๒) กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน
- (๑๓) กองฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
- (๑๔) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๑๕) - (๒๐) สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๑ - ๖

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
สำนักงานบังคับคดีจังหวัด

ข้อ ๔ ในกรมบังคับคดี ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบ การดำเนินงาน ภายในกรมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรม รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดี โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรม
- (๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ในกรมบังคับคดี ให้มีกลุ่มพัฒนาระบบบริหารเพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนา การบริหารของกรม ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดี โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิบดีเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในกรม
- (๒) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในกรม
- (๓) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และ หน่วยงานภายในกรม

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๖ สำนักงานเลขานุการกรม มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทั่วไป ของกรมและ ราชการอื่นที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ หน้าที่และอำนาจ ดังกล่าวให้รวมถึง

- (๑) ปฏิบัติงานสารบรรณของกรม
- (๒) รับเรื่องร้องเรียนหรือเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับ การขอความเป็น ธรรม และการขอความช่วยเหลือจากกรมในเรื่องการปฏิบัติงานตามภารกิจของกรม
- (๓) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรม
- (๔) ประสานราชการ ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่กิจกรรม ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของ กรม

(๕) เสนอแนะการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน และประสานแผนการปฏิบัติราชการของกรม ให้เป็นไป ตามนโยบายและแผนแม่บทของกระทรวง รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของหน่วยงาน ภายในกรม

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และจัดสรรงบประมาณ รายจ่าย ประจำปีให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนงานของกรม

(๗) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลสภาพทรัพย์สินที่ถูกยึด ค่าคู่ความ หนังสือ หรือ ประกาศ และ การเก็บสำนวนในคดีแพ่ง คดีล้มละลาย คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คดีชำระบัญชี ตามคำสั่งศาล และเอกสาร ดำเนินงานทั่วไป รวมทั้งการรักษาทรัพย์สิน

(๘) รับคำขอรับชำระหนี้ หมายศาล คำพิพากษา และเอกสารอื่น ๆ ในคดีล้มละลาย รวมทั้งรับหมาย บังคับคดีแทนสำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานครตามที่ร้องขอ

- (๙) ดำเนินการตรวจสอบและรับรองข้อมูลบุคคลล้มละลาย



(๑๐) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย
ข้อ ๗ กองติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีล้มละลาย มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตามและรวบรวมทรัพย์สิน รวมทั้งตรวจสอบข้อมูล เอกสาร และหลักฐานทางการเงินต่าง ๆ
ของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๒) คำนวณเงินตามคำสั่งและคำร้องในสำนวนคดี

(๓) จัดการเสาะงากิจการและติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

(๔) จัดทำบัญชีแบ่งทรัพย์สินในการบังคับคดีล้มละลายและการชำระบัญชีตามคำสั่งศาล

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
ข้อ ๘ กองบริหารการคลัง มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะ
ของกรม

(๒) จัดทำบัญชีเพื่อควบคุมเงินที่อยู่ระหว่างดำเนินการบังคับคดีและเงินอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดี (๓)
ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๙ กองบริหารทรัพยากรบุคคล มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารงานทรัพยากรบุคคลและจัดระบบงานของกรม

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
ข้อ ๑๐ กองบังคับคดีล้มละลาย ๑ - ๖ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๒) ดำเนินการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลในฐานะผู้ชำระบัญชีตามคำสั่งศาล

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ กองบังคับทางปกครอง มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย
ข้อ ๑๒ กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา พัฒนา และวิจัยระบบและรูปแบบการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟู
กิจการของลูกหนี้ การวางทรัพย์สิน การติดตามและเฉลี่ยทรัพย์สิน การประเมินราคาทรัพย์สิน และการไกล่เกลี่ยข้อ
พิพาทชั้นบังคับคดี

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินและปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการ
กำหนดราคาทรัพย์สิน

(๓) ประสานและพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการในด้านการบังคับคดีกับองค์กร หรือ พนักงาน
ต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศในด้านการบังคับคดี

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรม

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการอบรมให้ความรู้ด้านการบังคับคดีและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของกรมแก่
เครือข่ายวิทยากรตัวคูณ

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย
ข้อ ๑๓ กองฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย



ข้อ ๑๔ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกรม

(๒) พัฒนา ออกแบบ และจัดวางระบบฐานข้อมูล ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน

(๓) เป็นศูนย์กลางบริหารจัดการฐานข้อมูลและประมวลผลข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของกรม

(๔) วางแผนและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมเพื่อประโยชน์ในการบริหาร จัดการ สารสนเทศและให้บริการแก่ประชาชน

(๕) กำกับ ดูแล และตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์และระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของกรม รวมทั้งกำหนด แนวทางปฏิบัติด้านความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมให้สอดคล้อง กับมาตรฐานสากล

(๖) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนทางวิชาการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่ หน่วยงานภายในกรม

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๑๕ สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๑ - ๖ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งและการวางทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖ สำนักงานบังคับคดีจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งและการวางทรัพย์ในจังหวัด

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่ -- มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

() -----

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

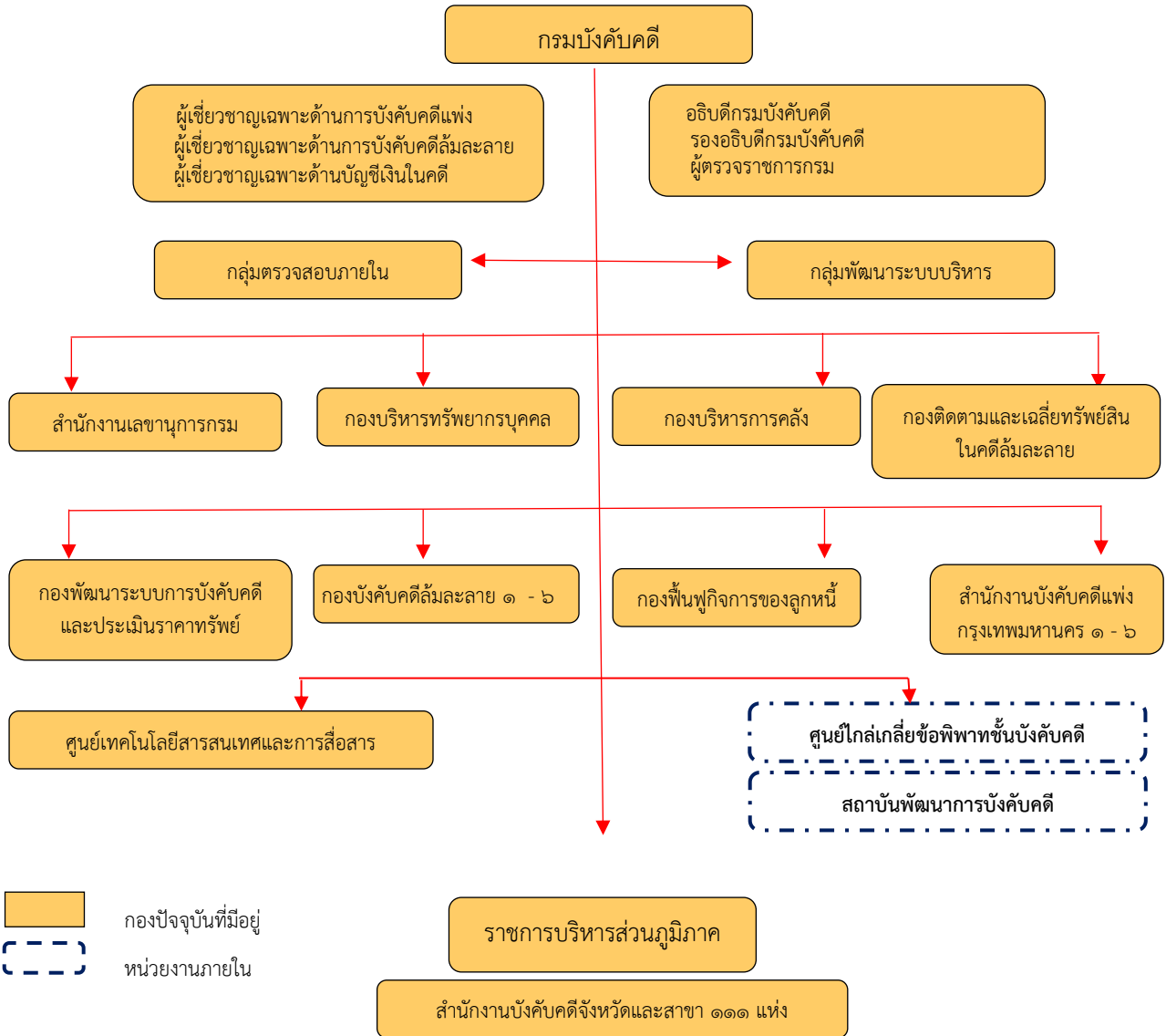
หมายเหตุ

รายละเอียดตามร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมบังคับคดี พ.ศ. กรมบังคับคดีจะเพิ่ม บทบาทภารกิจการบังคับทางปกครองโดยจัดตั้งกองบังคับทางปกครองในส่วนกลางจำนวน ๑ กอง และจะจัดตั้ง กลุ่มงานบังคับทางปกครองในทุกสำนักงานบังคับคดีจังหวัดและสาขา เพื่อให้บริการด้านการบังคับทางปกครอง โดยเพิ่มภารกิจด้านการบังคับทางปกครอง จำนวน ๑๑๑ สำนักงาน



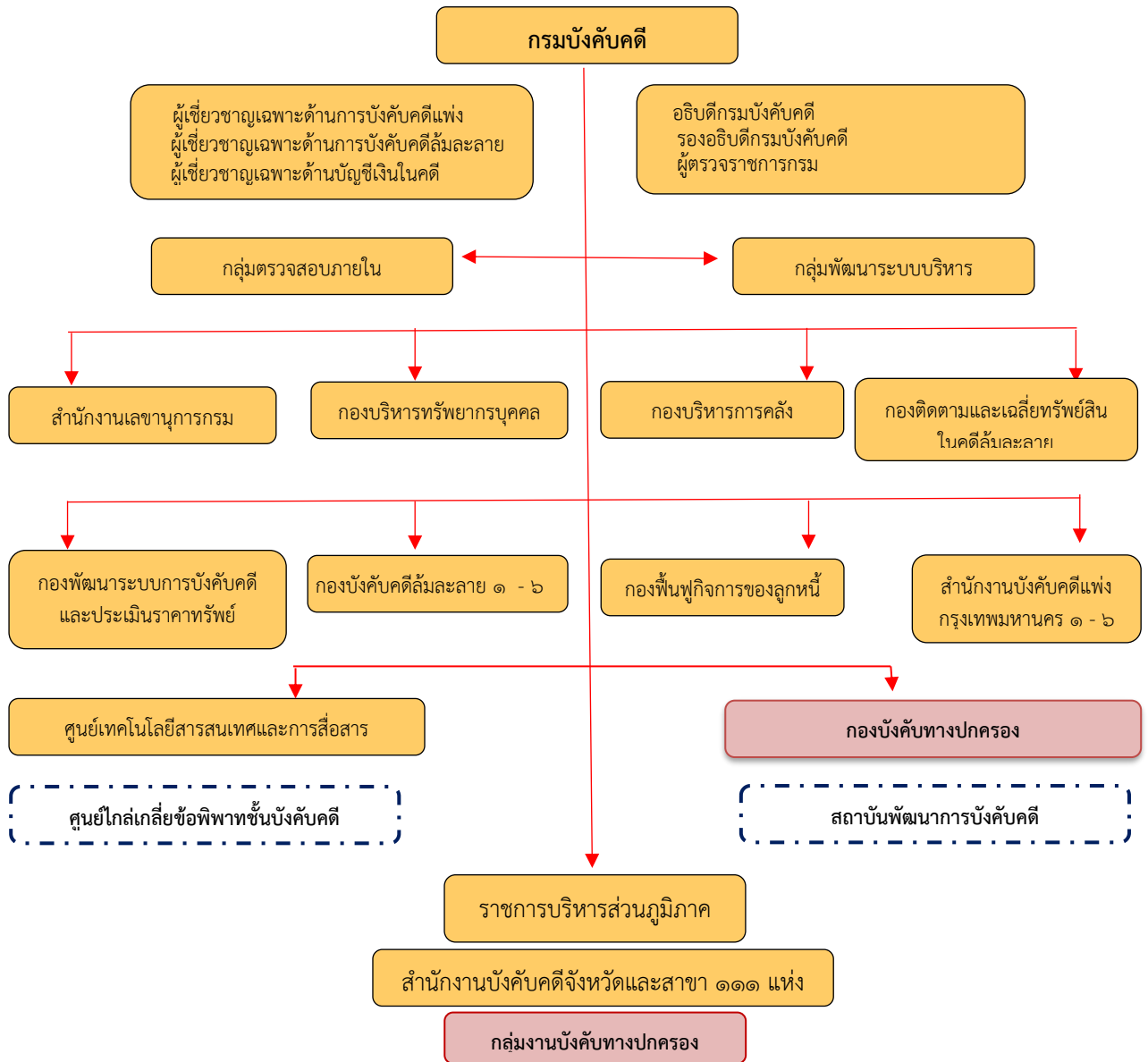
๙. รายละเอียดอื่นๆ

โครงสร้างกรมบังคับคดี (เดิม)





โครงสร้างกรมบังคับคดี (ใหม่)



- กองปัจจุบันที่มีอยู่
- หน่วยงานภายใน
- กองและกลุ่มงานตั้งใหม่

